

tre

tân giáo hoàng leo XIV

VŨ HIẾN

thương cho roi cho vọt?

DU UYÊN

đêm huế

ĐÀO THỊ THANH TUYỀN

phượng tím

TIM NGUYỄN

thời trang
năm 2020+

TRẦN LÝ LÊ

chiếc vòng
đeo cổ

GUY DE MAUPASSANT

bản dịch ĐÌNH YÊN THẢO

Rác
vệ tinh

NHẬT QUANG

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Sáu hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

ĐỊA CHỈ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044
Điện thoại: 972-675-4383

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 9am - 5pm
Thứ Bảy: 9am - 4pm
Chủ Nhật: 9am - 3pm

THỰC HIỆN

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

BIÊN TẬP

Nguyễn Xuân Thiệp

DỊCH THUẬT

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

CỐ VẤN PHÁP LÝ

Luật Sư **Cao Quang Ánh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

LUẬT SƯ ĐẠI DIỆN

Arthrine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)
1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

LAYOUT DIRECTOR

Bảo Huân

LAYOUT & ART DESIGNERS

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

PHỤ TRÁCH KỸ THUẬT & WEBSITE

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

HOA SĨ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

QUẢNG CÁO

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.
Điều kiện dễ dàng, thoải mái.
Xin liên lạc: 972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)
email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383 * Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net * info@trenews.net
Địa chỉ: **3202 N Shiloh Rd, Garland TX 75044**

TRẺ HOUSTON

Tel: 281-978-4735
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: **11210 Bellaire Blvd. #143. Houston, TX 77072**

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012 * 407-894-5111 * 407-897-1114
Fax: 407-894-6190 * Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: **302 S. Graham Ave., Orlando, FL 32803**

TRẺ GEORGIA

Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.org
Địa chỉ: **1805 Shackelford Ct, Ste 150. Norcross GA 30093**

Với sự cộng tác

■ Hoàng Đình Nam (TX) ■ Nguyễn Thị Thanh Dương (TX) ■
■ Ngọc Linh (TX) ■ Hải Vân ■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■
■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng Tú (WA) ■ Du Uyên (VN)
■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
■ TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia
Bảo ■ Lê Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng
Dương ■ Tạ Phong Tần (CA) ■ Thi Hạnh (Na-Uy) ■ BS Trần
Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh Dũng ■ Dương Hùng ■
Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Trần Vũ ■ Thiên Hương ■
Hồ Đắc Vũ (MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng
Nga ■ Lương Thu Trung ■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn
Xuân Thu (Úc) ■ Trangdài Glassey - Tra62nguyen (CA) ■ Lê
Kung Diễm ■ Đào Duy Hòa (Úc) ■ Thanh Tú ■ Thái Bảo (FL)
■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■ Chiêu Ấn (Canada) ■ Vũ Thị Thanh
Mai ■ Ban Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang
Nguyễn ■ Triều Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam
Sơn (TX) ■ Hạnh Việt ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Vũ ■ Phạm
Thị Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■
Ngân Bình ■ Đặng Hiếu Sinh ■ Đào Thị Thanh Tuyền (VN) ■
Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư (TX) ■ Ian Bùi (TX)
■ Cổ Ngư (Pháp) ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường ■
Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo (TX) ■ Kim Loan (Canada)
■ Hải Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn
■ Vương Mộng Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■
Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai
Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục Thần Phong (Georgia) ■
Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê (Pháp) ■
Gió Vivu (Canada) ■ Cyndy Thu Hoàng (TX) ■ Mộc Mạc (VN)
■ Trần Thị Nhật Hưng (Thụy Sĩ) ■ Hoàng Quân (CA) ■ Nguyễn
Thanh Bình (VN) ■ Vương Hoài Uyên (CO) ■ Nguyễn Thạch
Giang (CA) ■ Uyên Ca (VN) ■ Hồ Thụy Mỹ Hạnh (VN) ■ Đơn
Phương Thạch Thảo ■ Bảo Sơn

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể
hiện quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos.
Contents reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)
Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.
Mọi thay đổi về quảng cáo xin gọi trước 2 tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.
Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG
5	
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN
9	THẾ GIỚI CỦA DẾ MÈN
12	BÊN LỀ THỂ THAO
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ
16	TRUYỆN NGẮN
20	
22	NGÀY NÀY TRONG LỊCH SỬ
23	MIẾNG NHÀ QUAN
24	DUYÊN SÀI GÒN
27	LƯỢT DI TRÚ
28	GIAO TIẾP
29	BẠN CÓ BIẾT
30	TRUYỆN NGẮN
34	
37	
38	MỤC THUẾ VỤ
40	SOMETHING & ANYTHING
43	MÈO VẬT
44	
46	THỜI TRANG
48	TRANG THƠ
50	
52	PHÓNG SỰ VIỆT NAM
55	TRANG THƯ TÍN
56	PHIẾM
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ
59	Ơ RÊ KA
60	VIỆT NAM NGÀY CŨ
63	SỔ TAY KHÁCH HÀNG
64	THẾ GIỚI QUANH TA
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT
66	BÚT KÝ
70	CÁI NHÀ CỦA TA
72	SẢN PHẨM MỚI
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC
77	TRONG HẦM RƯỢU
82	
85	Kiến thức phổ thông
86	
90	
94	Y TẾ & ĐỜI SỐNG
95	PHÓNG SỰ VIỆT NAM
100	MỖI TUẦN 1 CON SỐ
102	ĐỌC BÁO VIỆT NAM
108	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM

Như Sao	Viết thư cho mẹ
Mộc Mạc	Bông lúa chín thì cúi đầu
Vũ Hiến	Tân Giáo Hoàng Leo XIV
Trần Lý Lê	Thời trang năm 2020+
Trẻ	
Tim Nguyễn	Phượng tím
Hồ Đắc Vũ	“Ăn xá”
Tám Vạn	Ngày xưa mê coi hát
Trẻ	
Bánh Bèo	
Du Uyên	Thương cho roi cho vọt?
Lê Minh Hải	
Minh Hải	Khi đi nhà hàng
Hoàng Vũ	Tông hiệu Giáo hoàng
Guy De Maupassant	Chiếc vòng đeo cổ
Trần Hoàng Vy	Tháng 5 mùa ve, mùa dế
Gió Vivu	Quý đầu tư lừa đảo
Nguyễn Đài Thi	
Ian Bùi	Đặc sản Colombia
Hoàng Hương	Đồ dùng trong phòng bếp
Tạ Phong Tân	Xe và “Cộ”
Diệu Cô Nương	Sandal thời thượng
Trang Châu	
Trần Mộng Tú	Màu son cũ
Uyển Ca	Hột lúa thổ than
Trẻ	
Đoàn Xuân Thu	“Chữ CS?”
Du Face	
Trẻ	Thiên nhiên kỳ diệu
Trang Nguyên	Radio Saigon thời Pháp
Hạnh Việt	Khăn giấy lau mặt
Dương Hùng	Café La Maison Rose ở Paris
Bảo Sơn	Lừa đảo giúp đỡ kỹ thuật
Lê Kung Diễm	Đến rừng Tràm cho biết...
Thiên Hương	Cây mau có trái
Bảo Sơn	
Trẻ sưu tầm	
Mặc Đỗ	Độc văn Mặc Đỗ: Sài Gòn của tôi...
Trần Vũ - Mai Ninh	Trưa nắng Hàm Ninh
Hoàng Mai	Chùa Hương Đạo & Đại lễ Vesak năm 2025
Phượng Nghi	Tại sao cần di chúc
Đào Thị Thanh Tuyền	Đêm Huế
Nhật Quang	Rác vệ tinh
Triệu Minh	Tin về rượu
Nguyễn Sinh	Nạo phá thai ở giới trẻ
Trẻ	
B.Tuyền	
Trẻ cười	

Những lá thư của người con từ chiến trường gửi về cho mẹ là những kỷ niệm thiêng liêng và quý báu nhất. Và người mẹ đã cất giữ cho tới giờ cuối cùng.

Mời quý vị và các bạn theo dõi câu chuyện cảm động trong Chicken Soup for the Mother's Soul.

NS

NHƯ SAO

Kính tặng mẹ của con!

Khi chưa đầy 17 tuổi, tôi quyết định gia nhập lính hải quân. Mẹ tôi cố hết sức khuyên bảo nhưng cuối cùng bà cũng đành phải ký vào giấy đồng ý cho tôi đi lính.

Chỉ sau một thời gian ngắn huấn luyện, tôi mới biết rằng mình sẽ bị chuyển đi xa cách nửa vòng trái đất, đến tận Philippines. Trước khi vào lính, tôi chưa bao giờ đi cách xa nhà mình ở New Jersey quá 80 miles.

Một ngày nọ, sau khi đã đến Philippines được 2 năm, tôi được gọi lên văn phòng của đại úy Boyd. Ông là một người tính tình rất dễ chịu, nhưng tôi chắc chắn rằng ông gọi tôi lên không phải để giết thì giờ. Đứng trước bàn của ông, tôi cảm thấy hơi lo lắng trong lúc ông đọc lướt qua một số giấy tờ. Sau đó ông nhìn lên và hỏi:

- Hãy nói cho tôi nghe tại sao 6 tháng qua anh không hề viết thư cho mẹ anh?

Tôi cảm thấy đầu gối dưới chân mình như yếu hẳn đi. Không lẽ đã lâu đến thế sao, tôi tự hỏi.

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

Viết thư cho mẹ

- Tôi không có gì để viết, thưa đại úy.

Ông nhìn tôi với vẻ ngờ vực. Thật ra, lúc đó những chàng lính hải quân trẻ tuổi như chúng tôi có nhiều thứ để tiêu khiển khi rảnh rỗi, nên tất cả những chuyện khác dường như không còn quan trọng đối với chúng tôi.

Ông đại úy đã cho biết rằng mẹ của tôi đã liên lạc với Hội Hồng Thập Tự và sau đó tổ chức này đã liên lạc với chỉ huy của tôi để hỏi lý do tại sao tôi không còn liên lạc với bà.

- Anh có thấy cái bàn gỗ đằng kia không?

- Dạ có, thưa ngài.

- Hãy mở cái ngăn kéo trên cùng ra, anh sẽ thấy một ít giấy và bút. Hãy ngồi xuống và viết cho mẹ của anh một cái gì đó đi.

- Vâng, thưa ngài!

Sau khi viết xong một bức thư ngắn, tôi trình diện trước chỉ huy tôi.

- Anh hãy viết cho mẹ anh cái gì đó ít nhất mỗi tuần một lần, hiểu chưa? Ông đại úy bảo. Và tôi đã

làm theo điều đó.

Ba mươi lăm năm trôi qua, mẹ của tôi nay đã già yếu và đã lẩn. Tôi rất đau khổ, nhưng rồi cũng phải chấp nhận để mẹ vào nhà an dưỡng.

Khi lướt nhìn qua những đồ đạc cá nhân của bà, tôi mở chiếc hộp gỗ nhỏ bằng gỗ tuyết tùng đã cũ, dưới đáy hộp là một xấp thư dày được cột bằng một sợi ruy băng màu đỏ. Đó là những lá thư mà tôi đã được "lệnh" phải viết từ Philippines. Tôi ngồi bệt xuống sàn trong căn phòng của bà, đọc lại những bức thư đó và nước mắt rơi tự lúc nào! Giờ đây tôi đã nhận ra rằng mình đã từng làm cho mẹ buồn biết bao vì sự vô tâm của mình.

Có lẽ điều tôi nhận ra đã quá trễ và tôi cũng khó còn có cơ hội để xin mẹ tha thứ cho tôi, nhưng nó đã giúp tôi trưởng thành hơn.

Và giờ đây tôi không còn cần một viên sĩ quan đứng cạnh tôi nhắc nhở mình viết thư cho những người thân vào một khoảng thời gian nhất định nào đó nữa.

NS

Bông lúa chín thì cúi đầu

MỘC MẠC

Hồi vợ chồng tôi cùng hai con nhỏ rời Việt Nam sang Mỹ, gia đình te tua, nghèo khó, chẳng giống ai giữa phi trường sang trọng. Vì vợ tôi đang mang thai tháng thứ sáu, tổ chức di dân quốc tế (IOM) chu đáo sắp xếp cho chúng tôi bay qua Kyoto, Nhật Bản, thay vì Hàn Quốc, để rút ngắn hành trình. Sự tử tế bất ngờ từ những người xa lạ này khiến tôi xúc động. Vé máy bay được IOM cho vay, chúng tôi sẽ trả dần sau khi ổn định cuộc sống.

Tại sân bay Kyoto, khi cả nhà lết ra sau cùng từ máy bay, một tình nguyện viên IOM, chàng trai Nhật cao ráo, chỉnh tề trong bộ vest, đã đứng đợi. Thấy chúng tôi, anh cúi chào cung kính, tay cầm tấm bảng ghi tên gia đình. Cái cúi chào ấy, lần đầu tiên trong đời tôi nhận được, làm cả nhà ngượng ngùng, sững sờ.

Anh đi chậm rãi, ân cần dẫn đường, chọn từ tiếng Anh dễ hiểu để trò chuyện. Anh đưa chúng tôi đến nhà vệ sinh, kiên nhẫn chờ, rồi dẫn qua những hành lang dài đến cổng chờ chuyển bay sang Mỹ. Cung cách của anh không khác gì đang đón tiếp người thân. Tôi nghĩ, ngay cả ruột thịt cũng khó

mà chu đáo đến thế. Đến nơi, anh xin lỗi vì phải đi gấp, nhưng đã gọi cô bạn gái đến chăm sóc chúng tôi trong 8 tiếng chờ đợi.

Cô gái, cũng là sinh viên, nhỏ nhắn, dịu dàng, mang theo bữa cơm nóng hổi và giỏ trái cây – món quà từ tiền túi của hai người. Cô cúi chào, dọn bữa ăn chu đáo trên băng ghế phi trường, ngồi bên, hỏi han vợ con tôi với nụ cười ấm áp. IOM có chuẩn bị suất ăn nhanh, nhưng đôi bạn trẻ muốn đãi gia đình chúng tôi một bữa tươi mát hơn.

Nhìn cô gái chăm chút, tôi xúc động, cảm thấy mình chẳng xứng với sự tử tế ấy. Mỗi miếng cơm như hạt ngọc, tôi nuốt mà lòng nghẹn ngào. Để giấu cảm xúc, tôi xin phép đi dạo, ngắm phi trường hiện đại – một thế giới hoàn toàn xa lạ với quê hương.

Suốt đời, chúng tôi không quên sự khiêm nhường, tử tế của hai bạn trẻ Nhật. Con gái tôi, khi đó 8 tuổi, tuyên bố lớn lên sẽ thăm Nhật Bản trước cả quê hương Việt Nam. Sự nhân văn ấy, như bông lúa chín, càng đầy đặn càng cúi đầu, mãi là bài học quý giá cho gia đình tôi.

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

Tân Giáo Hoàng Leo XIV

Khi làn khói trắng bốc lên từ ống khói trên nóc của Nguyễn đường Sistine vào thứ Năm 9 tháng 5, ngày thứ hai của Mật Nghị Hồng Y, điều bất ngờ đầu tiên là kết quả diễn ra nhanh hơn dự kiến. Điều bất ngờ thứ hai là các Hồng Y đã bầu Robert Francis Prevost, là Hồng Y gốc Chicago, làm nhà lãnh đạo tiếp theo của Giáo Hội Công Giáo và là người Mỹ đầu tiên giữ vai trò này trong suốt lịch sử gần 2,000 năm của Giáo Hội.

Tân Giáo
Hoàng Leo XIV
- EN.AS.COM

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Giao Hoàng Leo XIV, danh hiệu mà cả thế giới sẽ gọi ông kể từ đây, theo sau cố Giáo Hoàng Francis, người Argentina được bầu vào năm 2013 làm Giáo Hoàng đầu tiên trong lịch sử từ khu vực Tân Thế giới. Sự thay đổi này phản ánh cách tiếp cận của Giáo Hội đối với hoàn cảnh hiện tại của Giáo hội: Hiện có khoảng 1.4 tỷ người Công Giáo trên toàn cầu, thì gần một nửa trong số đó ở châu

Mỹ, so với khoảng 20% ở châu Âu và 20% ở châu Phi. Trước khi được bầu làm Giáo Hoàng, Hồng Y Prevost sống và làm việc tại Peru với vai trò là một nhà truyền giáo và linh mục coi giáo xứ – trong một thời gian đủ dài để rồi cuối cùng ông trở thành một người song tịch. Gần đây hơn, Prevost, 69 tuổi, phục vụ tại Vatican với tư cách là một phụ tá thân cận của cố Giáo Hoàng Francis.

Khi chọn Hồng Y Prevost, Mật Nghị dường như nhìn thấy tính chất quan trọng của một bản sắc đa dạng của ông – vừa là một Giáo Hoàng của nước Mỹ, của châu Mỹ và của cả thế giới – sẽ giúp ông trở thành nhà lãnh đạo của một Giáo Hội toàn cầu đang cố gắng vượt qua thời kỳ đang có nhiều biến chuyển và khó khăn.

Về con người Prevost

Trước công chúng, Hồng Y Prevost rất ít khi bày

tỏ quan điểm riêng của ông, đặc biệt là về một số vấn đề gây chia rẽ nhất trong Giáo hội, chẳng hạn như vai trò của phụ nữ và sự bao dung đối với người đồng tính. Những gì ông đã từng bày tỏ cho thấy ông sẽ tiếp tục vai trò mục vụ của vị Giáo hoàng tiền nhiệm có tư tưởng cấp tiến của ông là sống gần gũi với người nghèo và quan tâm tới môi trường.

Tuy nhiên, một số nhà quan sát mô tả phong cách của vị Tân Giáo Hoàng này là có phần chùng mịch hơn so với Giáo Hoàng Francis, là người mà có một số phát biểu của ông đã gây ra nhiều tranh cãi.

Ví dụ, danh hiệu Leo mà ông chọn và việc ông chọn trang phục truyền thống cho lần xuất hiện đầu tiên trước công chúng, mà một số

nhà phân tích cho đây là những dấu hiệu tinh tế nhằm làm an tâm đối với những nhóm tín đồ Công Giáo đang khao khát một sự quay trở lại với Giáo Hội truyền thống thời hậu Francis.

Việc bầu cho Hồng Y Prevost cũng đã đảo ngược một giả định từ bấy lâu nay cho rằng một Hồng Y người Mỹ sẽ không bao giờ trở thành Giáo Hoàng được là vì Giáo Hội có một sự cảnh giác và không muốn liên minh quá chặt chẽ với quốc gia siêu cường số một của thế giới.

Thậm chí tỷ lệ cá cược lúc đầu ở Las Vegas đã để Prevost đứng sau khá xa với những lựa chọn có khả năng mang tính lịch sử khác, chẳng hạn như Hồng Y Luis Antonio Tagle của Philippines hay Peter Turkson của Ghana. Tuy nhiên, trong

những ngày cận kề cuộc bầu cử của Mật Nghị, đã có những lời bàn tán về Prevost xuất hiện trong những cuộc gặp gỡ giữa những nhà quan sát tình hình ở Vatican.

Từ thơ ấu đến trưởng thành

Robert Francis Prevost sinh ra trong một gia đình Công giáo tại Dolton, một vùng ngoại ô ở phía nam của Chicago, vào tháng 9 năm 1955. Cha ông, Louis, là một hiệu trưởng trường trung học. Mẹ ông, Mildred, là một quản thủ thư viện. Đối với Robert và hai người anh của ông, cuộc sống thời thơ ấu của họ được uốn nắn theo lối giáo dục của các trường tư Công Giáo và đức tin của Giáo Hội.

Sau năm lớp tám, Prevost rời nhà và đến Michigan để theo

học Trường Trung học Chung viện Thánh Augustine. Tại đây, ông được tiếp xúc với tư tưởng của dòng tu Augustine từ đó hình thành nên đức tin của ông, sau đó ông gia nhập dòng tu này và cuối cùng trở thành nhà lãnh đạo của dòng tu – đầu tiên là ở khu vực Trung Tây Hoa Kỳ và sau đó là trên toàn cầu.

Ông lấy bằng cử nhân toán học từ Đại học Villanova vào năm 1977 trước khi vào chủng viện và sau đó đến Rome để theo học chương trình tiến sĩ thần học.

Hồng Y Prevost sống và làm việc phần lớn cuộc đời trưởng thành của ông ở ngoại quốc, với tư cách là một nhà truyền giáo và sau đó là một Giám Mục ở Peru – một kinh nghiệm đã để lại ấn sâu sắc và định hình cuộc đời của ông.

Năm 1985, ba năm sau khi được thụ phong linh mục, Prevost đã tham gia phái bộ truyền giáo Augustine đến thành phố nhỏ Chulucanas ở vùng sa mạc phía cực bắc Peru.

Làn khói trắng báo hiệu đã chọn được Tân Giáo Hoàng - AP

Sau một thời gian ngắn trở về Hoa Kỳ, ông đã dành một thập niên sau đó sống và làm việc tại chủng viện Augustine ở thành phố lớn thứ ba của Peru là Trujillo, và giảng dạy về giáo luật tại một chủng viện của giáo phận.

Năm 2014, Giáo Hoàng Francis bổ nhiệm ông làm người đứng đầu giáo phận tại thành phố ven biển Chiclayo nằm ở miền bắc Peru. Một năm sau đó, Prevost được bổ nhiệm làm Giám Mục của Chiclayo.

Trước khi lên ngôi Giáo Hoàng

Công việc cuối cùng của Prevost trước khi lên ngôi Giáo Hoàng là người đứng đầu Bộ Giám Mục Vatican, một chức vụ đầy quyền lực mà trong cương vị này

ông đề cử các Giám Mục để Giáo Hoàng Francis chọn làm người lãnh đạo cho các giáo phận trên toàn thế giới.

Quyết định bổ nhiệm ông vào chức vụ này vào năm 2023 của Giáo Hoàng Francis là dấu hiệu cho thấy sự tin tưởng của Giáo Hoàng đối với Prevost, và cũng trong cùng năm này ông được thăng lên chức vị Hồng Y. Kinh nghiệm nói trên cũng có nghĩa là ông đã lập được mối quan hệ với nhiều vị trong số 133 Hồng Y đã tụ họp tại Rome để tham dự Mật Nghị và cuối cùng đã bầu ông.

Trong một cuộc phỏng vấn hiếm hoi với Vatican News, trang tin tức của Tòa thánh, vào năm 2023, Hồng Y Prevost tán thành một số sáng

kiến đặc trưng của Giáo Hoàng Francis, trong đó có nỗ lực quan tâm nhiều hơn tới người nghèo và tinh thần cởi mở để thu hút tín đồ, bao gồm cả phụ nữ, để tham gia trực tiếp hơn vào các hoạt động của Giáo Hội.

Hồng Y Prevost nói với Vatican News rằng: *“Chúng ta thường quan tâm về việc giảng dạy giáo lý. Nhưng chúng ta có nguy cơ quên rằng nhiệm vụ đầu tiên của chúng ta là truyền đạt cái đẹp và niềm vui khi hiểu biết về Chúa Giêsu”*.

Trong một cuộc phỏng vấn riêng vào dịp lễ Phục Sinh năm 2023, Hồng Y Prevost cũng kêu gọi hòa bình ở Ukraine khi ông chỉ trích cuộc xâm lăng của Nga.

Trách nhiệm tương lai

Một điều thực tế là khi sự ồn ào phấn khởi lắng xuống, tín đồ Công Giáo toàn cầu sẽ theo dõi một cách bình tâm và cẩn trọng hơn để xác định quan điểm của Tân Giáo Hoàng liên quan đến các vấn đề gây ra sự chia rẽ ngày càng lớn trong Giáo Hội. Giáo Hoàng Francis đã có những nỗ lực hiện đại hóa Giáo Hội bằng cách thể hiện lòng trắc ẩn nhiều hơn đối với các nhóm thiểu số, đặc biệt là người đồng tính. Tuy nhiên, những phát biểu của ông về các vấn đề xã hội đôi khi có thể mơ hồ và những nỗ lực của ông nhằm hướng đến sự bao dung bị nhiều người coi là làm mất sự ổn định về giáo lý Công giáo. Việc đưa ra lời giải đáp rõ ràng hơn đối với những vấn đề gây tranh luận nói trên sẽ là trách nhiệm của Tân Giáo Hoàng Leo XIV.

Có lẽ mật nghị đã nhìn thấy khả năng đó ở Hồng Y Prevost, người có thể bắc được chiếc cầu thỏa hiệp giữa phe cấp tiến và phe bảo thủ trong Giáo Hội.

VH

Dân chúng đón chào Tân Giáo Hoàng tại quảng trường thánh Phêrô - CNS PHOTO

Thời trang năm 2020+

Cây cỏ, hoa lá, cảnh trí thiên nhiên hoặc người đẹp thường là mẫu mực của nghệ sĩ, từ hội họa, điêu khắc đến hình ảnh. Tranh ảnh, tượng... là những vật trang trí để thưởng ngoạn tài năng của nghệ sĩ trong khi thời trang thì được ... treo, máng trên thân mình để làm đẹp và khoe sang. Khi con người khá giả hơn thì tiêu xài tiền bạc để sắm sửa, ăn diện và thời trang ra đời. Đầu tiên là xây cất dinh thự nhà cửa [bền vững], giường tủ rồi quần áo giày dép, vật trang sức [dễ thay đổi]... Thế rồi thời trang trở thành một ngành nghệ thuật không biết tự bao giờ, quần áo, vật dụng trang sức của những người nổi tiếng trở thành bộ sưu tập trưng bày trong viện bảo tàng như những tác phẩm khác. Nghệ thuật từ đó phong phú hơn, bao gồm nhiều bộ môn.

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Các nhà thiết kế thời trang thay đổi quần áo, giày dép theo truyền thống chán rồi. Cái áo vẫn cứ là cái áo, *mặc không qua khỏi đầu*, cái quần hay cái váy ngắn hay dài vẫn là món hàng che thân dưới. Giày dép cũng thế, cao hay thấp, mũi vuông hay mũi nhọn vẫn là thứ ta xỏ hai bàn chân để di chuyển. Vật trang sức xem ra dễ dãi hơn, món dài món ngắn, đeo trên cổ trên tay, treo lên mình mấy để tăng phần thu hút cho chủ nhân. Túi xách theo bên gót vật trang sức, món

hàng này xuất hiện dưới muôn hình vạn trạng, hình thể không còn mấy giới hạn nữa. Và ta thấy vật trang sức được chế biến theo hình thể của thức ăn.

Sử dụng hình ảnh thực phẩm trong nghệ thuật hội họa, điêu khắc và thời trang thực ra không mới mẻ cho lắm. Tự thế kỷ XIX, họa sĩ Antoine Vollon đã vẽ "Mound of Butter," một đôi bơ trên đĩa, để nhấn mạnh rằng hình ảnh đời thường cũng vẫn là nghệ thuật trong khi nhà danh họa [khác người] Salvador Dalí trưng bày hình ảnh tôm hùm như ẩn dụ của tình dục và nhục dục. Từ đó, năm 1937, nhà thiết kế Elsa Schiaparelli đã chế tạo một chiếc áo dạ hội trắng ngà in hình con tôm hùm trên thân trước. Khuynh hướng thời trang phổ thông hay "Pop art" được ông

Andy Warhol "vực dậy" vào năm 1962 qua bức tranh vẽ hộp súp Campbell và những vật dụng đời thường khác. Gần đây nhất là bức "tranh" gắn trái chuối trưng bày trong viện bảo tàng tân Nghệ Thuật bán giá bạc triệu. Đến hôm nay thì ta có những túi xách với hình thể thức ăn đang trở thành món thời trang phổ thông. Cư dân thế giới hình như đang bắt đầu quý... thức ăn và ưa chuộng vật dụng chế tạo theo hình dáng ấy. Miếng xà bông hình lá cà chua có giá bán 85 tiền Huê Kỳ, túi xách theo dạng lọ mayonnaise của thương hiệu Hellman là 2,300 đô la... và đang là những thứ đang bán rất chạy để người mua hãnh diện vì tiền bạc rủng rỉnh.

Tình cờ xem báo, thấy thức ăn đang lên giá, vật dụng đời thường có

dạng thức ăn lại mang bảng giá cao ngất ngưỡng nên Đế Mèn tò mò lắm, vậy sao ta? Thế là phe ta loay hoay nhìn ngắm tủ nhà bếp xem có những thứ gì chưa trở thành thời trang. Túi gạo? Hộp cà phê? Chưa thấy nhưng hẳn sẽ được nhìn ngắm người mẫu nào đó xách tông teng cái giỏ hình chai ô liu? Và nếu phải chọn thì Đế Mèn sẽ ưng món ô liu nào để mua túi xách theo thương hiệu ấy? Nếu công ty Costco nhanh chân lẹ tay sẽ bung ra chai dầu ăn hiệu Kirkland để chế tạo túi đeo vai, túi xách tay..., vừa bán [không rẻ?] hay tặng thêm để quảng cáo thương hiệu nhà? Có lẽ là họ sẽ bán với giá kha khá để kiếm [thêm] bạc chứ dùng làm quà tặng thì bá tánh sẽ rẻ rúng, không ưa chuộng? Hình như món hàng nào cũng thế, cứ treo bảng giá hơi nặng nề là sẽ được xem trọng dù phẩm chất chẳng ra làm sao? Kiểu mẫu buôn bán như thế được kỹ nghệ thời trang áp dụng kịch liệt, nhất là những món chế tạo cho người tiêu thụ chung chung, không quá rùng rinh nhưng cũng không rỗng túi! Những người *ăn chắc mặc dày* như phe ta thì chẳng mấy khi “theo thời”, nôm na là nhà quê, chỉ nhìn ngắm vật dụng theo phẩm chất, độ bền rồi mới đến “nhân sắc” nên lúc thấy mấy cái túi xách hình trái cà chua chỉ cười cười rồi lắc đầu nói “không”!

Trở lại với ngành thời trang, kiểu mẫu thực phẩm (food-centric design) đang thịnh hành, và đang đi từ những món sản xuất cho thị trường tiêu thụ của người “chung chung” qua đến những món dành cho giới rùng rinh ưa thích xa xỉ phẩm, ‘luxury goods’, hoặc không mấy dư dả nhưng vẫn thích “chơi trội” cho bà con lé mắt?!

Phong trào dùng hình ảnh thực phẩm làm kiểu mẫu cho hàng hóa xuất phát từ đâu? Từ khái niệm thức ăn không chỉ là chất dinh dưỡng bồi bổ nuôi dưỡng cơ thể mà đang trở thành hình tượng của sự dư dả? Giá thực phẩm đang gia tăng trong thời siêu cao thuế nặng, trái trứng, cân hải sản [tươi] không còn

trong danh sách đi chợ của người bình dân, túi tiền eo hẹp, họ phải loay hoay tìm cách thay thế để tiết kiệm túi tiền; không mua nổi hải sản thì ... xài đồ cái túi ny lông in hình con tôm hùm?

Cách ăn uống hồi nào đến giờ vẫn là chuyện riêng tư, cá nhân. Ta đi chợ mua nguyên liệu, nấu nướng rồi ăn uống là chuyện trong nhà, hàng xóm không mấy khi hay biết ta ăn uống ra sao. Thế rồi liên mạng ra đời, và phong trào chế biến thức ăn trong bếp rồi trưng bày như tác phẩm nghệ thuật hay biểu tượng của nếp sống sang cả dư thừa, chủ nhân biết thưởng thức món ăn ngon hoặc mới lạ. Đại khái là trong bếp nhà, ta cũng có thể hì hụi nấu

nướng in hết các đầu bếp chính cống của nhà hàng 5 sao... Kể không nấu nướng thì chăm chăm đến hàng quán, thi nhau chụp hình đĩa thức ăn để khoe bạn bè hoặc người ái mộ... *Tui đây đang thưởng thức món abc tại nhà hàng lấy lòng xyz.* Trào lưu ăn uống ấy trở nên phổ thông nên mấy tay thiết kế chạy theo bén gót. Thích nhìn ngắm món ăn uống ư? Khoanh cá, trái lê, con tôm hùm bắt mắt quá xá nên ta bung luôn hình ảnh quen thuộc nọ về dùng, chế tạo vật dụng theo ‘tâm hồn ăn uống’?

Thời trang và thiết kế nghiễm nhiên trở thành sự tiếp nối của bàn ăn, nhà bếp. Hình như đeo cái túi xách dạng con cua [huỳnh đế?] đem lại cho chủ nhân cảm tưởng sành ăn và rùng rinh [đủ] để thưởng thức món ăn đắt tiền kia? Ăn bằng miệng và ăn bằng mắt lẫn cảm giác dư dả, một “vốn” ba bốn lời [lãi]? Cách “dẫn giải” tiềm thức [người tiêu thụ] kể trên theo tâm lý học là “transferring”. Thế là tôm hùm [đắt], cà chua [ngon] đều trở thành biểu tượng của thời trang lạ mắt nên đắt tiền!

Bà Andrea Hernández, người thành lập trang nhà Snaxshot, theo sát các phong cách ăn uống thời thượng, cho rằng chính người trẻ Millennial khởi đầu trào lưu “bếp núc hạng sang”;

Jacquemus Ad 2025

họ thích mua sắm những vật dụng thường ngày nhưng được chế tạo theo kiểu mẫu mới lạ và đắt tiền. Như dầu ô liu trong chai nhựa dẻo, bóp mềm [phải mua qua liên mạng] thay vì lọ thủy tinh bán trong chợ thực phẩm. Như Cloud23, tương ớt hạng sang do Brooklyn Beckham rao bán, trong lọ thủy tinh [với nguyên liệu ‘thứ thiệt’] và lọ hạt tiêu [trông kiểu ‘organic’] bán với giá \$34.99... Nôm na là Millennials và Gen Z chịu tiêu xài, mua những thứ đặc biệt, giá cao hơn sản phẩm xoàng xoàng. Trên liên mạng, từ thực phẩm đến quần áo, thời trang. Món nào đóng gói đẹp mắt và quảng cáo là chế biến với nguyên liệu “thật” thường đi kèm với ẩn ý “hàng tốt”, tốt cho sức khỏe hơn so với các món khác từ chợ hay cửa tiệm. Có thể từ đó, thức ăn hóa thân trở thành sản phẩm thời trang? Một giả thuyết khác về sản phẩm thời thượng hay “Trendy product”: Khi khó lòng mua xe mới, tậu nhà cửa thì ít ra ta cũng có thể sắm sửa được vài thứ nhỏ nhỏ nhưng đắt tiền để cảm thấy sang cả, *cũng mua được những món hàng chỉ người dư dả mới có thể đáng được!* Hiệu ứng “thỏa son” trong thời kinh tế khó khăn theo bản phân tích của công ty McKenzie.

Thực tế hơn, một cách giải thích khác về “thức ăn – thời trang” là ngành

quảng cáo và thời trang đi chung với nhau. Giả thuyết thức ăn trong chợ “lan” sang ngành quảng cáo rồi ngành thời trang. Theo bà Elizabeth Goodspeed, nhà báo chuyên về thiết kế, thực phẩm là những phụ tùng rẻ và dễ kiếm nên trở thành hữu dụng, ngành quảng cáo dùng thức ăn làm “phông bạt” cho hình ảnh thường xuyên hơn và rộng rãi hơn để thay thế hoa lá đắt tiền, dễ hư hỏng.

Thị trường xa xỉ phẩm đang bày bán hộp sữa của nhà Jacquemus, túi xách hình bánh mì BLT (bacon, lettuce, tomato hay thịt ba rọi xông khói, rau diếp và cà chua) hay túi xách hình lọ sốt cà chua của Kate Spade... Chiếc croissant ngon mắt quá, tại sao lại không chế tạo đôi bông tai theo hình thể ấy vừa ngon miệng lại ngon mắt? Hình ảnh túi xách dạng croissant đi kèm với tên tuổi của nhà thời trang nổi tiếng Jacquemus mang theo

cảm giác ‘xa xỉ’, chẳng gì croissant cũng là món Tây, Tây là gốc thời trang và cổ điển [quý phái] từ hồi nãy nên các món trang sức này dễ bán dù hơi đắt tiền [so với chiếc túi xách hình con thỏ từ bên Tàu]. Thoáng nhìn thì phe ta [lẩn thẩn] nghĩ ngay rằng ý tưởng mang nhà bếp vào thời trang chỉ là trào lưu nhất thời, gom ý thích cá nhân và màu sắc rực rỡ vào y phục, đồ dùng máng trên mình cho vui mắt thoáng qua một lúc rồi sẽ thôi? Nhưng hình như Dế Mèn đã sai bét rồi vì giáo sư Jess Rauchberg, chuyên nghiên cứu về văn hóa thời kỹ thuật số (digital culture) tại Seton Hall University, New Jersey, ngẫm nhìn hiện tượng ấy và phân tích sâu xa hơn nữa. Bà ấy biểu rằng các sản phẩm kia vui mắt thật đấy nhưng khi tìm hiểu cận kề lý do, ta sẽ nhận ra vài ẩn ý. Như chiếc túi xách hình trái trứng nâu nhạt xinh xắn nọ giá bao nhiêu và vì

trứng bán trong chợ đắt đỏ quá nên người tiêu thụ khó khăn có mua nổi không thì câu trả lời là người có thể sắm sửa được chiếc túi xách lạ mắt [đeo trên vai] và mua vài trứng về nấu ăn thuộc giới khá giả, không mấy đắn đo khi đi chợ hoặc mua sắm! *Túi có thể ăn và dùng trứng thỏa thuê, vừa giàu vừa sang (?)*. Tạm hiểu là thời trang đang rao bán biểu tượng của sự giàu sang, dùng vật dụng đời thường mà rủ rê con mắt, kích thích sự hiếu kỳ của bá tánh. Nguyên liệu tâm thường như thức ăn đã trở thành biểu tượng của sự khá giả và “gu” thời trang.

Vòng tròn linh kinh của sang giàu → trứng bày → thời trang đang xoay gần hết một vòng, ngày trước dùng vàng bạc, đá quý dành cho vua chúa quý tộc; ngày nay dùng thức ăn / vật dụng mang vẻ đời thường nhưng vẫn là cách biểu hiện cái tôi khác người?

TLL

Nike

Nike được thành lập ngày 25 tháng 1 năm 1964. bởi lực sĩ điền kinh Phil Knight của Đại học Oregon (Mỹ) và huấn luyện viên của mình, ông Bill Bowerman với tên là “Blue Ribbon Sports”.

Năm 1971 “Blue Ribbon Sports” đổi tên thành Nike, lấy hình ảnh của vị Nữ thần chiến thắng của Hy Lạp.

Trong thần thoại Hy Lạp, Nike là nữ thần chiến thắng có cánh, biểu tượng của chiến thắng trong cả chiến tranh và hòa bình. Nữ thần có đôi cánh và vòng hoa, tương đồng với hình ảnh nàng Victoria của người La Mã.

Nike hiện là một tập đoàn đa quốc gia chuyên sản xuất thiết bị, phụ kiện và dịch vụ thể thao toàn thế giới. Nike đang giữ vị trí công ty sản xuất trang phục thể thao lớn nhất toàn cầu. Doanh số năm 2024 đạt 51 tỉ đô la (tăng từ 45 tỉ đô so với năm 2022).

Nữ siêu sao bóng rổ Caitlin Clark quảng bá cho thương hiệu NIKE với một hợp đồng 8 năm trị giá 28 triệu USD.

Bất chấp những biến động trên thị trường, ngành buôn bán vật dụng thể thao vẫn tăng trưởng đều đều. Tổng doanh thu năm rồi đạt khoảng 323 tỉ đô, chiếm khoảng 18% thị trường quần áo và giày dép toàn cầu. Người Mỹ chi trung bình \$300/năm cho thời trang thể thao. Trung Quốc dưới 25 USD/người và ở Ấn Độ khoảng 5 USD/người...

Mời bạn cùng chúng tôi điểm danh những hãng thời trang thành công nhất thế giới...

Adidas

Adidas là thương hiệu đồ thể thao lớn nhất ở Châu Âu. Khởi đầu là nhà máy giày Dassler Brothers do hai anh em Adi và Dassler thành lập vào năm 1924. Nhưng do bất đồng nên sự hợp tác tan vỡ vào năm 1940, tách thành Adidas và Puma.

Cho đến ngày nay, trụ sở chính của cả Adidas và Puma vẫn ở thị trấn Herzogenaurach tương đối nhỏ ở Bavaria (Đức), nơi anh em Dassler lớn lên và thành lập công ty của họ. Thương hiệu Adidas là ghép từ tên Adi và Dassler.

Năm 1952, Adidas đã mua lại biểu tượng 3 sọc của hiệu giày thể thao Phần Lan Karhu Sports để trở thành biểu tượng chính thức cho đến nay. Vị trí của Adidas đứng sát rạt Nike của Mỹ, tuy doanh số cách khá xa: \$25 tỉ/năm (doanh số năm 2024).

Adolf Dassler, người sáng lập Adidas và nhà máy giày Dassler Brothers năm 1928.

Puma

Tên ban đầu Puma là Ruda sau khi được Rudolf Dassler tách ra từ Adidas.

Mặc dù doanh thu ít hơn so với Adidas nhưng Puma vẫn là một tập đoàn lớn bậc nhất thế giới về trang phục thể thao.

Puma tài trợ cho các ngôi sao thể thao nổi tiếng như Neymar (Brazil- môn đá banh), Usain Bolt (Jamaica - điền kinh), Lewis Hamilton (Anh - đua xe F1). Pelé và Diego Maradona cũng mang giày Puma.

Doanh thu của Puma năm 2024 đạt gần 10 tỉ USD.

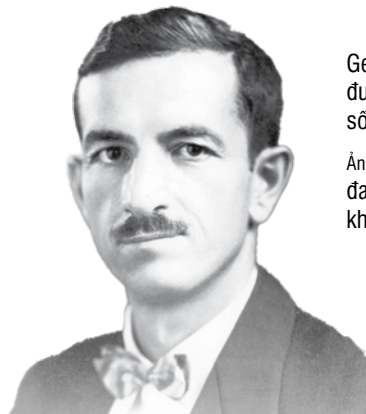
Logo PUMA với hình con báo nhảy, biểu tượng cho sức bật, sự dẻo dai và sức khỏe.

Rắn trả thù hay sinh nghề tử nghiệp?

Năm 1931 George End giới thiệu nước sốt nổi tiếng có tên “Nước sốt tối thượng Rắn đuôi chuông kim cương chính hãng” (“Genuine Diamondback Rattlesnake with Supreme Sauce”) đựng trong lon do ông sản xuất. Đây là món bán chạy như tôm tươi, thành phần gồm thịt rắn chuông ngâm trong nước sốt làm từ thịt kho, nấm và kem đặc. Kể từ đó món rắn đóng hộp mới toanh ra đời.

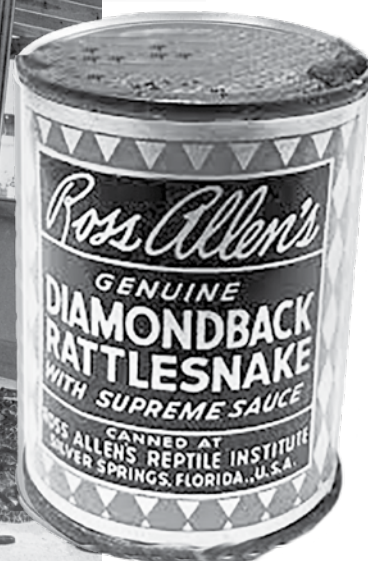
Khởi đầu do chủ nhân là George End từ Wisconsin chuyển đến Florida để làm trang trại. Vườn rau của gia đình anh bị rắn đuôi chuông (rattlesnake) phá tanh bành. Trong khi tiêu trừ rắn, một lần anh thử lột da rồi đem chiên. Hóa ra món thịt ngon một cách bất ngờ. Sau đó, anh bỏ nghề trồng rau, chuyển sang nuôi rắn và mở hãng đóng hộp.

Công việc đang phát đạt thì năm 1944, End bị một con rắn độc phải. Mặc dầu lập tức được chích thuốc chống nọc nhưng chỉ vài giờ anh qua đời. Sau đó vợ con anh quyết định chấm dứt công việc, và hãng đóng hộp của vĩnh viễn.

George End và món rắn đuôi chuông ngâm nước sốt đóng hộp.

Ảnh dưới: Một công nhân đang vắt nọc rắn trước khi làm thịt.

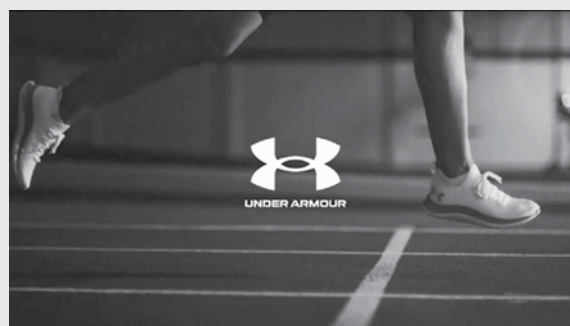
Một quảng cáo vừa sinh động vừa “sexy” của hãng quần áo bó LULULEMON

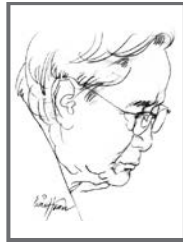
Những thương hiệu khổng lồ khác gồm LULULEMON (Canada) thành lập năm 1998 Doanh thu: 7.06 tỷ USD

LULULEMON ATHLETICA được thành lập vào năm 1998 với tư cách là nhà bán lẻ quần áo tập yoga - đặc biệt là quần leggings - và tiếp tục khai thác thể loại này.

UNDERARMOUR (Mỹ), được thành lập vào năm 1996 bởi Kevin Plank, tại Đại học Maryland. Ban đầu UNDER ARMOUR chỉ sản xuất lớp lót thấm ẩm để mặc bên dưới áo thể thao và quần đùi như tên của mình. Ngày nay, Under Armour sản xuất quần áo và phụ kiện cho nhiều môn thể thao kể cả bóng rổ, quyền anh và golf. Doanh thu năm ngoái đạt 5.5 tỷ USD.

Một mẫu quảng cáo của hãng UNDER ARMOUR

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Phượng tím

Phượng tím là một hình ảnh đẹp và gợi cảm ở nhiều nơi, nhất là California.

Xin hãy nghe cô Dung Huỳnh viết trên Người Việt Online:

“Mùa hoa phượng tím ở California, Mỹ là một trong những thời điểm lãng mạn và đẹp nhất trong năm. Vào khoảng tháng Năm và tháng Sáu, những con đường và khu phố khắp nơi từ San Diego đến Los Angeles đều ngập tràn sắc tím của hoa phượng, tạo nên một bức tranh thiên nhiên rực rỡ và quyến rũ.

Đi dạo dưới những hàng cây phượng tím, người ta có thể cảm nhận được mùi hương nhẹ nhẹ, thoang thoảng trong gió. Cảm giác yên bình và thư thái lan tỏa, khiến mọi người như được đắm mình trong một thế giới khác,

xa rời những ồn ào và hối hả của cuộc sống thường nhật.

Những buổi chiều, ánh hoàng hôn nhuộm màu tím hòa quyện với sắc hoa, tạo nên một khung cảnh lãng mạn không thể nào quên. Các cặp đôi thường nắm tay nhau đi dạo dưới những hàng cây, chụp những bức ảnh kỷ niệm trong khung cảnh tuyệt đẹp này.”

Phượng Tím. A, cái này thì Nguyễn đã một lần viết rồi. Bài viết có tựa đề “Phượng tím, tháng 5, Ngày Của Mẹ”.

Mẹ và Phượng Tím. Cái tựa đề nghe gợi hình và gợi cảm quá chừng chừng. Còn nhớ Yến Tuyết cũng đã viết trên Người Việt Online ngày nào: “Từ cái bàn nhỏ nơi tôi ngồi viết thư cho bạn, nhìn ra ngoài nền trời trong xanh của Mùa Xuân ở quận Cam, lòng tôi êm ả, hồn tôi bình bồng trên

Phượng tím ở California - NGUỒN LOS ANGELES TIMES

những hàng phượng tím đẹp mơ màng. Phượng tím (jacaranda) thường nở rộ vào dịp lễ Mother's Day của Tháng Năm.”

Ở đây, để nối tiếp dòng cảm xúc với Yến Tuyết, Nguyễn xin đóng góp vài dòng.

Trước khi nói về phượng tím, Nguyễn xin nói về phượng đỏ của quê nhà. Phan Thị Như Ngọc, trong bài Ký Tháng Năm, viết: “Những ngày này, cùng với những cơn mưa đầu mùa dội xuống Sài Gòn, hoa phượng bắt đầu nở.” Và vừa mới hôm qua đây thôi, anh chàng Phan, nhà văn thường lang thang trên các vỉa hè, bỗng dừng nổi hứng gởi cho Nguyễn 3 cảnh phượng đỏ rực (cố nhiên, bằng email). Ý chừng Phan biết Nguyễn mê phượng (mà này, Phan ơi, Nguyễn không chỉ mê phượng đâu đấy nhé, hần còn mê cả pizza và crawfish nữa, liệu bạn dám gởi những thứ này cho Nguyễn không, mà phải là “riu” (real) đấy nhé, chứ bánh vẽ thì xin thôi). Lại xin nói thêm về phượng đỏ một chút. Nghe nói ở Mỹ này cũng có nó đấy, mà mãi tận vùng Key West ở Florida kia

Phượng tím ở San Diego - NGUỒN CBS 8

lặn. Chỉ có cô học trò ngày xưa là được một lần nhìn thấy để rồi nước mắt rưng rưng. Thôi thì tạm bằng lòng với phượng tím. Này nhé, nhiều người đã tả nó. Yến Tuyết, như vừa thấy trên. Trúc Chi trong một tập tùy bút. Phan Lạc Phúc ở nước Úc cũng viết bài ngợi ca phượng tím. Và hình như cả Bùi Bích Hà nữa. Còn nữ họa sĩ Phan Nguyen Becker cũng đã có lần vẽ phượng tím. Chỉ có ông Mai Thảo là không ưa. Ông nói:

Đã phượng thì phải phượng đỏ của quê nhà, chứ làm đếch gì có phượng tím.

Phượng tím nở vào tháng Năm. Ôi tháng Năm bỗng dừng mà đây áp sự kiện. Mother's Day vào tháng Năm. Memorial Day sắp tới cũng vào tháng Năm. Còn tháng Năm của anh và em, dưới bóng những hàng phượng tím cũng nên nhắc lại lắm chứ. Nhưng xin chờ dịp khác.

TN

tre

✓ DỄ ĐỌC

✓ DỄ THẤY

✓ DỄ CẮT

✓ DỄ TÌM

RAO VẶT

TRÊN BÁO TRẺ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG

TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGÀY · [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://baotreonline.com)

HỒ ĐẮC VŨ

“Ăn xá”

HỒ ĐẮC VŨ
MELROSE, MA

Đi chợ

Mặt trời ửng lớp vàng cam qua màn sương mù trắng đục bao quanh khu làng nhỏ nằm trên sườn đồi của thị trấn Diwali. Phía sau căn nhà

ghép bằng những mảnh gỗ trét đất bùn, Farida đang cào lớp tuyết chung quanh mảnh đất nhỏ trồng bắp cải tím. Chị lấy cành gai rừng dài, đầu cột chùm vải rách, quét trên những bắp cải, quét sạch lớp tuyết còn

đọng ở mặt lá. Farida qua chuồng dê, lôi bao cỏ gai, rải vô máng. 8 con dê chạy lại. Chị để cái thùng thiếc dưới bầu sữa căng cứng của con dê cái, lấy miếng vải, lau đầu vú, rồi đưa hai tay, vắt lên xuống. Hai tia sữa chảy vô thùng. Chị đổ một thùng vô nồi, làm phô mai, 3 thùng kia lọc sạch, đem ra chợ bán. Farida lấy miếng bánh mì dẹp trong bao vải, kẹp cục phô mai còn sót trên đĩa, vừa ăn, vừa thay cái áo choàng, chải lại mái tóc, quấn khăn, cột thành một cuộn dài, tòng teng bên tai. Chị lật góc nệm, cầm cái túi da nhỏ đựng món tiền dành dụm, cột vô thắt lưng, khua dưới áo choàng màu trắng. Đi ngang chiếc kính nhỏ treo trên vách nhà, Farida đứng lại, lấy miếng son đỏ trong túi, xoa một lớp nhẹ lên môi, chị nhìn vô kính, cười thật tươi.

Farida đeo thùng sữa dê, tay cầm bao vải đựng hai bánh phô mai và 6 bắp cải xanh. Chị đi tới Diwali, nơi chợ phiên nhóm ngày thứ Sáu mỗi tuần.

- Shalom Farida! Chị ra chợ?

Hakim, người hàng xóm ở cuối làng đang đi chiếc

xe lửa chở đầy rau xà lách. Anh ngừng lại.

- Chị có thể đi xe này ra chợ... Chỉ trả tiền cỏ cho con lừa... 2 xu!

Farida nhìn con lừa ốm lòi hết xương sườn, xương chậu.

- Nó kéo nổi không?

- Tối chợ ... thì nổi!

- Lên xe! Chỉ 2 xu tiền cỏ!

Farida lên xe, con lừa muốn quỵ chân, nó la.

- Bahabaha!

- Tôi nghĩ 2 xu tiền thuốc thì đúng hơn!

Tối trưa. Farida đã bán hết hàng, chị cất \$30 vô bao da, tới ngay tiệm thịt gần chợ.

- Cho miếng thịt và 4 bánh mì nướng.

Chị qua tiệm nước.

- Một ly sô đa với đá!

Farida ngồi ăn bữa trưa trong bóng mát của dãy cây ô liu bên hông đồn cảnh sát thị trấn Diwali.

- Farida! Chị về chưa?

Đang thiêu ngủ, Farida mở mắt. Hakim đứng bên kia đường với chiếc xe lửa, anh vẫy tay. Farida băng qua đường.

Chiếc xe lửa quẹo vô con đường nhỏ, trải đá xanh, đi về phía sườn đồi Diwali.

- Ala! Có tin tốt đẹp cho chị... Và ông chồng!

Hakim nói.

- Hồi nãy, tôi vô đồn cảnh sát đóng tiền thuế chợ, thấy có tấm giấy thông

báo dán trên cửa.

Anh ta phân trần.

- Biết ít... Nên tôi chỉ đọc được vài chữ... À! Thông báo “Ân Xá”, tôi tưởng rằng cảnh sát cấp đất canh tác cho dân, nên vô trong hỏi ông cảnh sát...

Farida cười.

- Hakim “Ân xá” là tha tội!

- Ông cảnh sát cũng nói như vậy! Tòa án Taliban đang tha tội cho các phạm nhân bị án tù dưới 10 năm...

Farida mừng rỡ.

- Tha tội cho các phạm nhân? Vậy là người ta sẽ tha chồng tôi?...

Chị quỳnh lên.

- ... Nhưng tôi phải làm sao?

- Ai muốn xin ân xá thì phải nộp đơn! Ông cảnh sát nói với tôi.

- Đơn?

- Đúng! Chị phải viết đơn, rồi nộp đơn tới tòa án!

Khuôn mặt Farida bỗng tối tăm.

- Ala! Làm sao tôi biết viết đơn?

Hakim nhún vai.

- Sáng mai chị tới đồn cảnh sát hỏi thăm cách làm đơn, cách xin ân xá Cho chồng... Tôi nghĩ họ sẽ giúp chị!

Chống bị tù

“Hai năm trước. Taliban liên tục đánh mìn và bom tự sát vô các căn

cứ của quân đội Mỹ tại Mazar-e-Sharif, với mục đích khủng bố tinh thần lính Mỹ, gây tiếng vang với thế giới trong cuộc chiến chống quân Mỹ và liên quân xâm lăng Afghanistan.

Hamid, 30 tuổi. Chồng của chị Farida. Một tay chuyên đánh mìn của Taliban.

Trong hang núi ở gần Mazar-e-Sharif. Nhóm Taliban tụ tập quanh 2 con dê núi đang nướng xì xèo trên đồng than đỏ rực. 4 người khiêng 2 con dê đã chín để lên miếng ván, bắt đầu cắt từng miếng thịt, bỏ vô những đĩa nhôm. Hai người khác lấy bánh mì dẹp, phát cho từng người. Mọi người ăn bữa tối.

Akhundzada. Trùm Taliban tại Mazar-e-Sharif gọi.

- Hamid!

Hamid đi tới.

- Có việc lớn cho anh đây!

Akhundzada đưa cái laptop.

- Đây là khu cổng trước của Trung đoàn lính rừng 75...

Ông chỉ tay vô đoạn video đang chiếu trên màn hình.

- ... Hai bên là hai trạm gác bằng bao cát, phía sau hai bao cát là hai dàn hỏa tiễn 6 trái sát thương, chống biển người, trên 4 tháp canh ở 4 góc là 4 khẩu đại liên. Trung đội phòng vệ, thường trực

ứng chiến ở căn trại bên trong... Thấy hết chưa?

- Thấy!

- Anh và thằng Farid... Ê! Farid! Tối đây!

Farid ném miếng sườn dê, chạy tới.

Hamid chỉ cho Farid coi đoạn video.

Akhundzada, nghiêng người, chống tay vô chiếc gối bông. Ông nói nhỏ.

- Ngày mai thứ Năm... Hamid sẽ làm một trái mìn kích nổ bằng remote, với hai trái đạn cối 81 kia.

Ông chỉ tay vô thùng gỗ để sát vách hang.

- Đúng 7 giờ sáng thứ Sáu, Farid kéo phía trước, phía sau là Hamid đẩy chiếc xe thùng gỗ 4 bánh chất đầy dưa hấu, trên đường ra bán ở chợ phiên. Từ tháp canh bên trái sẽ có hai chị đàn bà, lừa một đàn dê đi ngang qua, làm kẹt chiếc xe dưa hấu ngay cổng trại!

Akhundzada cười, rung rung cái bụng phệ.

- Ha ha! Tụi bay sẽ gây lộn với hai mụ đàn bà làm kẹt đường... Farid nhảy ra sau cùng Hamid đẩy mạnh cái xe dưa hấu vô ngay cổng.

Akhundzada đứng dậy, vung tay.

- Bùm!

Ông tiếp.

- Hai chị đàn bà sẽ bắn Ak vô hai tháp canh và chiếc xe Toyota chạy tới bốc 4 người... Xong!

Nhưng A la đã làm đoạn cuối của kế hoạch trở thành một kịch bản lỗi.

- Ala sẽ nhúng dầu tụi này!

Chị đàn bà áo đen vừa kéo mấy con dê, vừa chửi hai người đẩy xe bán dưa hấu

- Con quạ đen dơ bẩn! Tại sao mày lừa dê vô đây? Tụi tao sẽ trể phiên chợ!

Farid bước ra sau. Những lính gác đứng dậy, đưa tay, la lớn.

- Đi! Đi!

- Đùng!

Anh lính gác bắn cảnh cáo. Farid và Hamid bỗng la lên

- Ahhh.... Laaa!

Cả hai đẩy chiếc xe dưa hấu chạy tới cổng, nhưng mấy con dê đâm vô đầu xe, xe bị kẹt lại. Farid bước ra phía trước, đẩy mấy con dê. Hamid cúi đầu, la lớn.

- Ahhh.... Laaa!

Anh cắn răng, lấy hết sức, đẩy mạnh chiếc xe dưa hấu... xe chạy vô cổng kéo theo Farid, vì chiếc áo choàng của anh đã bị mấy con dê làm quăn vô bánh xe.

Hamid bấm kích nổ... Bấm! Bấm!... Bấm!

Anh bỏ chạy.

Không có tiếng nổ nào, ngoài những tràng M-16 của lính gác bắn vô Farid và hai chị đàn bà.

Akhundzada tổng cổ Hamid vô tù 5 năm với tội danh “Không hoàn thành sứ mạng được Ala giao phó, làm chết đồng đội”

Nhờ làm đơn.

Ông cảnh sát già, tóc xoắn, mặt bè bè như cái móng con trầu cái. khoanh tay.

- Chị phải viết chừa đờ chuyện để làm một cái đơn ân xá cho chồng chị!

- Tôi?... Phải... Viết!

Farida chỉ tay vô mình, thở dài.

- Ủ! Chính chị!

Farida nói thật nhỏ

- Cả giòng họ nhà tôi... Không một ai biết viết!

Ông cảnh sát đứng dậy.

- Vậy thì tôi phải viết giùm chị!

- Đà!

- Viết xong... Tôi phải đánh máy, gửi đơn tới tòa án.

- Đà!

- Và... Và tôi phải tới lui tòa án để nhờ vả những quan tòa ân xá cho chồng của chị!

- Dạ! Nhờ ông làm hết giùm cho!... Chuyện ân xá cho chồng tôi nằm trong tay ông!

Ông cảnh sát già cười he he... Giọng cười của người đàn ông sung sức, vợ chết đã 3 năm và chưa hề rở tới đàn bà từ lúc đó tới giờ. Ông bước sát Farida. Đổi giọng.

- He! He! Nè em! Anh nai lưng làm hết cho em!... Vậy anh phải được trả công... Chuyện ân xá cho chồng em không nằm trong tay anh... Hè! Hè! Mà nằm trong...

Làm đơn

Ông cảnh sát chỉ ngón tay vô chỗ kín của Farida. Chị quay đi.

- He! He! Em cũng thiếu hơi đàn ông lâu rồi! Giờ anh bù cho em... Cho tới khi chồng em được ân xá!

Chiều đó, ông cảnh sát già đánh máy cái đơn xin ân xá.

- Dài lắm! Mới làm được phần đầu...

Ông xếp đơn, bỏ vô phong bì công văn màu vàng, để vô hộc tủ.

- Còn bốn phần nữa! Tuần tới em qua đây... Mình làm!.

Ông kêu anh cảnh sát gác cổng.

- Qua tiệm ăn, lấy cho tao 1 ký thịt trầu nướng, 1 ký dê hấp, hai tô súp bắp cải, 2 chai rượu đỏ.

Tối đó Ông cảnh sát già say sưa bữa tối với Farida ngay tại đồn. Và “Làm” cái “Đơn ân xá” cũng ngay tại đó luôn.

Tuần sau, sáng thứ Sáu. Farida đi xe lửa của Hakim ra chợ phiên bán sữa và bắp cải, tới chiều, chị ghé đồn cảnh sát.

- Shalom Farida!

Gửi đơn

Ông cảnh sát chào.

Farida ngồi xuống bàn.

- Xong việc này, sẽ đánh mấy tiếp đơn xin ân xá của em... Em có thể nằm trên giường nghỉ ngơi!

10 phút sau, ông cảnh sát lấy đơn xin ân xá, đánh máy lạch tạch. Tối 3 giờ chiều.

- Chỉ mới xong được hai phần!

Ông lại xếp đơn, bỏ vô phong bì công văn màu vàng, để vô hộc tủ. Như lần trước. Ông kêu anh cảnh sát gác cổng qua tiệm ăn lấy rượu thịt về. Ông cho anh cảnh sát trẻ nghỉ việc sớm. Đóng cửa đồn. Bắt đầu ăn trưa và “làm” tiếp cái đơn “Ân xá” của chị Farida. 5 giờ chiều Farida qua bên kia đường trả 2 xu, đi xe lửa của Hakim về nhà.

Tối tuần thứ 6.

- Xong! Anh đánh máy đơn xin ân xá của em xong rồi. Chút nữa, ăn trưa xong, anh sẽ gọi hỏa tốc tới tòa án tỉnh.

Đúng như vậy! Ăn trưa xong ông cảnh sát lại đề Farida, “Gửi” cái đơn “Ân xá” rất hỏa tốc, cái giường gỗ sụm xuống một chân.

Có bầu

Tuần thứ 8.

Farida lão đảo bước vô đồn. Ông cảnh sát già đỡ vai chị.

- Sao vậy?

- Em buồn nôn!

Và Farida nôn ra giường. Ông cảnh sát già lấy

khăn lau mặt chị, lau sạch cái giường, đưa chị ngồi trên ghế.

- Em bị cảm?

Farida cúi mặt, lắc đầu.

- Hay là đau bụng?

Farida cúi mặt, lắc đầu.

- Hay...

Farida ngược mặt.

- Em có bầu!

Ông cảnh sát trợn mắt.

- Đã gần 2 tháng rồi!

Ông cảnh sát há to miệng, da mặt từ màu nâu đỏ biến qua xám chì. Ông cúi đầu trong lòng hai bàn tay.

- Ala! Không được rồi! Không được rồi!

Farida hỏi.

- Xin ân xá không được?

Ông cảnh sát ứ ớ.

- À! ừ! Kkkk...hông!

Ông mở hộc bàn, lấy ra cái phong bì màu vàng.

- Thư của Tòa án gửi tới đồn cảnh sát nhờ chuyển cho em.

Ông lấy ra cái thư, đưa cho Farida.

- Đọc đi!

- Em không biết đọc.

Farida cúi mặt, lắc đầu

Ông cảnh sát đọc.

“Ngày, tháng, năm. Tòa án thành phố... Gửi bà Farida.

Chúng tôi xin thông báo. Ông Hamid, đã chết trong trận dịch cúm năm 2023. Xác đã hỏa thiêu tại bệnh viện tỉnh”.

“Ân xá”

Farida vẫn cúi mặt, đứng dậy bước ra khỏi đồn cảnh sát, đi bộ về nhà. Ông cảnh sát già lấy cái phong bì màu vàng, có đơn xin ân xá của Farida, xé nát, bỏ vô thùng rác.

Bụng Farida ngày càng lớn. Chín tháng sau. Farida vô bệnh viện sản khoa thị trấn Diwali.

Lúc Farida hồi tỉnh sau khi sinh. Bà y tá cười thật tươi, cầm tay

- Xin chúc mừng chị Farida! Chị đã sinh được một cháu trai... Giống ba nó y hệt!

- Bà biết ba nó?

- Ô không! Tại tôi thấy nó không giống chị!...

Bà đưa hai tay.

- Thì chắc giống ba nó thôi!... Đợi chút! Tôi đem nó vô cho chị coi mặt!

Bà y tá bồng đứa nhỏ, quấn trong tấm khăn trắng, đưa tới cho Farida.

- Nè! Thiên thần của chị đây!

Farida nhìn.

“Tóc xoăn, mặt bè bè!”

Chị thở dài.

- Ừ! Giống ba nó!

Bà y tá để thằng nhỏ nằm sát bên Farida.

- Vậy chị đặt tên thiên thần của chị là gì?

-...!

- Là gì? Chị Farida.

- “Ân xá”!

HĐV

Nếu bạn có thắc mắc?

Nếu bạn có bất kỳ thắc mắc nào về các vấn đề An Sinh Xã Hội (Social Security) như: **Trợ cấp hưu trí- Trợ cấp người già- Trợ cấp tàn tật.**

Xin vui lòng gửi câu hỏi cho cô Angie Hồ Quang.

Cô Angie Hồ Quang đến Hoa Kỳ năm 1984, là Giám đốc cơ quan tìm việc làm cho người Việt. Bà từng làm việc cho Sở An Sinh Xã Hội từ năm 1991 đến 2020.

Câu hỏi xin ghi:

Mục **"An Sinh Xã Hội"**

Gửi về email: bientap@trenews.net

Nếu bạn cần trợ giúp hoặc có bất kỳ câu hỏi nào về tiêu chuẩn, quyền lợi **thực phẩm, chăm sóc sức khỏe**, bao gồm các chương trình **Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid), Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP).**

Xin vui lòng gửi câu hỏi cho cô Cindy Thu Hoàng, phụ trách **Phúc Lợi Xã Hội** [Texas Health and Human Services Commission (HHSC)], đây là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình về các quyền lợi trên. Cô Cindy Thu Hoàng hiện đang là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang. Câu hỏi xin ghi:

Mục **"Phúc Lợi Xã Hội"**

Gửi về email: bientap@trenews.net

Nếu bạn có bất kỳ **câu hỏi** gì về **Thuế** hoặc **gặp rắc rối với sở Thuế**, cần được giải thích và cố vấn miễn phí, xin đặt câu hỏi với cô Đài Thi.

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Xin gửi câu hỏi cho cô Nguyễn Đài Thi.

Xin ghi mục **"Thuế vụ"**

Gửi về email: bientap@trenews.net

Hình ảnh các rạp ciné ở Sài-Gòn trước ngày 30.04.1975

Ngày xưa mê coi hát

Ngày đó, mỗi khi chú Tư dắt chiếc xe Vespa ra khỏi cửa, Tám cứ nằng nặc đòi đi theo cho bằng được. Tám không cần biết ba mình sẽ đi đâu, hướng Sài-Gòn, Chợ -Lớn hay Đa-Kao, Phú-Nhuận, nhưng Tám biết chắc chắn một điều là mình sẽ được đi ngang rất nhiều rạp hát. Dù chỉ là một vài giây phút thoáng qua thôi để Tám có thể ngắm nhìn từ xa những tấm “paneau” màu sắc sặc sỡ, lung linh treo trước rạp nhưng cũng khiến cho Tám sung sướng đến nghẹt thở, tê người.

TÁM VẠN
ĐỨC QUỐC

Tám làm quen với nghệ thuật từ âm thanh của những buổi “đờn ca tài tử” do mấy bác, mấy chú và mấy thầy đờn ở trường Quốc gia âm nhạc hòa đờn trên căn gác nhỏ. Tám cũng tập tành nghe tân nhạc từ cái radio của mấy anh thợ may “trốn lính” bên cạnh nhà trước khi tập tành đọc văn ngược, văn

xuôi. Tuổi còn con nít trần, nhỏ như cây kẹo mút mà Tám cũng bày đặt ngêu ngao “khi vũ trụ lên đèn, thành phố ngả nghiêng” hay “đường vào tình yêu có trăm lần vui, có vạn lần buồn” và đương nhiên là không thể hiểu hết được nghĩa bóng lẫn nghĩa đen mà tác giả đã gói gắm.

Lớn lên một chút, lần đầu tiên Tám được đến

rạp Việt Long (*) để coi phim “Độc thủ đại hiệp” do tài tử Vương Vũ đóng vai chánh. Tám đã bắt đầu say mê và sưu tầm hình ảnh tài tử, nghệ sĩ được mên chuộng từ những tờ nhật trình của ba hay từ những túi kẹo me ngào đường được bán trong tiệm tạp hóa kế bên nhà, chân dung các tài tử của hãng phim Thiệu Thị (Shaw Brothers),

hãng Gia Hòa (Golden Harvest) bên xứ Hong Kong như Miêu Khả Tú, Lý Thanh, Khương Đại Vệ, Dịch Long v.v.

Hấp dẫn Tám nhất là những phim có tài tử Lý Tiểu Long đóng vai chính. Những cuốn phim này “ăn khách” vô cùng. Khán giả chen chúc, xô đẩy cả tiếng đồng hồ mới vào được bên trong. Lần trong đám đông nhốn nháo và ồn ào, chiếc áo của Tám đang mặc trên người thường bị mất nút hoặc lưng áo bị tét ra làm hai, nhưng bù lại Tám được coi phim miễn phí, coi “chùa”. Mỗi chú, mỗi cô có nhiệm vụ soát vé phải đành chịu thua trước làn sóng người chen lấn từ ngoài sân cho đến tận cửa rạp. Thuở đó, các rạp không chiếu theo từng xuất phim như bây giờ mà chiếu thường trực. Khán giả vào rạp lúc nào cũng được, có khi được xem phần cuối rồi mới

“Paneau” của hãng phim Thiệu Thị (SB), Hong Kong

coi phần đầu ở xuất chiếu tiếp theo.

Mãi đến bây giờ, Tám cũng không biết phải dùng bút mực hay lời lẽ

nào để diễn tả được trọn vẹn cái niềm đam mê của thằng bé chưa vào lớp mẫu giáo ngày ấy. Mỗi khi đèn đuốc trong khán

phòng được tắt tối thui, nhìn qua hai cánh màn nhưng mờ ảo, trong lòng Tám vô cùng sung sướng và hay tự hỏi “không biết nghệ sĩ nào sẽ xuất hiện trước, thần tượng của mình xiêm y có rực rỡ không, cảnh trí có lộng lẫy không?”

Có bữa xui rủi, không được cô bác nào dắt theo, thì Tám phải ca bài con cá với mấy chú gác cửa “chú ơi cho con dzô coi đi”. Hôm nào không được may mắn thì Tám lẳng lẳng ngăm nhìn hình ảnh các nghệ sĩ, tài tử treo đầy rạp, nhìn xấp vé vào cửa qua khung cửa kính với biết bao thêm thuồng, tiếc nuối rồi lủi thủi bước về nhà.

Tuổi thơ của Tám lớn dần theo ngày tháng và niềm say mê đó vẫn cứ đọng đây. Mấy chục năm sau, thời gian đã quá xa và không gian cũng không còn là chốn cũ nhưng hình ảnh thằng bé mê coi hát ngày ấy vẫn chưa bao giờ phai nhạt. Ký ức ngày xưa là kỷ niệm bây giờ, là niềm an ủi trong những ngày mưa dầm, gió chướng hay những khi buồn ngủ nhớ về quê nhà trong những buổi hoàng hôn nhạt phai màu nắng.

TV

(*) rạp chiếu bóng Việt Long trên đường Cao Thắng, sau khi được chỉnh trang và tăng cường máy lạnh, được mang tên mới Văn Hoa Saigon, để phân biệt với rạp Văn Hoa Dakao. Sau Tết Nguyên đán con cạp năm 1974, ông chủ cho đập nát ngôi rạp cũ và xây lại mới hoàn toàn. Tết Ất Mão (1975) hai rạp Capitol và Mini Capitol được tung búng khai trương trên nền đất cũ. Tháng tư 1975, Sài-Gòn bị dứt phim, rạp đổi tên mới là Thăng Long

Rạp Rex

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ

22-05-2025 - 28-05-2025

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
ASIANA/AMERICAN	2	LAX, ICN	\$1.646
SPIRIT AIRLINES	2	LAX, TPE	\$1.693
EVA AIR	2	LAX, TPE	\$1.693
SPIRIT/VIETNAM	2	LAX, TPE	\$1.820
ALASKA/JAPAN	2	SEA, ICN	\$1.945
CATHAY/ALASKA	2	SEA, ICN	\$2.028
TURKISH AIRLINES	2	ORD, IST	\$2.039
BRITISH AIRLINES	2	LGW, DOH	\$2.171
CATHAY PACIFIC	1	HKG	\$2,246

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,760 VN ĐỒNG
EURO	\$28,678 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$18,315 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$16,349 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$174.56 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1 USD	145,636 YEN NHẬT
	0.89107 EURO
	0.75553 BẢNG ANH
	1.39219 CANADA
	0.83186 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

22/5/2009

Ngày 22 tháng 5 năm 2009, ngày mất Lê Trung Tường, Chuẩn tướng QLVNCH. Ông sinh ngày 1 tháng 1 năm 1927 tại Thừa Thiên. Những chức vụ cuối cùng là Tham mưu trưởng Quân đoàn III (1975), Tư lệnh Sư đoàn 23 Bộ binh.

Sau 75, ông ở tù ngoài Bắc cho đến ngày 11 tháng 2 năm 1988.

Ngày 22 tháng 5 năm 2009 ông từ trần tại thành phố Hồ Chí Minh. Hưởng thọ 82 tuổi.

22/5/1972

Ngày 22 tháng 5 năm 1972, Tổng thống Richard Nixon đến Moscow một tuần để gặp các lãnh đạo Nga tại điện Kremlin. Trước đó, vào tháng 2, ông thăm Trung Quốc 8 ngày, Nixon là tổng thống Mỹ đầu tiên đến Trung Cộng. Tất cả để dọn đường cho việc “buông” miền Nam vào tay CS Bắc Việt năm 1975.

Tổng thống Nixon gặp gỡ Tổng Bí Thư Brezhnev tại Moscow năm 1972. NGUỒN ẢNH AP

BÁNH BÈO

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thuốc ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thuốc đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Thật cảm động, ít nhất từ nay tới 2030, dân Việt Nam có bệnh thì ráng mà... khỏe, vì giấc mơ miễn viện phí đang nằm trong phòng chờ (chờ ông Tổng Bí thư làm tiếp một hoặc nhiều nhiệm kỳ nữa). Còn hiện thời thì có tiền vẫn chưa chắc bệnh viện có giường trống!

"TIẾN TỚI MIỄN VIỆN PHÍ TOÀN DÂN VÀO 2030 - 2035."

Tô Lâm - Tổng Bí Thư CSVN

Dân trí chưa cao thật, nhưng không đủ thấp để chưa nhận ra ai đang dùng dân làm lá chắn cho sự bất lực của mình.

"NGUYÊN NHÂN SÂU XA LÀ THỊ HIẾU, Ý THỨC CHẤP HÀNH PHÁP LUẬT CỦA NGƯỜI DÂN CÒN CHƯA CAO, CHƯA QUAN TÂM CHỐNG HÀNG GIẢ. NGƯỜI DÂN BIẾT LÀ GIẢ, NHƯNG VẪN MUA, GÓP PHẦN LÀM CHO HÀNG GIẢ TỒN TẠI."

Nguyễn Văn Bách
Quyền Cục trưởng Cục Quản lý thị trường TPHCM,
Bí thư Đảng ủy TPHCM

Trần Văn Dự (Cục phó Quản lý xuất nhập cảnh thuộc Bộ Công an CSVN) coi nhà tù là resort, còn 3 tỷ VND chỉ là tiền đặt cọc cho chuyến nghỉ ngơi "đẳng cấp" cán bộ CSVN... Chắc đây là suy nghĩ chung của các đồng chí của ông (nhưng họ thông minh hơn, không nói ra):

"LÀ QUÀ BIẾU, LÀ LỘC DOANH NGHIỆP TỔ CHỨC XONG CHUYẾN BAY GIẢI CỨU, NGƯỜI TA CÓ LÒNG NÊN NGƯỜI TA NGHĨ ĐẾN ANH EM. KHÔNG AI NÓI VỚI TÔI LÀ HỐI LỘ."

"NHẬN HỐI LỘ LÀ VÔ TÌNH CHÚ KHÔNG PHẢI BIẾT MÀ VẪN NHẬN."

"TÔI XÁC ĐỊNH DÙ ĐÂY LÀ TIỀN MÌNH VÔ TÌNH NHẬN HỐI LỘ NHƯNG CŨNG LÀ TÔI "SỐ ĐEN", THÌ THÔI TRẢ LẠI CHO NHÀ NƯỚC. KHI BỊ BẮT TẠM GIAM, VIỆC ĐẦU TIÊN TÔI GỌI ĐIỆN CHO VỢ BẢO CHUẨN BỊ 3 TỶ ĐỒNG VÀ NÓI ANH SẼ ĐI NGHỈ DƯỠNG MỘT THỜI GIAN RỒI VỀ."

Những ngày nóng, giá điện lại tăng chóng mặt, nhiều người nẩy ra “sáng kiến” đi trung tâm thương mại... hóng mát.

- NGUỒN HÌNH: VNEXPRESS.NET

Tăng giá điện giữa mùa nóng không biết tự bao giờ trở thành “một truyền thống đẹp” của EVN (Tập đoàn Điện lực Việt Nam), không khác gì bánh chưng vào Tết hay kem chống nắng vào mùa hè, son môi của người phụ nữ biết mình đẹp.

DUUYÊN
SAIGON, VN

Thương? cho roi cho vọt

C hỉ khác là, thay vì làm mát lòng dân, EVN chọn làm nóng lòng dân bằng cách nhẹ nhàng tung cú đấm “tăng giá điện 4.8% bắt đầu từ 10-5-2025” vào giữa những cái trán đang muốt mồ hôi. Tiếng ve kêu ngoài kia như đang hòa nhịp với giọng chua lè của bà Tám bán dao: “Sao chúng nó cứ nhè đúng vào tháng bắt đầu nóng nhất để tăng giá điện vậy?”

Có nhiều người gán cho Albert Einstein (để tăng tính thuyết phục) là tác giả câu nói “Kẻ yếu trả thù. Kẻ mạnh tha thứ. Người thông minh lừa dối”.

Tôi nghĩ, trong việc này, lừa dối là kẻ... ngu, là kẻ vô tâm. Vấn đề là: không lừa thì biết làm gì?

Khi giá điện tăng tại Việt Nam, tầng lớp xã hội chịu thiệt thòi nhất, dễ tổn thương nhất thường là người thu nhập thấp và lao động nghèo, kể đó là các doanh nghiệp nhỏ và siêu nhỏ. Vì với người thu nhập thấp, tiền điện chiếm tỷ trọng lớn hơn trong tổng chi tiêu hàng tháng. Khi giá điện tăng, họ phải cắt giảm các khoản chi khác như ăn uống, y tế, hoặc giáo dục. Họ thường sử dụng các thiết bị điện cũ, tiêu tốn nhiều năng lượng hơn. Việc đầu tư

vào thiết bị tiết kiệm điện xịn, mới là điều xa xỉ. Nhiều người thuê trọ phải trả tiền điện theo giá “thương lượng” với chủ nhà, không được tính theo biểu giá bậc thang của nhà nước (vốn đã cao). Họ bị tính một giá trần duy nhất: 4,500–5,000 đồng/kWh, cao hơn cả bậc 5 – nơi người giàu dùng máy lạnh, nước nóng, hồ cá, phòng xông hơi, vẫn được hưởng đơn giá thấp hơn...

Một xã hội văn minh được đo bằng cách nó đối xử với những người dễ bị tổn thương nhất. Và giữa cái nóng mù mịt, những người dễ tổn thương nhất không có quyền chọn

giữa “xa xỉ” hay “cần thiết”. Chỉ có quyền chọn sống tiết kiệm hay sống vừa tiết kiệm vừa chịu đựng.

Với người nghèo, đặc biệt là người thuê trọ, bật quạt cả ngày là một đặc quyền đắt đỏ. Những khu trọ với những căn phòng nhỏ hơn chuồng heo của một gia đình dưới các vùng quê, không máy lạnh, không cửa cách nhiệt, không tiền đổi tủ lạnh cũ... Khi trời thiêu đốt mọi thứ, hoá đơn mỗi tháng cho căn phòng trọ đó có khi mắc hơn tiền điện của một căn phòng có bốn tấm đất vàng. Nhưng ở đâu đó, người ta gọi đó là “giá hợp lý theo thị trường”.

Không ai chọn nghèo. Nhưng chính sách dường như chọn khiến cái nghèo trở nên đắt đỏ hơn bao

giờ. Mỗi giờ bật đèn là một bài toán sinh tồn. Ất đi tiếng thở dài của người nghèo - là tiếng rên theo từng vòng quay của cái quạt cổ lỗ sĩ. Ất đi nước mắt và máu của người nghèo là tiếng ề ề từ những cái tủ lạnh đời vua Bảo Đại. Và mỗi mùa hè - lại là một mùa cày lưng trả giá cho cuộc sống căn bản.

Để biết nỗi khổ của người nghèo, đã nghèo lại còn ở Việt Nam, có lẽ phải quen biết người nghèo hoặc trực tiếp cảm nhận nỗi khốn khổ của chữ nghèo, chứ nhiều khi nói ra sự thật lại bị đám đông chửi rửa, đổi “quốc tịch” qua Cali hồi nào hông hay (ở Việt Nam, Cali = Phản động).

Ví dụ cho cái nghèo đây, một người em của tôi, 28 tuổi, bị đau đầu, mất mớ

dần. Đi khám, chụp MRI và nhận tin sét đánh “Phát hiện một khối u ở vùng góc cầu tiểu não bên trái, kích thước khá lớn 77 x 68 x 48 mm, dạng hỗn hợp nang đặc - có nghĩa là vừa có dịch, vừa có mô đặc. Cần phẫu thuật cắt u càng sớm càng tốt...” - kết quả chụp MRI nó được nhận ngày 9-5-2025 - Cũng là ngày EVN báo tin giá điện sẽ tăng 4.8% vào ngày 10-5-2025. Điện tăng đột ngột như khối u của nhỏ em tôi, không báo trước. Nó, với giá điện hay với khối u đều bất khả kháng.

Chiều hôm đó, sau khi tiếp tục đi thêm 2 bệnh viện lớn khác để tư vấn, nó nhắn cho tôi: “Bác sĩ nói không phải mổ một lần là xong, phải mổ nhiều lần. Mà em không

có khả năng chi trả, chắc em bỏ cuộc...”

Dĩ nhiên là tôi không muốn nó bỏ cuộc, nhưng nghe đồn tới 2030 mới miễn viện phí toàn dân (không biết miễn ngoài đời hay trên... tivi), hiện nay vào bệnh viện thì buộc ứng tiền trước rồi mới được khám, chẩn đoán, chữa... Chưa bao giờ tôi mong cầu kết quả xét nghiệm sai như hôm nay. Con nhỏ mới 28 tuổi, tuy lâu lâu hay than “già” với tôi, nhưng rõ ràng nó yêu cuộc sống này lắm...

Người nghèo khóc vì điện tăng đã đành. Nhưng còn người giàu - hay ít nhất là tầng lớp trung lưu, họ có đứng dưng trước giá điện tăng (hoài)? Đây là lời than (cũng là “bí kíp”) của một bác sĩ thành danh tại Việt Nam - bác sĩ Xuân Sơn Võ:

“Hồi đó tôi làm phòng mạch. Ba mẹ tôi không đồng ý cho tôi làm phòng mạch, vì nghĩ rằng, làm phòng mạch là chao chát - kiếm tiền trên bệnh nhân. Vì vậy, mặc dù nhà ba mẹ tôi ở vị trí rất thuận lợi, nhưng tôi phải đi thuê nhà.

Lúc đó, tôi thuê một căn nhà mặt tiền. Thỏa thuận với chủ nhà thuê nguyên phòng trước tầng trệt, giá thuê trong 2 năm. Sau 2 năm sẽ thương lượng lại giá cả. Tôi làm phòng khám bệnh lúi vào bên trong, để khoảng 6m đằng trước làm chỗ cho

TPHCM có nắng nóng, nhiệt độ ngoài trời lên đến 53 độ C

HẠ MÂY - Thứ tư, 23/04/2025 08:51 (GMT+7)

Theo dõi Báo Lao Động trên [Google News](#)

TPHCM - Theo Đài Khí tượng Thủy văn khu vực Nam Bộ, **nắng nóng** tiếp tục diễn ra, một số nơi có nhiệt độ cao.

Thời tiết ngày càng nóng bức, nhiều tờ báo trong nước cho hay nắng nóng khiến mặt đường có khi lên tới 53°C - tức 127.4°F - NGUỒN HÌNH: LAODONG.VN

khách ngồi chờ. Được 3 tháng, chủ nhà cho một gánh hủ tiếu thuê phần trước nhà, nơi tôi để cho khách ngồi chờ. Tôi không đồng ý, nhưng bà chủ nhà vẫn cho thuê.

Anh bán hủ tiếu tự động mang xe hủ tiếu ra vỉa hè, chỉ lấy chỗ bên trong nhà (chỗ tôi để khách ngồi chờ) để đỗ. Mà khách phòng mạch của tôi chiếm số đông trong số khách của anh ấy, nên cứ tôi làm phòng mạch thì anh ấy mang đồ ra ngoài, khi nào tôi nghỉ thì anh ấy cũng nghỉ, cất đồ vô chỗ tôi sắp xếp cho khách chờ. Được 1 tháng, bà chủ nhà đòi tăng giá thuê nhà. Tôi rất bức mình, nhưng vì phòng mạch thì đông khách, trong khi công việc ở bệnh viện cũng rất nhiều, thời gian của tôi rất ít.

Bám bụng đồng ý. Nhưng cũng chỉ được 2 tháng, tức là mới 6 tháng kể từ khi tôi thuê nhà, bà chủ nhà lại đòi tăng giá lần nữa. Lần này thì tôi không đồng ý, nhưng rồi bà ấy lại đòi cho một tiệm thuốc thuê hết phần tôi cho khách chờ, nên tôi tạm phải đồng ý. Đồng ý rồi nhưng bà ấy vẫn kêu tiệm thuốc đến. Khi đến nơi, người định thuê tiệm thuốc nói chuyện với tôi xong không thuê nữa. Vậy là lần thứ 2 trong tháng, bà ấy đòi tăng giá thuê nhà, dù hợp đồng với nhau 2 năm, và tôi thuê toàn bộ phòng trước

Một cánh tay đưa lên, hàng ngàn cánh tay đưa lên...
- NGUỒN HÌNH: FACEBOOK

tầng trệt phía trước.

Lúc này thì tôi không còn đủ kiên nhẫn. Khi đó ba mẹ tôi đã đồng ý cho tôi làm phòng mạch, nhưng vì nhà chuyển đến nơi ở mới, xây chưa xong, nên tôi cần thuê tạm thêm 6 tháng. Tôi sang nhà bên cạnh. Nhà này cấu trúc giống hệt như nhà tôi đang thuê, nhưng đối xứng ngược lại. Chủ nhà rất vui vẻ, chú chỉ muốn cho tôi mượn nhà mà không lấy tiền. Chú nói khoảng nửa năm nữa con chú cần mở công ty ở nhà, khi đó chú sẽ lấy lại nhà. Tất nhiên, tôi vẫn trả tiền thuê hàng tháng cho chú. Giai đoạn thuê nhà của chú là giai đoạn tôi không phải chịu áp

lực gì từ gia đình chú cả.

Hôm nay, thấy thông báo tăng giá điện liên tục, tôi nhớ lại câu chuyện thuê nhà trước đây. Tất nhiên, mọi so sánh đều khập khiễng. Nhà thì tôi có thể bỏ chỗ này thuê chỗ khác được. Chứ điện thì có chỗ nào đâu mà bỏ. Đây là chưa kể, nếu phản ứng với họ, có thể lại bị quy kết là phản động, bị bỏ tù thì khôn khổ.

Thế là tôi hết sức hạnh phúc, vui vẻ và mãn nguyện khi được đóng tiền nhiều hơn cho điện lực. Chứ không tỏ ra chút bức mình nào như hồi đi thuê nhà làm phòng mạch. Nhưng tôi sẽ rất bức mình nếu điện lực cho tôi xài điện miễn phí,

vì đó là coi thường tôi, làm như tôi không có tiền không bằng.” - hết trích.

Nói chung, người giàu than thấy cũng... sang. Và những lời than của bác sĩ Xuân Sơn Võ cũng cho thấy một điều: EVN, trong vai trò “nhà tâm lý học” bất đắc dĩ, đã và đang âm thầm đào luyện cả một thế hệ biết chấp nhận nghịch cảnh với tâm thế “hồ hởi phấn khởi”. Có thể thấy, EVN không cần dân vui, chỉ cần dân... quen. Thay vì nổi nóng, dân Việt Nam buộc phải học cách “biết ơn trong mồ hôi”. Biết ơn vì chưa bị cắt điện. Biết ơn vì còn có điện để được đóng tiền. Biết ơn vì EVN chưa tổ chức quay số may mắn ai được xài điện trong tháng... Ai không biết ơn, người đó là người Việt gốc... Cali. Với tiêu chí “thương cho roi cho vọt”, EVN đang rèn luyện cho khách hàng của họ đức tính quý báu: Kham nhẫn.

Vì không kham nhẫn, sẽ không biết chọn thái độ gì để đối diện với hóa đơn tiền điện tháng này. Có lẽ sớm thôi, trong bộ chỉ số hạnh phúc quốc gia, nên thêm một mục: Số lần dân không cắn răng/mím môi/bật khóc khi nhận hoá đơn tiền điện. Vì trong một xã hội mà cái máy lạnh là thứ phân chia giai cấp, thì biết tiết chế cảm xúc trước hóa đơn - sẽ là kỹ năng sinh tồn mới.

DU

Mục Di Trú và Thăng Tiến Đời Sống do Văn Phòng tham vấn di trú Robert Mullins International đảm trách hằng tuần, nhằm cập nhật tin tức và phát huy kiến thức di trú, rất hữu ích cho quý vị quan tâm đến việc bảo lãnh thân nhân. Chủ đề trên đây cũng được thảo luận trực tiếp trên trang nhà www.rmiodp.com vào mỗi tối thứ Tư, từ 7:00-8:00 giờ, hoặc phát thanh và phát hình 24/24 trên www.facebook.com/rmiodp

LÊ MINH HẢI
SAN JOSE, CA

Sở Di Trú cho biết họ sẽ kiểm tra các bài đăng trên mạng xã hội có nội dung chống Do Thái khi xem xét các đơn xin di dân. Nếu họ phát hiện nội dung trên mạng xã hội thể hiện sự ủng hộ cho khủng bố chống Do Thái hoặc các nhóm khủng bố, họ sẽ từ chối đơn xin. Điều này chủ

Sở di trú và Lãnh sự quán sẽ kiểm tra mạng xã hội của bạn trước khi duyệt đơn

yếu áp dụng cho các đơn I-130 để xin chiếu khán và I-485 để xin thẻ xanh.

Các mẫu đơn I-485 và I-130 không có câu hỏi liên quan về mạng xã hội. Điều này không có nghĩa là chính phủ sẽ không xem xét vấn đề này. Sở di trú hoặc viên chức lãnh sự có thể kiểm tra các trang Facebook hoặc Instagram của bạn, hoặc thậm chí là TikTok, để tìm hiểu bạn đang những gì hoặc bạn đang giao thiệp với ai.

Nếu bạn đang nộp đơn xin chiếu khán Hoa Kỳ không định cư hoặc định cư tại Lãnh sự quán Hoa Kỳ, sẽ có các câu hỏi mới về mạng xã hội trên đơn DS-160 và DS-260. Họ hiện đang yêu cầu tên người dùng (username) và tên đăng nhập của đương đơn cho bất kỳ phương tiện truyền thông mạng xã hội hoặc sự hiện diện trực tuyến nào trong vòng 5 năm qua. Họ đặc biệt yêu cầu thông tin cho hơn 20 phương tiện mạng xã hội bao gồm FACEBOOK,

GOOGLE+, INSTAGRAM, PINTEREST, REDDIT, TWITTER và YOUTUBE. Câu hỏi về phương tiện truyền thông mạng xã hội phải được trả lời. Không cần phải cung cấp mật khẩu cho từng tài khoản.

Vấn đề chính là từ bây giờ, các nhân viên lãnh sự và Sở di trú bắt buộc phải kiểm tra mạng xã hội. Điều này có thể làm cho thời gian duyệt xét tại Lãnh sự quán và Sở di trú tăng lên gấp đôi hoặc gấp ba.

Bộ nội an đình chỉ văn phòng Ombudsman của Sở di trú

Trong 23 năm qua, Sở di trú đã có một văn phòng Ombudsman. Văn phòng này đã bị đóng cửa vào ngày 21 tháng 3 năm 2025.

Văn phòng Ombudsman là gì? Đó là một văn phòng thuộc Sở di trú để trợ giúp hàng ngàn người di dân giải quyết các vấn đề liên quan đến đơn xin chiếu khán và thẻ xanh. Quốc hội đã thành lập văn phòng này thông qua Đạo luật An ninh Nội địa

năm 2002. Luật này giao cho văn phòng nhiệm vụ cụ thể là giúp mọi người giải quyết các vấn đề với Sở di trú.

Người sở hữu chiếu khán H-1B: Văn phòng Ombudsman có thể giúp các đơn xin gia hạn H1-B trong vòng vài tuần, sau khi các đơn xin bị kẹt trong nhiều tháng.

Sinh viên quốc tế có chiếu khán F-1: Văn phòng Ombudsman giúp

sinh viên giải quyết các vấn đề về gia hạn OPT mà Sở di trú đã thụ lý hoặc từ chối đơn xin của họ không đúng cách.

Đương đơn xin thẻ xanh: Văn phòng Ombudsman giúp giải quyết các đơn xin thẻ xanh bị đình trệ, đặc biệt là những đơn phức tạp do vấn đề kiểm tra lý lịch hoặc lỗi duyệt xét.

Văn phòng Ombudsman đã thụ lý khoảng 30,000

yêu cầu trợ giúp vào năm ngoái. Những yêu cầu này bao gồm sửa các đơn bị từ chối sai, chỉnh sửa lỗi trên các tài liệu quan trọng và giải quyết các vấn đề về gửi thư.

Hiện tại, những người gặp vấn đề với Sở di trú có thể cần tìm cách khác để được trợ giúp, chẳng hạn như liên lạc với nhà cung cấp dịch vụ di trú hoặc đại biểu quốc hội của họ.

LMH

Suy Đi Ngẫm Lại

Muốn tìm hiểu những góc ngách của cuộc đời, đừng hỏi người thông minh, hãy hỏi người từng trải.

ETIENNE BONNOT DE CONDILLAC

Nhân cách được người đời coi trọng hơn sự giàu có.

AMOS LAWRENCE

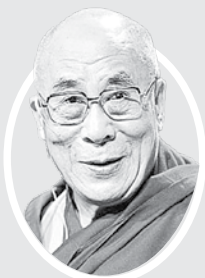

Bạn tức giận vì lòng chưa đủ bao dung.

Bạn phiền muộn là do tâm chưa đủ rộng lượng.

Tất cả mọi phiền não đều bắt nguồn từ chính mình.

ĐỨC ĐẠT LAI LẠT MA

MINH HẢI

Khi đi nhà hàng

Lần nữa xin trở lại với việc đưa trẻ đi ăn nhà hàng.

Bạn có một đứa con nhỏ khoảng 9 tuổi muốn đưa đi ăn ở một nhà hàng. Được lắm. Nhưng nên lưu ý tới những tình huống có thể xảy ra.

- Thông thường trẻ em dưới 9-10 tuổi khó thích nghi với những tiệm ăn sang trọng. Dù được chỉ bảo cách mấy, bé không thể ngồi lâu một chỗ chờ thức ăn. Do đó, bé dễ trở nên bực bội, chỉ mong bữa ăn sớm chấm dứt. Và hậu quả là khách ngồi ăn cùng bàn sẽ khó chịu và mất vui trước những cử chỉ bất thường của đứa bé.

- Chính vì vậy mà phụ huynh muốn đưa con nhỏ tới ăn ở một nhà hàng có tiếng trong vùng nên cân nhắc kỹ lưỡng. Cần xét xem cậu bé hay cô bé có sẵn sàng cho một bữa ăn với những người lớn không. Có thể bạn muốn cho con mình có những kinh nghiệm của đời sống, nhưng điều bạn nên xét đến trước hết là sự vui vẻ thoải mái của những người khách đi cùng bạn và nhân viên nhà hàng. Chẳng lẽ bạn bất chấp mọi thứ và chấp nhận để cho cuộc vui của mình bất đắc dĩ phải gián đoạn hay kết thúc sớm.

- Còn nếu bạn nhất quyết muốn đưa cậu bé hay cô bé con mình đi ăn ở nhà hàng với sự tham gia của những người lớn thì cần xét lại nhiều điều. Chúng ta sẽ bàn thêm ở kỳ tới nha bạn.

MH - THEO ETIQUETTE

BẢO HUÂN

HOÀNG VŨ

Tông hiệu Giáo hoàng

- Hồng y Robert Prevost, 69 tuổi, là người Mỹ đầu tiên trở thành Giáo hoàng và sẽ lãnh đạo cộng đồng toàn cầu 1.4 tỷ tín hữu Công giáo với tên gọi Giáo hoàng Leo XIV.
- Sinh ra tại Chicago, ông được xem là một nhà cải cách và đã có nhiều năm làm công tác truyền giáo tại Peru trước khi được phong làm tổng giám mục ở đó.
- Ông cũng có quốc tịch Peru và được nhớ đến với tình cảm như một người luôn làm việc với các cộng đồng bị gạt ra ngoài lề và góp phần xây dựng sự hòa hợp trong Giáo hội địa phương.

Tại sao các Giáo hoàng chọn những tên khác nhau?

Một trong những hành động đầu tiên của vị Tân Giáo hoàng là chọn một tên mới, thay đổi tên riêng (còn gọi là tên rửa tội) của mình.

Quyết định này là một phần của truyền thống lâu đời, nhưng không phải lúc nào cũng như vậy, vì trong hơn 500 năm, các Giáo hoàng vẫn dùng tên khai sinh của mình.

Sau đó, việc chọn tên mang tính biểu tượng trở nên phổ biến nhằm đơn giản hóa tên gọi hoặc thể hiện sự liên kết với các vị Giáo hoàng trước đó.

Qua các thời kỳ, các Giáo hoàng thường chọn tên của những người tiền nhiệm gần gũi hay xa xưa để bày tỏ sự kính trọng, ngưỡng mộ và cho thấy mong muốn tiếp bước những triều đại có ảnh hưởng.

Ví dụ, Giáo hoàng Phanxicô (Francis) cho biết tên của ông nhằm vinh danh Thánh Phanxicô thành Assisi.

Tại sao vị Giáo hoàng mới chọn tên Leo XIV?

Tân Giáo hoàng vẫn chưa nêu rõ lý do vì sao ông chọn tên Leo XIV.

Có thể có nhiều lý do, nhưng cái tên Leo đã được nhiều Giáo hoàng sử dụng trong suốt lịch sử.

Giáo hoàng Leo I, còn được gọi là Thánh Leo Cả, trị vì từ năm 440 đến 461 sau Công nguyên.

Ông là Giáo hoàng thứ 45 trong lịch sử và nổi tiếng với cam kết vì hòa bình.

Theo truyền thuyết, sự xuất hiện kỳ diệu của hai Thánh Phêrô và Phaolô trong cuộc gặp giữa Giáo hoàng Leo I và Attila, vua của người Hung vào năm 452 sau Công nguyên, đã khiến Attila từ bỏ ý định xâm lược nước Ý. Cảnh tượng này sau đó được họa sĩ Raphael vẽ lại trong một bức bích họa.

Leo XIII là ai?

Vị cuối cùng chọn tên Leo là Giáo hoàng Leo XIII, một người Ý có tên rửa tội là Vincenzo Gioacchino Pecci, được bầu vào năm 1878, là vị Giáo hoàng thứ 256 trên ngai Thánh Phêrô và lãnh đạo Giáo hội Công giáo cho đến khi qua đời năm 1903.

Ông được nhớ đến như một vị Giáo hoàng tận tâm với các chính sách xã hội và công bằng xã hội, đặc biệt nổi tiếng với việc ban hành một tông huấn - là thư gửi các giám mục trong Giáo hội - có tên Rerum Novarum, một cụm từ Latin có nghĩa là "Về Những Điều Mới".

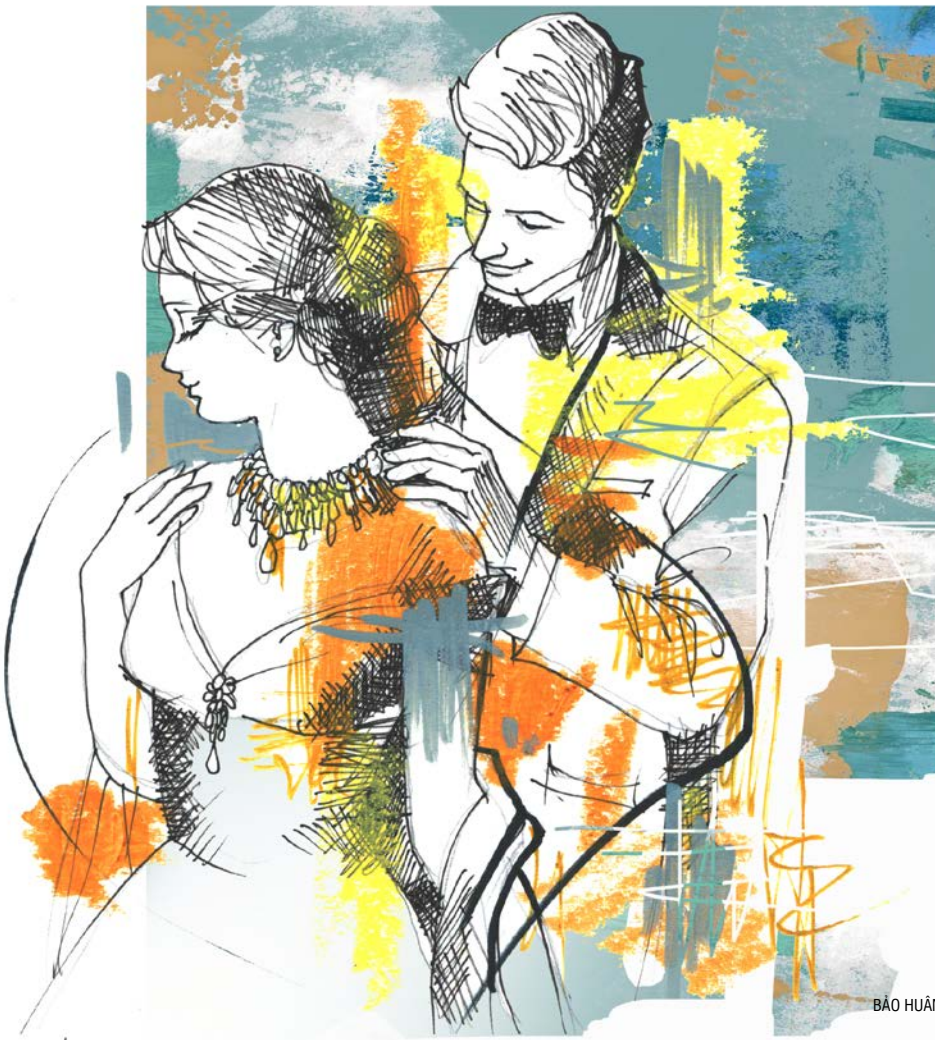
Thông điệp này đề cập đến các vấn đề như quyền của người lao động và công bằng xã hội.

Những tông hiệu phổ biến nhất

Leo là một trong những tên Giáo hoàng phổ biến nhất.

Tên được sử dụng nhiều nhất là Gioan, lần đầu tiên được chọn vào năm 523 bởi Thánh Gioan I, một Giáo hoàng và tử đạo. Vị gần đây nhất chọn tên này là người Ý Angelo Giuseppe Roncalli, được bầu làm Giáo hoàng Gioan XXIII năm 1958, và được Giáo hoàng Phanxicô phong thánh vào năm 2014.

(THEO BBC)

GUY DE MAUPASSANT
BẢN DỊCH ĐINH YẾN THẢO

Truyện ngắn “Chiếc vòng đeo cổ” của Guy De Maupassant, một tiểu thuyết gia bậc thầy của nước Pháp vào thế kỷ 19, là một lời cảnh tỉnh về những ham muốn vật chất và danh vọng thái quá có thể dẫn đến sự bất hạnh và những hủy hoại đời sống.

Chiếc vòng đeo cổ

Nàng là một trong những cô gái xinh đẹp và duyên dáng được sinh ra trên đời, nhưng như một sai sót của số phận, đã đặt nàng vào một gia đình công chức bình thường. Nàng không có của hồi môn, chẳng kỳ vọng gì và cũng không có điều kiện để được một người đàn ông giàu có và

thế giá biết đến, để hiểu, yêu rồi cưới nên nàng đành lấy một thầy ký quèn của Bộ Giáo dục.

Nàng ăn mặc bình thường vì đã có bao giờ nàng đủ khả năng mua thứ gì đẹp hơn đâu, nhưng nàng lại ưu phiền như thể nàng đã từng giàu có lắm. Phụ nữ chẳng thuộc về đẳng cấp hay tầng lớp nào, mà về đẹp, sự duyên dáng và

nét quyến rũ tự nhiên của họ thay thế cho xuất thân và gia cảnh. Sự tinh tế tự nhiên, nét thanh lịch bản năng và trí tuệ sắc bén xác định vị trí của họ trong xã hội, và đưa con gái của những người bình dân trở thành những người ngang hàng với những quý bà cao sang nhất.

Nàng u sầu triền miên, cảm thấy mình như có quyền được hưởng mọi sự xa hoa và sang trọng của cuộc sống. Nàng đau khổ vì sự nghèo nàn của căn phòng thuê có những bức tường tồi tàn, những chiếc ghế cũ kỹ và những tấm rèm xấu xí, những điều mà một người phụ nữ khác cùng hoàn cảnh như nàng sẽ chẳng để tâm đến, hay bị hành hạ và khiến họ cảm thấy oán giận. Cảnh tượng cô bé Breton phụ việc nhà đánh thức trong cô nỗi tiếc nuối sâu niệm cùng những giấc mơ vô vọng. Nàng hay tưởng tượng về những gian phòng yên tĩnh có treo màn hình Đông phương, được thắp sáng bằng những ngọn đuốc có giá đỡ bằng đồng, trong khi hai người hầu cao lớn mặc quần dài đến đầu gối ngủ gà ngủ gật trên những chiếc ghế bành lớn vì hơi ấm của lò sưởi. Nàng tưởng tượng đến những phòng khách bề thế, treo những tấm lụa xưa, tủ kệ sang trọng thì chùng đầy những đồ trang trí vô giá, những gian phòng nhỏ thơm tho

để tiếp bạn bè thân thiết, là những người đàn ông nổi tiếng mà quý cô mơ tưởng.

Khi nàng ngồi ăn tối trên chiếc bàn tròn phủ một tấm khăn trải bàn đã xài ba ngày, đối diện với anh chồng mà vừa giờ nấp nổi lên đã hơn hỏ, “Ồ! Thịt bò hầm! Còn gì ngon hơn nữa” thì nàng mơ về những bữa tối sang trọng, nghĩ đến những muông nĩa bằng bạc sáng bóng, nghĩ đến những tấm thảm treo tường có hình ảnh những nhân vật cổ xưa và những loài chim quý hiếm trong những khu rừng cổ tích; nàng mơ về những món ăn ngon được phục vụ trên những chiếc đĩa tuyệt đẹp, về những lời tán dương thì thâm trong khi ăn cá hồng hoặc cánh gà.

Nàng không có váy đầm, không có đồ trang sức, không có gì cả, những thứ mà nàng yêu thích. Nàng cảm thấy mình được sinh ra chỉ để dành sở hữu chúng. Nàng rất muốn được duyên dáng, được ganh tị, được khao khát và sẵn đón.

Nàng có một cô bạn học giàu có, người mà nàng không mấy thích đến chơi vì nàng sẽ đau khổ rất nhiều khi trở về nhà. Rồi những ngày sau đó nàng sẽ khóc suốt vì buồn phiền, hối tiếc, vì chán nản và thất vọng.

o O o

Một buổi tối người chồng về nhà với khuôn mặt hớn hỏ, tay cầm theo một phong bì lớn:

- Nhìn đây. Có cái này cho em này.

Nàng mở vội bì thư và rút ra tấm thiệp với hàng chữ: “Bộ Trưởng giáo dục và phu nhân Ramponneau hân hạnh mời ông bà Loisel đến tư gia vào đêm thứ Hai ngày 8 tháng Giêng”.

Thay vì rạng rỡ như người chồng mong đợi, nàng vùng vằng quăng lá thư xuống bàn, lầm bầm:

- Anh muốn em phải làm gì với cái này?

- Em làm sao vậy, anh nghĩ em sẽ vui chứ. Em chưa bao giờ ra ngoài và đây là dịp tốt. Anh cũng khó khăn lắm mới có được nó. Ai cũng muốn được mời hết. Chọn lựa lắm mới có vài cái xuống đến nhân viên. Em sẽ thấy toàn sếp tai to mặt lớn ở đó.

Nàng nhìn anh với đôi mắt bực bội và nói một cách nóng nảy:

- Anh thử coi em sẽ mặc thứ gì trong những bữa tiệc như thế này?

Anh cũng chẳng nghĩ đến điều này, giọng ấp úng:

- Sao vậy, bộ đầm em mặc đi xem kịch đó. Anh thấy nó cũng đẹp vậy...

Anh im bất khi thấy cô vợ bắt đầu khóc. Hai giọt nước mắt lăn dài xuống má nàng.

- Chuyện gì vậy, chuyện

gì với em - anh lắp bắp.

Nhưng với một điệu bộ cương quyết, chùi nước mắt, nàng trấn tĩnh lại và trả lời:

- Không có gì. Em chỉ không có áo dạ hội nên không thể đi dự tiệc. Cho mấy người bạn anh mà vợ họ sẽ tươm tất hơn em đi.

Anh gắng gượng:

- Tính xem Mathilde. Bao nhiêu tiền cho bộ đồ thích hợp trong những dịp như thế này và mang cả trong những dịp khác, giản dị thôi?

Nàng suy nghĩ một lúc, nhắm tính giá tiền và tính toán làm sao mà giá tiền nàng nói sẽ không bị từ chối ngay hoặc bị nghe tiếng kêu thảng thốt từ một anh thầy ký tính toán.

Cuối cùng nàng dè dặt trả lời:

- Em không biết chính xác bao nhiêu tiền nhưng em nghĩ em có thể gói ghém khoảng 4 trăm phăng.

Mặt anh hơi tái lại. Chừng đó tiền bằng cả khoản tiền anh dành dụm để mua khẩu súng săn chim với bạn bè mùa Hè tới. Dầu vậy anh vẫn gật đầu:

- Được rồi, anh sẽ đưa em 4 trăm phăng và ráng may bộ đầm cho đẹp với chừng đó tiền.

Gần đến đêm vũ hội, Loisel vẫn có vẻ buồn rầu, bồn chồn dù là bộ

đầm mới đã sắm xong. Một tối anh chồng hỏi nàng:

- Em sao vậy? Có chuyện gì mà em cứ thần thờ trong hai ba ngày qua vậy?

- Em thiệt là đau khổ khi chẳng có món đồ trang sức nào cả - Nàng đáp - Em chắc nhìn nghèo nàn lắm. Em thà không đi dự tiệc nữa.

- Em choàng vòng hoa tươi đi. Mùa này mang hoa cũng kiểu cách lắm. Mười phăng là em mua được hai ba vòng hoa lộng lẫy rồi.

Nàng vẫn không bị thuyết phục

- Không. Không có gì xấu hổ hơn là bị nhìn tòi tàn giữa mấy bà sang giàu khác.

- Em thiệt là ngốc - Anh chồng kêu lên - Chạy sang gặp cô bạn Forestier và hỏi mượn vài món trang sức. Em biết là cô ta dư sức có những thứ đó mà.

Nàng thốt lên sung sướng:

- Đúng vậy! Có vậy mà em chẳng nghĩ ra.

Hôm sau nàng sang nhà người bạn và kể lễ sự tình. Cô Forestier vào bàn trang điểm mang ra một hộp to, nói với Loisel:

- Cứ chọn một món em thích đi.

Thoạt đầu nàng ngắm nghía mấy vòng đeo tay rồi đến xâu chuỗi ngọc trai, cái vòng vàng cấn

ngọc được làm tinh xảo, sẫm soi trước gương mà chẳng biết chọn cái nào. Rồi nàng liên tục hỏi :

- Chị còn cái nào khác không?

- Tại sao? Còn, nhưng tôi chẳng biết em thích cái nào.

Bất thành lĩnh nàng nhìn thấy chiếc vòng đeo cổ kim cương trong một hộp nhung đen. Tim đập mạnh với sự ham muốn không kềm được, đôi tay run rẩy khi nàng cầm nó lên. Nàng ướm thử quanh cổ, đầy vẻ ngây ngất. Hơi do dự, nàng hỏi hộp hỏi:

- Chị cho em mượn chiếc vòng này được không? Chỉ chiếc vòng này thôi.

- Tất nhiên rồi.

Nàng ôm choàng lấy người bạn thân thiết rồi ra về với chiếc vòng.

Rồi buổi tiệc chiêu đãi cũng đến. Thành công quá mức cho Loisel. Nàng là người phụ nữ xinh đẹp nhất hiện diện trong buổi tiệc với sự thanh lịch, quý phái, tươi tắn và những niềm vui toát ra quanh nàng. Tất cả những người đàn ông đều nhìn chăm chăm về phía nàng, hỏi về nàng và yêu cầu được giới thiệu với nàng. Tất cả những quan chức trong bộ đều muốn nhảy điệu valse với nàng. Ngay ngài Bộ trưởng cũng liếc nhìn nàng. Nàng khiêu vũ điên cuồng, hấp dẫn, say mê với sự sung sướng,

không nghĩ ngợi gì đến chuyện gì khác ngoài trừ tự cảm nhận về sắc đẹp, sự kiêu hãnh về thành công của mình, sự hạnh phúc từ những sự ngưỡng mộ, những điều đánh thức sự khao khát cảm giác chiến thắng trọn vẹn và ngọt ngào trong trái tim một người phụ nữ.

Nàng rời tiệc lúc 4 giờ sáng. chồng nàng thì đã ngủ gà ngủ gật từ nửa đêm với 3 quý ông khác cũng có vợ vui hết mình. Anh choàng cho vợ chiếc áo choàng thường ngày trông nghèo nàn so với chiếc váy dạ tiệc thanh lịch. Nàng biết điều này nên vội vã bước nhanh ra về để khỏi bị những người phụ nữ khác đang choàng những chiếc áo lông đắt tiền chú ý. Loisel ngăn nàng lại:

- Gượm đã. Em sẽ cảm lạnh bây giờ. Để anh đón xe.

Nhưng nàng không nghe, vội vàng bước xuống thang lầu. Khi ra đến đường, họ chẳng thể kiếm được chiếc xe nào còn sót lại, họ vẫy tay cả những chiếc chạy ở thật xa. Họ đi dọc bờ sông Seine run rẩy trong vô vọng và lạnh lẽo. Cuối cùng họ cũng đón được chiếc xe mui kín cũ kỹ, vốn chạy về đêm ở Paris như chúng xấu hổ về sự tồi tàn của nó nếu xuất hiện ban ngày. Họ được thả xuống trước nhà, mệt mỏi bước lên cầu thang. Đối với nàng, thế là cuộc

vui chấm dứt. Còn anh chồng thì chỉ nghĩ đến việc làm sao phải có mặt tại sở làm lúc 10 giờ sáng mai.

Nàng tháo khăn choàng và đứng khoanh tay ngắm sự lộng lẫy của mình thêm lần cuối trước gương. Bất chợt nàng kêu lên thảng thốt. Chiếc vòng đã không còn trên cổ nàng.

- Chuyện gì vậy- người chồng hỏi khi đang thay đồ.

Nàng quay lại chồng, giọng hoảng sợ:

- Em ... em... em bị mất chiếc vòng đeo cổ của chị Forestier rồi...

Anh chồng sững sốt:

- Cái gì! Làm sao vậy được. Không thể nào.

Họ lục lọi, tìm trong từng nếp gấp chiếc váy, chiếc áo khoác của nàng, tìm mọi nơi. Cũng chẳng tìm ra.

- Em có chắc là khi rời sàn nhảy, em vẫn còn mang nó không?

- Có mà, em còn sờ nó khi ra phía ngoài.

- Nhưng nếu em đánh rơi trên đường thì mình đã nghe tiếng rơi của nó. Vậy rơi trên xe rồi.

- Có lẽ vậy, anh có ghi số xe không?

- Không. Em có để ý không?

- Không!

Họ điếng người nhìn nhau. Cuối cùng Loisel mang áo lại.

- Anh sẽ đi vòng lại con đường mình đã đi - Anh nói- Để xem thử anh có tìm được nó không?

Và anh đi ra ngoài. Nàng ngồi yên trong bộ váy dạ hội, chẳng còn sức lực và đầu óc gì để đi ngủ hay suy nghĩ gì nữa. Anh chồng quay về lúc 7 giờ sáng. Chẳng tìm thấy chiếc vòng. Anh đi đến trạm cảnh sát, đến mấy tờ báo, mấy bãi xe, đến mọi nơi còn loé tia hy vọng trong anh để thông báo và treo giải thưởng cho ai tìm được. Nàng ngồi đợi cả ngày, đầu óc trống rỗng, tuyệt vọng. Losiel về nhà chập tối, nét mặt hốc hác bơ phờ, cũng chẳng tìm được.

- Em phải gởi vài chữ cho cô bạn em đi - Anh bảo - Và bảo là em đã làm vỡ cái khoen cài và đang đem sửa. Nó cho chúng mình thêm ít thì giờ để xem sao.

Nàng viết vội theo như lời anh bảo. Đến cuối tuần thì họ đã hết hy vọng. Losiel trông như già đi 5 tuổi, tuyên bố:

- Mình phải tìm mua đến chiếc vòng thôi.

Ngày hôm sau họ mang chiếc hộp đựng xâu chuỗi tìm đến tiệm kim hoàn có ghi địa chỉ trong hộp.

- Thưa bà, tôi không bán vòng. Tôi chỉ bán hộp đựng.

Họ đã phải đi hết hiệu này sang hiệu kim hoàn khác, cố tìm chiếc vòng khác giống như chiếc

vòng đã bị mất theo trí nhớ của họ, với cả tâm trạng mệt mỏi và đau khổ. Ở một hiệu buôn tại phố Palais Royal, họ tìm được chiếc vòng có vẻ giống chiếc vòng cũ trị giá 40 ngàn phăng. Họ có thể mua với giá 36 ngàn phăng. Họ nài nỉ người chủ hiệu giữ nó lại trong vòng 3 ngày để chạy vay mượn cho đủ số tiền mua. Họ cũng thương lượng là họ có thể trả lại nó với giá 34 ngàn phăng nếu tìm ra chiếc vòng cũ trước cuối tháng Hai.

Loisel còn 18 ngàn của cha anh để lại. Số còn lại anh phải chạy đôn đáo để mượn người này người kia. Người 5 trăm, kẻ một ngàn. Thậm chí người năm ba đồng, ký đủ giấy nợ, bất chấp những viễn cảnh sẽ thiếu thốn vật chất hay sự tra tấn về tinh thần, để có đủ 36 ngàn phăng đặt lên quầy mua chiếc vòng đeo cổ.

Khi Loisel mang trả chiếc vòng, cô Forestier nói có vẻ không vui:

-Đúng ra em nên trả sớm hơn vì tôi có thể đã cần mang nó.

Nàng thở ra nhẹ nhõm khi cô bạn không mở hộp. Nếu cô ta phát hiện chiếc vòng bị tráo, cô ta sẽ nghĩ gì? Cô sẽ nói gì? Cô ta có nghĩ bạn mình là kẻ trộm không?

o O o

Kể từ sau đó, Loisel hiểu được cuộc sống nghèo túng là thế nào. Nhưng

cô sống với nó một cách trọn vẹn và mạnh mẽ. Cần phải trả món nợ đáng sợ kia. Nàng phải trả nó. Họ cho cô bé phụ việc nghỉ làm. Họ đổi chỗ ở, thuê nhà rẻ hơn. Nàng biết đến sự vất vả của việc nhà, chuyện bếp núc. Nàng rửa bát đĩa, chà xát nồi niêu xoong chảo bằng những ngón tay hồng xinh của nàng. Nàng giặt đồ, ăn bận bình dân đi chợ, mặc cả, chất chiu từng đồng. Mỗi tháng họ phải trả giấy nợ này, gia hạn giấy nợ khác. Chồng nàng làm thêm mỗi tối, giữ sổ sách cho vài nhà buôn, rồi đến khuya, anh ngồi chép lại các bản thảo với giá 5 xu một trang.

Cuộc sống cứ vậy mà 10 năm trôi qua. 10 năm đằng đẳng họ đã trả dứt tất cả, tất cả những món nợ chồng chất lại mẹ đẻ lẫn con.

Loisel giờ đã trông già đi rất nhiều. Nàng đã trở thành một người đàn bà mạnh mẽ, cứng rắn, bỏ bả của những gia đình nghèo khổ. Đầu tóc rối bời, áo quần xộc xệch, tay đỏ tấy, ăn nói lớn tiếng và lau nhà với những xô nước to đùng. Cũng có đôi lúc khi chồng đi làm, nàng ngồi bên song cửa sổ mà nhớ về cái đêm dạ tiệc xa xưa, lúc nàng còn xinh đẹp và được trầm trồ trên sàn nhảy năm nào. Chuyện gì đã xảy ra nếu nàng đừng đánh mất chiếc vòng ngọc ấy? Nào ai biết được. Cuộc sống

thật lạ lùng và đầy rẫy những đổi thay bất ngờ. Chỉ một điều con con nào đó cũng có thể hủy hoại hoặc cứu rỗi một người.

o O o

Một sáng Chủ Nhật, khi nàng đang dạo trên đại lộ Champs-Élysées để quên đi những lo toan sau một tuần làm việc mệt nhoài, nàng bỗng gặp phải một người đàn bà với một đứa bé đang đi ngược lại. Đó là cô bạn Forestier, vẫn trẻ trung và xinh đẹp, duyên dáng như ngày nào.

Loisel cảm thấy xúc động. Nàng có nên nói chuyện với cô bạn không? Có chứ, tất nhiên rồi. Bây giờ nàng đã trả dứt nợ, nàng sẽ kể hết mọi chuyện. Tại sao không? Nàng bước về phía người phụ nữ: “Chào Jeanne”.

Người bạn của nàng không nhận ra nàng và có vẻ ngạc nhiên khi một người bình dân xưng hô thân mật với mình như vậy. Cô lúng túng:

- “Nhưng ... bà ... tôi không biết bà, chắc có sự nhầm lẫn gì ...”

- Không, em là Mathilde Loisel đây mà.

Người bạn thẳng thốt kêu lên:

- Ôi trời, cô bạn Mathilde, sao mà bạn thay đổi quá nhiều thế này.

- Em đã trải qua biết bao nhiêu là vất vả từ lần cuối cùng gặp chị, toàn những ngày đau khổ...

và tất cả chỉ vì món nợ của chị.

- Vì tôi? Tại sao vì tôi?

- Chị có nhớ chiếc vòng kim cương hồi đó chị cho em mượn đi dạ tiệc không?

- Có. Rồi sao?

- Em đã đánh mất nó.

- Sao mà vậy được. Em đã trả lại cho tôi rồi mà.

- Em đã mua cái khác giống vậy để trả lại cho chị. Và tụi em phải mất đến 10 năm trời để trả xong nợ. Chị có thể hiểu rằng điều đó không dễ dàng đối với tụi em, những người không có gì. Nhưng cuối cùng cũng đã trả xong và em rất là vui.

Forestier như chết lặng. Cô gắng hỏi:

- Em bảo em đã mua chiếc vòng kim cương để thay thế chiếc vòng của tôi sao?

- Đúng vậy, chị không nhận ra phải không. Chúng rất giống nhau mà - Nàng mỉm cười trả lời trong niềm tự hào và hồn nhiên.

Forestier vô cùng xúc động, nắm chặt đôi bàn tay nàng:

- Ôi! Mathilde. Chiếc vòng của tôi là chiếc vòng giả, chẳng đáng giá hơn 5 trăm.

GDM

DYT DỊCH (TỪ BẢN TIẾNG ANH "THE NECKLACE")

Tháng 5 mùa Ve, mùa đé

TRẦN HOÀNG VY
KATY, TX

1
Khi những cơn mưa tháng 5 bất chợt đổ xuống sân trường, những cây phượng già nua đã bắt đầu nảy nụ, đơm bông, và một buổi trưa nào đấy, đã “thắp đỏ một trời hoa phượng”, tiếng ve bắt đầu râm ran, rền rĩ khắp sân trường, những ca khúc “Hè về! Hè về”, và lũ học trò “năm cuối” cũng bắt đầu lo lắng nôn nao cho một mùa thi và ra trường, tạm biệt thầy cô và bè bạn...

Riêng với lũ học trò “choai, choai” đầu cấp và giữa cấp thuở ấy, thì lại bắt đầu mong ngóng cho “những mùa” đi cặp kè với mùa hè, đó là “mùa ve”. “mùa đé” cũng dài suốt... 3 tháng, cuốn hút sự say mê, khi bắt đầu rời xa cặp vở, mà không phải lo thêm những ngày “học thêm, học bớt”, bồi dưỡng, phụ đạo như bây giờ!

2.
Thuở ấy, thời học trò xa lơ, xa lác, mặc dù đất nước vẫn đang có chiến tranh, song

các tỉnh lỵ và các đô thị lớn của miền Nam vẫn còn đang yên bình, lũ học trò chúng tôi chỉ biết có ăn học và vui chơi, tìm những thú vui nhỏ trong cuộc sống và gần gũi với thiên nhiên, mà “mùa ve” là một trong những thú vui, thú vị và ưa thích của những cô cậu học trò tuổi 12, 13... là đợi đến khi hè về, sách vở được cất vào học bàn, ngăn tủ, những buổi trưa, khi tiếng ve cất lên, trốn ngủ, rủ nhau vài ba đứa thân quen cùng xóm đi bắt... ve, để về thi xem ve ai kêu to nhất và lâu nhất. Thường thì chúng tôi hay rủ

nhau vào các sân trường học, chia nhau leo lên những cành phượng, vừa hái hoa vừa bắt ve. Hoa phượng để làm... bướm phượng, ép vào lưu bút, kết thành vương miện cho... hoàng tử, cô dâu, trong những trò chơi vua chúa, hay thưởng công cho những đứa có tài bắt được nhiều ve “chiến” nhất, và khi đói lòng có thể bứt những cánh phượng có vân trắng ở trên cánh nhai cũng... đỡ lòng. Vài ba đứa đi dưới những tán phượng, hoa đỏ chi chít, cùng ngược mặt lên, mắt đâu đâu nhìn kiếm khi có tiếng ve vừa cất lên. Nhiều khi cùng tiếng với tiếng ve ngân, là hàng ngàn hạt “bụi nước” li ti bắn xuống, dính lên mắt, mũi, đầu tóc của chúng tôi, nghe mát lạnh và có vị... nồng, chua. Sau này có đứa tìm hiểu mới biết đó là... “nước dãi” của lũ ve đồng loạt thải ra khi hai cánh chạm vào nhau, ngân lên thành tiếng, mà cùng nhau làm bộ... nôn khan, và ôm đầu nhau ngửi và cùng cười như nắc nẻ.

Cách bắt ve bằng cách trèo lên cây, khi có những đứa, kể cả con gái, có tài leo trèo giỏi, song cũng rất nguy hiểm, nên chúng tôi nghĩ ra cách tìm những cây sào trúc, nhỏ, cao chừng 3, 4 mét, một đầu lấy kẹo sing-gum (chewing-gum kẹo cao su), nhai lấy bã quăn trên đầu, hoặc lấy mũ

mít bôi lên đầu ngọn trúc và vác trên vai, kéo nhau đi dưới những tàn cây me, cây sao, cây bằng lăng, bời lờ nhỏ... trổng trên các tuyến đường của thị xã, hay thành phố để tìm bắt ve. Hễ nghe cây nào có tiếng ve ngân, là chúng tôi chong mắt lên tìm kiếm, thấy có chú ve nào là đưa sào trúc lên gi nhẹ vào lưng, mũ cao su, mũ mít, dính trên cánh ve, như những ngón tay túm gọn ngon ơ con ve và đem xuống, gỡ ra bỏ vào hộp. Nhiều khi cả đám, nhem nhuốc, mồ hôi, mồ kê chạy quăng cả sào, cả dép vì bị ông cai trường hay chủ nhà rượt đuổi có cò, vì tưởng đi... thọc hái me, trộm ổi! Về nhà còn bị ba, má quát thêm vào mông cho vài roi nhớ đời, song vẫn không... chừa, hễ cứ rảnh là hú hí nhau đi bắt ve suốt một mùa hè... thơ dại!

3

Nếu như thú đi “bắt ve” là đi rong rêu khắp

nơi trong sân trường, đường sá của phố thị, mắt ngong ngóng trên những tàn cây cao thì thú đi “bắt dế” lại là đi lùng sục trên các bãi cỏ vùng ngoại ô, hay những thửa ruộng vừa mới cày xới, chuẩn bị cho vụ mùa mới, mắt lại tìm kiếm... dưới cỏ, đất, tai lại lắng nghe tiếng gáy hay tiếng “chịch má” của dế để tìm bắt. Và đi bắt dế phải đi vào lúc sáng sớm, lúc đó mới là thời gian dế đi tìm đối thủ để... gáy hay đi tìm bạn tình mà bắt cặp!

Vậy là tờ mờ sáng, lấy có là đi tập thể dục, bọn nhóc chúng tôi, rủ nhau đạp xe đạp ra ngoại thành, hay đến các làng quê gần đấy, có khi phải đạp xe gần chục cây số. Dụng cụ ban đầu đi bắt dế, là một cái hộp sắt nhỏ, hay nhiều hộp diêm, cột lại bằng dây thun,

dùng để nhốt dế, một thanh sắt nhỏ, mỏng, để đào hay nạy hang dế, có khi mang theo một cái bi- đông, hay chai nước, dùng để lấy nước đổ vào hang, sau này có đứa... “cải tiến” nghĩ ra cách lấy kiến “bù nhọt”, một loại kiến giống với loại kiến vàng, hôi, nhưng có màu đen ánh tím, bóng, đóng tổ dưới các gốc cây, lấy ngọn bông cỏ tranh, ngoáy vào tổ, kiến bu cọng bông cỏ đen đặc, lấy lên và lấy hai ngón tay, vuốt nhanh vào lon sữa bò, được lau chùi cho sáng bóng, để kiến không thể leo lên thành lon mà ra ngoài được, cứ thế bắt khoảng nửa lon sữa bò là đủ “quân lính” để bỏ xuống dưới các hang dế dù sâu cỡ nào, và chú dế dù có lì lợm, gan góc đến đâu khi gặp kiến bù nhọt cắn cũng phải chui ra khỏi hang, và lũ trẻ

Chơi đá dế

bắt dế chúng tôi cứ chờ sẵn, chụp lấy, gỡ những con kiến ra, mà bỏ chú dế vào hộp. Bởi kiến bù nhọt, tấn công bất cứ con gì kiến gặp phải, và nhanh chóng bu “đốt” con mồi, cho dù, gặp chuột, cóc, thậm chí là rắn, rết, cũng không thể chịu nổi mà bỏ hang chạy thoát thân. Tụi nhóc chúng tôi, nếu không cẩn thận, sợ ý, cũng bị kiến “đốt” cho sưng vù mình mấy tay, chân là chuyện thường! Dế cũng chia ra nhiều loại: loại “dế cơm” to lớn cỡ ngón chân cái, màu trắng điểm nâu nhạt, là món khoái khẩu cho dân... nhậu, dùng để

nướng, lăn bột là mồi “bá cháy”, hang thường đùn lên rất to, lũ nhóc không quan tâm. Loại dế nhỏ hơn, màu nâu, pha đen hay vàng, lưng không có hoa văn, không “đá” được, có bắt đem về cho gà ăn là nhất hạng! Loài dế gáy vang, đá được, màu đen bóng, trên lưng có 2 chấm vàng trên hai cánh, cánh có hoa văn rất đẹp là con trống, gọi là “dế than” to chừng 2 đốt ngón tay. Con mái cũng màu đen tuyền, nhưng không có hoa văn trên cánh. Một loại khác, màu đen tuyền pha vàng ánh, tương tự, con trống cánh có hoa văn, con mái

cũng không có hoa văn, gọi là “dế lửa”, những chú dế chiến đấu dũng cảm, cánh phồng cao, gáy vang “rét, rét...r...ét..”, hai càng há to, chiến đấu dũng cảm gan lì, được chúng tôi xếp hạng từ 1 đến 5 đặt chung là “Ngũ hổ” chỉ dế...” bình nhau”, có khi cá độ “Bắt xác”, con nào thua, sẽ bị đối thủ bắt đi luôn, có khi cá độ... bánh kẹo, rủ trai, gái bạn bè có khi cả xóm cùng xem, hùn vốn mà cá độ. Cay cú có khi cá cả tiền!

Những trận thi đấu đá dế thư hùng, những con dế chiến thắng, há to càng, cùng tiếng gáy,

“rét, rét” vang dội đã đi vào trong giấc mơ đầu đời của những cô cậu bé, suốt cả một thời ấu thơ thơ mộng...

Sau này, mùa hè, ở thành phố, thấy thỉnh thoảng có những người nông dân, đạp xe đạp, chở theo một cái lồng lưới sắt thật lớn, mang đến cổng trường bán những chú dế bắt được, có cả hàng trăm con trong cái lồng, nhưng sao tiếng gáy nghe rời rạc, rã rời, và dế khi... quay mòng mòng, cho đá, hoặc ngoáy cái đầu... dế khiêu khích, dế nhát cây, cong đuôi chạy dài. Thật chán...

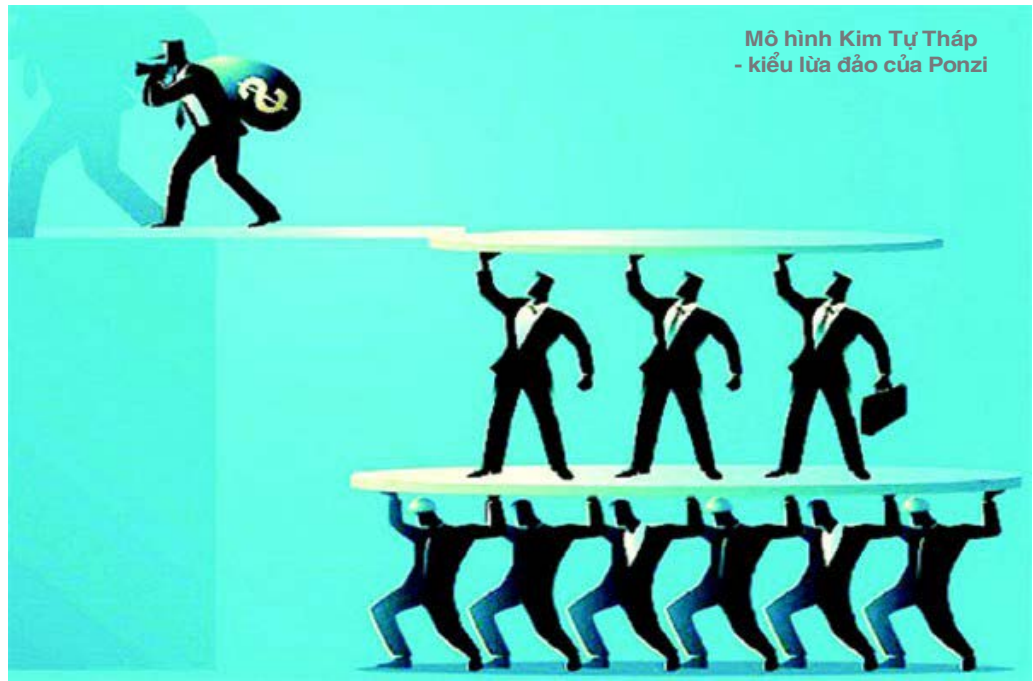
THV

GIÓ VIVU
VANCOUVER, CANADA

Cô em tôi ở California, vào một ngày đẹp trời gặp người bạn cũ từng giúp cô kiếm việc ở San Jose, tay bắt mặt mừng mời về nhà chơi. Trước khi từ giã, bạn đã “li xì” đưa con gái 10 tuổi của cô em một món tiền hậu hĩ \$500. Người bạn khoe làm ăn “cực kỳ” phát đạt, đi xe delux, xách túi Hermes, mặc quần áo hàng hiệu, đeo dây người hột xoàn bự... làm cô em tôi chóa mắt và càng tin tưởng bạn mình nay là một doanh nhân thành đạt. Thế là cô nghe lời dụ dỗ vì “ham” những lợi nhuận quá lớn - *too good to be true* - *khoản đầu tư có vẻ quá tốt để có thể tin là thật*.

Lần đầu, cô em tôi “thử” bỏ vào quỹ đầu tư \$5,000, đến 3 tháng sau được gởi tiền lời 50%, còn được hứa hẹn nếu bỏ vào nhiều hơn và lâu dài hơn sẽ được lời nhiều hơn nữa. Người bạn còn dụ hãy lấy tiền 401K ra bỏ vào mà lấy lời sau này hưởng già với một số tiền lớn, vì muốn khởi dậy lòng tham lam và háms lợi của những “con mồi”. Cô em tôi đã rủ rê một số bạn bè, bà

Mô hình Kim Tự Tháp
- kiểu lừa đảo của Ponzi

Quỹ đầu tư lừa đảo

con và cô em út bỏ tiền vào quỹ đầu tư. Cô hả hê vui mừng vì có “việc nhẹ, lời cao” chỉ “ngồi chơi, xơi nước, lấy lời” - một cách kiếm tiền an toàn, ngon lành như ngồi thưởng thức bò Kobe Nhật Bản và cất tiền vào ngân hàng Thụy Sĩ. (*-*)

Tôi còn nhớ, buổi sáng hôm ấy nếu không ngăn chặn kịp thời thì chỉ một cái “nhấp chuột”, 2 cô em của tôi mất toi \$100,000 “cúng” cho người bạn cũ yêu quý.

Ponzi lấy từ tên Charles Ponzi, một kẻ lừa đảo hàng ngàn nhà đầu tư vào thập niên 1920 và trở nên khét tiếng khắp nước Mỹ và quốc tế với số tiền khổng lồ (tương đương với \$314 triệu vào năm 2024).

Những người tổ chức quỹ đầu tư Ponzi thường hứa hẹn sẽ đầu tư một cách “trí tuệ” để tạo ra những lợi nhuận “siêu đẳng” và an toàn với rất ít rủi ro hoặc không hề bị “mất vốn”.

Tuyệt chiêu của Ponzi là “Mượn đầu heo nấu cháo” hoặc “Lấy của cô Hồng trả cho cô Huệ” theo mô

hình của Kim Tự Tháp. Đầu tiên, trả tiền lời cao vút để thu hút các nhà đầu tư (nạn nhân) “mới” và dụ dỗ các nhà đầu tư “cũ” bỏ thêm nhiều tiền hơn. Khi các nhà đầu tư hăng hái tham gia đông đảo, “quỹ lừa đảo” chỉ lấy tiền của người đến sau trả cho người đến trước, thật sự không hề có kinh doanh hay đầu tư nào cả.

Khi quỹ đầu tư lừa đảo bị bại lộ, “Ponzi” ôm tiền cao bay xa chạy, nếu bị bắt thì tiền đã tẩu tán hết lấy đâu trả lại cho “khổ chủ”.

Kiểu lừa đảo này đã xảy ra lâu lắm rồi, nhưng cho đến nay vẫn còn nhiều người “ngây thơ” tin vào “việc nhẹ, lời cao”, bị dụ ngọt vì ham “lời” mà mắc lừa.

Charles Ponzi - kẻ lừa đảo

GVV

NGUYỄN ĐÀI THI

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Với hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô Đài Thi đã từng kiểm toán (audit) thuế doanh nghiệp và cá nhân. Khi làm việc cho Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành rẽ về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Cô thường xuyên chia sẻ các đề tài thuế vụ qua các đài radio và TV tại Dallas. Trê hân hạnh được cùng cô Đài Thi cộng tác để hướng dẫn đồng hương về luật thuế liên bang và giải đáp các vấn đề rắc rối với Sở Thuế. Độc giả ở khắp nơi có thể gửi thư bưu điện hoặc email cho tòa soạn Trê, ghi chú “Mục Thuế Vụ”.

Email: bientap@trenews.net

Nhắn tin (text only) câu hỏi đến

469-328-3453

hoặc gửi thư về tòa soạn:

**3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044**

HỎI: Chào chị Đài Thi, tôi đi làm lãnh lương W-2. Năm nào tôi cũng khai thuế đều đặn, chỉ trừ năm 2020 vì năm đó tôi bận rộn quá cho nên quên khai. Vả lại tôi nghĩ rằng có khai đi nữa thì tôi cũng lấy tiền hoàn thuế chứ không có phải đóng vào thêm, vì thuế đã được trừ vào tiền lương hàng tuần của tôi. Nhưng gần đây Sở Thuế gửi thư đòi tôi trả thêm 6,000 đô la cho thuế năm 2020, mà tôi chưa khai bao giờ. Số tiền này gồm có tiền thuế, tiền phạt, và tiền lãi suất. Tôi tính sơ thì thấy rằng tôi sẽ lấy tiền về chứ không có thiếu. Vậy thì tôi phải làm sao? Cảm ơn chị.

ĐÁP: Thưa chị, đúng là nếu chị không thiếu thuế thì không bị bắt buộc phải khai thuế và cho dù có khai đi nữa thì cũng không cần khai đúng hạn chót Ngày 15 tháng Tư hàng năm.

Nếu chị biết trước và biết chắc là sẽ lấy được tiền hoàn thuế, thì chị có 3 năm để khai và lấy tiền về. Sau 3 năm thì chị có khai hay không khai thì cũng vẫn sẽ mất số tiền đó.

Nhưng vấn đề quan trọng là nếu sau này vì lý do gì đó chị lại bị thiếu thuế chứ không phải lấy tiền về, thì chị sẽ bị phạt khai trễ. Giống như trong trường hợp của chị, bây giờ Sở Thuế họ nói chị thiếu thuế thì họ cộng

thêm tiền phạt khai trễ, trả trễ, và lãi suất.

Sở Thuế nói chị thiếu thuế vì họ dựa trên những dữ kiện trong hệ thống máy vi tính của họ. Họ thấy chị có thu nhập mẫu W-2 mà chị không khai thuế. Trước đây họ đã gửi thư nhắc nhở chị khai nhưng chị không trả lời cho nên họ “khai giùm” cho chị.

Thông thường khi Sở Thuế khai giùm thì rất bất lợi và thuế cao vì họ không cho mình khấu trừ gì cả. Cũng dễ hiểu thôi vì họ đâu biết mình muốn khai như thế nào, họ chỉ khai cho chị dạng độc thân và không có con, có thể thôi.

Để giải quyết cái thư đòi thuế, chị cần phải khai thuế cho đúng như chị muốn và gửi cho Sở Thuế. Họ sẽ xem qua và chấp nhận giấy khai thuế mới của chị và hủy bỏ giấy thuế mà họ đã khai giùm.

HỎI: Chào cô Đài Thi, mấy năm qua tôi có thiếu thuế liên bang IRS nhưng chưa trả xong. Tôi thường hay nhận được mấy cú điện thoại, tin nhắn, và thậm chí email từ những người tự xưng là nhân viên Sở Thuế chuyên về truy thu thuế. Họ đòi tôi phải trả thuế ngay, chứ không thôi sẽ bị thế này thế nọ. Tôi không có tiền trả và lo sợ mất ăn

mất ngủ. Tôi nên làm sao? Mong cô giúp đỡ. Chân thành cảm ơn cô.

ĐÁP: Xin thưa, Sở Thuế không bao giờ gọi điện thoại, nhắn tin, hoặc gửi email. Chị đã bị những người mạo danh Sở Thuế dọa dẫm hoặc dụ dỗ chị đưa ra số tài khoản hoặc thẻ tín dụng của chị. Họ sẽ rút tiền của chị. Chị nên tuyệt đối phớt lờ họ, đừng trả lời, đừng đưa tài khoản hay thông tin cá nhân như số an sinh xã hội, ngày tháng năm sinh.

Nếu chị thiếu thuế, Sở Thuế sẽ gửi thư ghi rõ số tiền còn thiếu, và cũng sẽ ghi rõ số tiền phạt và lãi suất cho từng năm. Góc trên cùng bên phải của lá thư có ghi số điện thoại của Sở Thuế để chị gọi và xác nhận đây là thư thật chứ không phải giả mạo.

Nếu chị không trả thuế được vì hoàn cảnh tài chính khó khăn, có thể Sở Thuế sẽ cứu xét giảm tiền phạt, tiền thuế, cho trả góp v.v. Chị nên cố

gắng giải quyết càng sớm càng tốt chứ đừng làm lơ các thư từ của Sở Thuế. Để lâu quá thì họ sẽ mạnh tay tiến hành những thủ tục tịch thu tài sản.

HỎI: Chào chị Đài Thị, năm nào vợ chồng em cũng đi khai thuế sớm, vào tháng 3 là đã khai efile xong. Khi khai xong, người khai thuế của em có đưa cho em giấy thuế. Năm nay vợ chồng em có thiếu thuế và em có nói người khai thuế để cho Sở Thuế rút tiền thẳng từ tài khoản của em. Nhưng đến bây giờ đã tháng 5 rồi mà vẫn chưa thấy Sở Thuế rút tiền ra. Em có hỏi người khai thuế mấy lần rồi và họ hứa là sẽ gọi Sở Thuế xem sao. Có gì trực trực không vậy chị? Cảm ơn chị.

ĐÁP: Chào em, Sở Thuế chưa rút tiền thuế trong tài khoản của em đơn giản là vì người khai thuế của em chưa efile (khai điện tính) thuế của em, hoặc đã efile rồi nhưng Sở Thuế không

chấp nhận, có thể bị lỗi trực trực gì đó mà người khai thuế của em chưa sửa xong cho nên hồ sơ thuế của em còn bị kẹt lại trong tax software (phần mềm khai thuế).

Người khai thuế in ra giấy thuế và đưa cho em không có nghĩa là họ đã efile thành công. Giấy thuế đó chỉ chứng tỏ là họ đã khai thuế trong software. Phần gửi đi bằng efile hoặc bằng bưu điện mới là quan trọng. Efile rất lẹ, chỉ trong tích tắc vài giây hoặc vài phút là có kết quả ngay. Bưu điện thì phải chờ vài tuần.

Khi efile thành công thì ngay lập tức họ sẽ nhận được kết quả là Sở Thuế “Accept” hay “Reject”. Accept có nghĩa là Sở Thuế đã nhận được hồ sơ thuế. Reject có nghĩa là Sở Thuế không nhận được, và lý do tại sao. Sau khi chỉnh sửa lỗi thì có thể efile lại liền. Không chỉnh sửa thì xem như chưa bao giờ khai thuế.

Người khai thuế nói là họ sẽ gọi Sở Thuế để tìm hiểu vì sao Sở Thuế rút tiền chậm trễ. Điều này không đúng và không thực tế. Thứ nhất, chưa efile thì Sở Thuế đâu có rút tiền được và cũng không có gì để bàn. Thứ nhì, đâu phải tự nhiên mà Sở Thuế chịu nói chuyện với người khai thuế của em hoặc bất cứ người nào gọi giùm cho em. Phải trả qua một số thủ tục mới được đại diện cho khách hàng trước Sở Thuế.

Tóm lại, em quay lại nơi khai thuế cho em. Nói họ in ra cho em Form 9325. Đây là mẫu của Sở Thuế xác nhận efile đã thành công, có ghi rõ ngày nào Sở Thuế đã nhận được hồ sơ thuế. Nếu họ chưa efile thì họ sẽ efile cho em liền ngay. Nếu họ đã efile rồi thì em dùng mẫu này để khiếu nại nếu bị Sở Thuế phạt khai trễ, trả trễ.

NGT

IRS TAX PRO
NGUYEN TAX FIRM LLC

Đài Thị
Jacqueline Nguyen, EA
ENROLLED AGENT
CỰU THANH TRA
Sở Thuế IRS

Chuyên giải quyết mọi vấn đề về thuế liên bang IRS:

- Nợ Thuế Trầm Trọng \$10,000 – \$100,000
- Xin Giảm Thuế và Xóa Tiền Phạt
- Tài Sản Bị Tịch Thu
- Kiểm Toán Thuế
- Trốn Khai Thuế Nhiều Năm
- Chứng Nhận Đơn Xin IRS ITIN CAA
- Và Nhiều Dịch Vụ Khác

VĂN PHÒNG THUẾ TAX CONSULTANT

Đại diện cho khách hàng trên khắp 50 tiểu bang

📍 445 Walnut Street, Suite 105
Richardson, TX 75081

☎ **214-799-1040**
✉ contact@IRSTaxPro.net
🌐 www.IRSTaxPro.net

IAN BUI
DALLAS, TX

Đặc sản Colombia

Một trong những cái thú khi du lịch đến những vùng đất lạ là ăn những món ta chưa từng nếm qua bao giờ. So với ẩm thực Việt Nam thì thức ăn của người Colombian khá lạ miệng, tuy không phải món nào cũng ngon nhưng nói chung thực phẩm của họ dễ ăn. Giống ta, họ cũng thích các thứ như lòng heo, lười bò v.v. nhưng cách nấu và nêm nếm rất khác. Độc đáo nhất, và cũng khoái khẩu nhất, là món thịt heo chiên giòn với miếng da dày cui (trên góc trái trong hình). Vừa giòn vừa béo, cắn vô một cái là mê liền mặc dù biết ăn nhiều không tốt cho những ai kiêng mỡ! (IANBUI/TRÈ)

Vì là xứ nhiệt đới nên Colombia có rất nhiều trái cây, hoa quả. Giữa lòng thành phố đông đúc, chỉ cần đi bộ vài ba *block* là gặp những cái chợ nhỏ nhỏ bán toàn rau cải và trái cây. Tại đây bạn có thể tìm thấy cả những loại rau như húng quế. Trái bơ ở xứ này ngon tuyệt, béo chắc, khác xa loại ta thường thấy ở Mỹ. Trong ảnh là một siêu thị bé tí gần căn chung cư, mỗi sáng chỉ cần bước vài bước là có thể mua trái cây tươi về ăn sáng. Nào là xoài, đu đủ, măng cầu, na, ổi... Thanh long Colombian rất khác của ta, vỏ xù xì màu vàng nhưng thịt ngọt như đường, ăn hoài không chán. (IANBUI/TRÈ)

Như tại nhiều thành phố lớn khác trên thế giới, Bogotá đầy những “gánh hàng rong” bán fast food đủ loại. Trong hình là một xe bán Arepas, một loại bánh kẹp có trứng và thịt, kiểu như cơm tay cầm của ta. Dân professional không nhiều thì giờ hay ăn sáng hay trưa kiểu này. (IANBUI/TRÉ)

Tại những khu vực đông du khách có rất nhiều xe bán trái cây đặc sản Colombia. Có cả xe bán nước mía. Người đàn ông trong hình đang dụ một vị du khách ăn thử măng cụt, nhưng có lẽ ông ta không biết vị khách này đến từ Việt Nam nên không lạ gì trái này! (IANBUI/TRÉ)

Bogotá có một cái chợ vĩ đại tên là Mercado de Paloquemao, to gấp chục lần chợ Bình Tây, bán đủ thứ thực phẩm tươi. Nghe nói hầu hết các tay đầu bếp trong thành phố đều tới đây mỗi ngày. Đi ngang khu thịt cá thấy có bán cả chân gà, lòng bò các kiểu. (IANBUI/TRÉ)

Một đô la Mỹ hiện đổi được khoảng 4000 pesos. So với Mỹ thì giá trứng gà ở đây không mắc lắm. Vì không biết tiếng nên không dám hỏi, nhưng trứng ở đây có lẽ đến từ các nông trại quanh vùng chứ không phải gà công nghiệp. (IANBUI/TRÉ)

Colombia trồng nhiều cacao nên vào chợ nào cũng thấy có bán kẹo, nhìn choáng cả mắt. Cacao được chia làm nhiều cấp, từ 100% (đắt nhất) đến 35% (ít đắt nhất). Ngoài ra còn có những tiệm chỉ chuyên bán chocolat cao cấp như trong hình; có loại pha với trái cây ăn rất lạ miệng. (IANBUI/TRÈ)

Colombia còn nổi tiếng là xứ trồng hoa, cung cấp gần 80% hoa cho dân Mỹ vào ngày Valentine's và Mother's Day hàng năm. Mẹ tôi khi vừa đến nhà trọ là được tặng ngay một bó hoa thật đẹp. (IANBUI/TRÈ)

Colombia có một loại rượu đặc biệt làm từ licorice rất ngon, dễ uống nhưng cũng mau say. Bia thì bình thường, song lạ lùng nhất là một hãng bia tên La Roja (Đỏ) do nhóm cựu phiến quân cộng sản FARC thành lập sau khi buông súng để trở thành một đảng chính trị vào năm 2017. (IANBUI/TRÈ)

Tuy nhiên, trong tất cả các món ngon vật lạ ở Colombia có lẽ không có món nào ngon bằng tô phở nóng trong một ngày mưa tầm tã lạnh cóng. Xương và thịt bò tươi ở đây dùng nấu phở thật tuyệt. Hai nồi phở to dùng đã được bà con Colombian tại một nông trang trồng hoa hưởng ứng hết sạch. (IANBUI/TRÈ)

Đồ dùng trong phòng bếp

HOÀNG HƯƠNG

■ **Máy pha cà phê**, máy xay sinh tố và các thiết bị nhỏ. Ngay cả nước sạch đọng lại trong môi trường ẩm áp như máy pha cà phê cũng có thể tạo ra môi trường hoàn hảo cho vi khuẩn và nấm mốc phát triển. Các thiết bị nhỏ như máy xay sinh tố, máy xay thịt... cần được vệ sinh sau mỗi lần sử dụng với xà bông và nước nóng.

■ **Lunch box**, túi đi chợ và bình đựng nước có thể tái sử dụng. Mỗi lần bạn sử dụng các món đồ này đều có khả năng bị nhiễm khuẩn chéo, trừ khi chúng được vệ sinh đúng cách

- Cần rửa sạch các món đồ trên bằng nước nóng và xà bông, làm khô hoàn toàn sau mỗi lần sử dụng. Với túi đi chợ nên dùng một hoặc nhiều túi đựng đồ vệ sinh, một túi đựng trái cây và rau, một túi đựng thịt cá sống và một túi đựng hàng đóng gói riêng.

■ **Mặt bàn bếp**. Là nơi bạn để ví, túi đồ, thịt cá... trên đó hàng ngày. Cần làm sạch vị trí này với dung dịch khử trùng trước khi chuẩn bị thức ăn hoặc ít nhất mỗi lần một ngày. Mỗi tuần nên vệ sinh các góc, dọc theo các cạnh giữa bếp nấu hoặc tủ lạnh với mặt bàn bếp.

■ **Lọ đựng tiêu, muối và gia vị**. Các món đồ này thường được dùng trong quá trình chế biến thực phẩm nên có thể dính đầy vi khuẩn và dầu mỡ. Cần lau sạch chúng với dung dịch khử trùng sau mỗi lần chuẩn bị bữa ăn và vệ sinh kỹ lưỡng mỗi tuần.

DALLAS Sự Kiện

BROADWAY THE LION KING

4/6 tới 3/7. Nhạc kịch "Lion King", một trong những vở nhạc kịch nổi tiếng nhất thế giới đã có trên 100 triệu người xem

Địa điểm: Music Hall at Fair Park, 909 1st Ave, Dallas TX 75210.

Giá vé: \$40- \$70 tùy theo ngày.

GAYLORD TEXAN UNIVERSE OF LIGHT

23/5 tới 1/9. Trưng bày mẫu hình của 40 siêu anh hùng và siêu ác nhân trong các truyện tranh. Trên 1,000 mẫu hình đèn lồng cao 24 feet, từ thành phố Gotham của Batman tới Metropolis của Superman. Có chụp ảnh cho người hâm mộ

Địa điểm: Gaylord Texan Resort & Convention Center, 1501 Gaylord Trail, Grapevine TX 76051.

Giá vé: \$25.

DREAMHACK DALLAS

23/5 tới 25/5. Lễ hội phong cách chơi game lớn nhất Dallas trong 3 ngày. Người hâm mộ có thể khám phá hàng chục nhà phát triển và nghệ sĩ địa phương, xem các giải đấu thể thao điện tử đẳng cấp thế giới

Địa điểm: Kay Bailey Hutchison Convention Center Dallas, 650 S Griffin St, Dallas TX 75202.

Giá vé: \$55-\$65.

Xe và “Cộ”

TẠ PHONG TẦN
ORANGE COUNTY, CA

Thập niên 80 trở về trước, ở Nam kỳ nông dân gặt lúa rồi bó thành từng bó lớn chất lên các bờ ruộng, sau đó chất lên cái khung bằng gỗ bào láng (gọi là cái cộ) cho trâu kéo lúa về nhà. Thời đó mùa lúa chín nước vẫn còn ngập xâm xấp mặt ruộng, đường đất gỗ ghề, có nhiều sinh bùn, trâu kéo cộ chở lúa là tiện lợi nhất. Sau này, cái cộ chia ra hai loại: Loại để kéo dưới ruộng nước không có bánh xe và loại để kéo trên đường có gắn thêm hai bánh xe. Dân chúng đi từ xóm này qua xóm khác chủ yếu đi bộ, chân không giày dép. Từ đó, người ta gọi chung các loại xe lưu thông trên đường là xe cộ (dù thực tế đó là xe gắn máy, xe hơi, xe máy cày, xe đạp, xe xích lô, xe lôi...) Chữ “cộ” trở thành một từ đệm không thể thiếu, đi chung với xe trở thành cụm danh từ chung. Thí dụ: “Coi chừng

mấy đứa con nít chơi chạy ra đường, xe cộ không đó.”

Có một từ địa phương bình dân khác mà các ông già hay nói, đó là “xe pháo,” đồng nghĩa với chữ “xe cộ.” Pháo là quân pháo trên bàn cờ tướng. Quân xe và quân pháo là hai quân cờ mạnh nhất trên bàn cờ. Quân pháo đi “gõ đầu” với quân xe, đứng ngay chân quân ngựa tạo thành bộ ba liên hoàn bất khả chiến bại khi tổ chức tấn công. Vì sự liên kết chặt chẽ của ba quân xe pháo mã mà các cụ cũng dùng chữ “xe pháo” như “xe cộ.” Tại sao không nói “xe ngựa” mà nói “xe pháo”? Tôi cho rằng nói “xe pháo” vẫn hơn, diễn tả được sự độc lập của hai chủ thể ghép vô với nhau, nói “xe ngựa” người nghe có thể hiểu lầm đó là chiếc xe ngựa, tức chỉ có một chủ thể.

Thời nay, ở Hoa Kỳ không có ai xài cái cộ xe trâu,

nhưng xe hơi vẫn có “cộ” kèm theo, không có “cộ” quý vị không thể lái xe ngoài đường (bất hợp pháp.) “Cộ” xe hơi không hữu hình hoặc hữu hình, cụ thể hoặc không, riêng biệt hoặc gắn liền với xe, đòi hỏi chủ nhân “con ngựa sắt” phải hiểu biết mới không bị tổn tiền lãng nhách. Xin phép liệt kê sơ sơ như sau:

1. Bảng số xe (License plate): Bảng số xe là “vật bất ly thân” xe. Tuần rồi có cô kia lên Facebook than van cổ bị cảnh sát phạt xe Tesla không có bảng số phía trước, và nhận xét rằng cảnh sát hết tiền (?) Thật ra, cảnh sát công lộ ở Mỹ xé vé phạt họ đâu có trực tiếp nhận tiền phạt mà nói “hết tiền” hay “còn tiền”. Điều 5200 Luật Đi Đường tiểu bang California quy định bất kỳ xe nào cũng phải gắn đủ hai bảng số trước và sau. Tôi thấy rất nhiều xe lưu thông ngoài đường

chỉ có một bảng số phía sau. Hỏi sao không gắn thêm bảng số phía trước, chủ xe trả lời tại hãng xe không làm chỗ gắn bảng số trước. Dù hãng không thiết kế, trách nhiệm chủ xe là phải tuân thủ đúng luật. Việc đầu tiên tôi làm sau khi mua lại chiếc xe Hyundai cũ là thay ngay bộ thắng xe và nhờ ông thợ khoan hai cái lỗ ở phía trước để gắn bảng số. Năm ngoái, tôi *ordered* trên website DMV mua bảng số mới thay thế cho bảng số cũ đã tróc hết sơn, *form* điền đơn của DMV không hỏi tôi mua một hay hai bảng số, tôi trả 35 Mỹ kim, một tuần sau họ gửi về nhà cho tôi hai cái bảng số mới tinh và kèm theo cái thư kêu tôi hủy bỏ bảng số cũ. Ý họ là bảng số xe luôn luôn phải xài hai cái, không cần hỏi “Ông/bà muốn đặt mấy cái?”

Tiểu bang California cho phép xài bảng số xe kỹ thuật số (Digital License) hoặc bảng số dán thẳng lên phía trước xe nếu xe không có chỗ gắn bảng số (order trên website DMV.) Có thể vô trang Amazon mua cái khung gắn bảng số được thiết kế riêng cho những xe mà hãng sản xuất không *design* chỗ gắn bảng số.

2. Đèn chiếu sáng phía trước: Ngày càng nhiều đời xe hiện đại xuất hiện trên đường, thì

các kiểu đèn chiếu sáng cũng thay đổi theo, từ kiểu đèn tròn tròn vuông vuông cổ điển sang trọng tới kiểu đèn “trùng mắt hầm hố” như muốn chọc nháy vô “cần” người đối diện. Dù kiểu gì đi nữa thì đèn chiếu sáng phía trước chỉ được phép xài hai màu ánh sáng là màu vàng cam nhạt và màu trắng. Đối với đèn phát ánh sáng trắng, luật tiểu bang California quy định “*Công suất phát sáng của mỗi đèn không được vượt quá 2513 lumens.*” Nếu ánh đèn quá chói sáng, chúng có thể gây nguy hiểm cho người lái xe đi chiều ngược lại, cảnh sát công lộ có quyền dừng xe đo ánh sáng đèn và buộc chủ xe thay đổi độ sáng. Mùa Giáng sinh, tôi nhìn thấy có những chiếc xe quấn dây đèn nhiều màu nhấp nháy, hoặc đèn chiếu sáng trước không phải màu vàng, màu trắng, mà là màu xanh lá mạ neon, màu cam sáng, màu xanh tím, màu xanh trời nhạt... Tất cả những kiểu đèn này đều phạm luật, còn quý vị có bị phạt hay không thì hên-xui, tùy hứng của cảnh sát tuần tiểu.

Có lần tôi dừng xe chờ đèn xanh phía sau một xe khác mà tôi biết chủ xe đã “độ chế” đèn sau (không original,) ánh sáng trắng chói mắt từ phía trước chiếu xuyên trắng toát cả chỗ tôi ngồi, khiến tôi không thể

mở nổi mắt. Hoặc có lần khác tôi dừng xe trước một xe cũng đã “độ chế” đèn trước, ánh sáng của nó chiếu thẳng vô kiếng chiếu hậu xe tôi rồi phản xạ ngược vô mặt tôi. Thật là kỳ quặc. Một tài xế khác nói đèn chiếu sáng mạnh thì nhìn được xa hơn. Tuy nhiên, một tài xế khác nói rằng: “Họ độ những chiếc xe cao nhứt, nặng nhứt và sáng nhứt để họ cảm thấy an toàn trong xe của họ, ngay cả khi gây hại cho tất cả mọi người khác trên đường họ cũng bất cần.”

3. Dán tấm phim đen che cửa sổ

xe: Thời nay ra đường, tôi thấy nhiều chiếc xe nước sơn màu đen, dán tấm phim của kiếng xe đen thui lùì toàn bộ xe, những xe này tôi đặt cho chúng cái tên là “xe cục than.” Không chỉ xe cục than, mà rất nhiều xe có màu sơn khác cũng dán toàn bộ cửa kiếng đen thui. Dán phim đen như vậy không đúng luật. Luật ở California quy định chỉ được phép dán đen hai bên cửa sổ khoang hành khách phía sau mà thôi. Khoang tài xế ngồi không được phép dán che, cũng không được phép dán che màu đen ở kiếng trước và kiếng sau xe. Khoang trước xe phải để kiếng màu sáng, ít nhứt nhân viên công lực có thể nhìn thấy người lái xe. Một tài xế khác thường lái xe

ban đêm nói rằng anh ta không thấy gì trên đường nếu gặp xe có đèn chiếu sáng màu trắng đi ngược chiều, và anh ta “Cám ơn trời đất” khi gặp xe đời cũ có đèn chiếu sáng màu vàng.

4. Thận trọng khi bật đèn pha: Điều 24409 luật Đi Đường tiểu bang California quy định không được phép bật đèn pha nếu đang tiến tới gần một chiếc xe đang chạy ngược hướng từ 500 feet trở xuống, hoặc tiến tới gần xe phía trước trong phạm vi 300 feet. Căn cứ điều luật này thì lái xe trong thành phố (đường local) mà bật đèn pha là phạm luật. Hoặc khi lưu thông trên đường freeways mà mật độ xe đông đúc (kẹt xe) bật đèn pha cũng phạm luật. Nha Lộ Vận khuyến khích lái xe bật đèn pha khi trời quá tối, những con đường dài vùng nông thôn ít ánh sáng, hoặc đường freeways vắng xe. Vì vậy, kiểu “nhá đèn chào nhau/cám ơn nhường đường” của cánh tài xế xe tải đường dài là phạm luật.

Riêng tôi, từ khi biết chiếc sedan của tôi có tổng trọng tải 2 tấn, trọng lượng tự thân nó là một tấn rưỡi, thì tôi hết dám thiếu tập trung khi lái xe, lỡ trúng ai thì da thịt nào chịu nổi.

TPT

ĐIỀU CÔ NƯƠNG

Sandal thời thượng

■ **Jelly sandal nhựa trong** được làm mới tinh tế, hiện đại. Phong cách retro thập niên 90 thú vị cho mùa nóng, vừa nhẹ vừa tiện dụng. Chọn kiểu đế và insole lớp lót mềm mại, thoải mái đi lại. Đa dạng kiểu dáng, như ballet nhựa mũi tròn hay phủ lưới đan nhựa trong lạ mắt, hoặc quai ngang, quai hậu, lưới mắt cáo ... Dễ mang với váy, quần lửng ống rộng hay jeans. Trẻ trung, hợp mọi lứa tuổi.

■ **Woven sandal bện**, đường đan tinh xảo dễ mang đi làm. Thanh lịch với kiểu quai hậu chắc chắn. Kiểu sandal đơn giản, quai to bản mộc mạc hợp đi chơi với quần jeans, váy đầm. Nữ tính với sandal bện gót thấp, đai nhỏ. Chất liệu sợi raffia hay da mềm tự nhiên thoải mái hơn.

■ **Suede sandal da lộn** được chuộng vào cả mùa hè. Mềm mại, màu sắc trầm ấm như nâu sẫm, be, xám khói ... tạo chiều sâu cho bộ đồ. Lý tưởng với váy đầm nhẹ hay quần lanh. Không chỉ kiểu đế bệt, đế gót mèo và high-heel đế cao. Đa dạng phong cách, tối giản hay nhấn nhá chi tiết khóa, dây quai.

■ **Sandal strappy quai mảnh** tối giản retro nữ tính với màu classic như đen, trắng, nude, đỏ burgundy dễ mang đẹp. Chọn quai mảnh, ôm gọn bàn chân nhìn nhẹ nhàng, nữ tính thanh lịch. Đa dạng kiểu gót cao thấp, tiện cho các dịp phù hợp đi chơi, đi làm, đi tiệc.

■ **Sandal xỏ ngón** có gót đơn giản, hiện đại. Khác biệt ở chất liệu quai và da, mũi tròn hay vuông nhẹ đều hợp thời. Be, kem, đen, nâu bóng dễ mặc đồ và khó lỗi mốt. Họa tiết dập nổi hay da cá sấu nhìn khác biệt độc đáo hơn.

■ **Sandal mule gót mèo** hợp đi làm, đi chơi ngày nóng. Thanh lịch nhẹ nhàng, không quá phô trương. Nhấn nhá khóa buckle xinh xắn, mũi vuông hiện đại ... Gót sandal hình trụ hay hơi loe để đi hơn.

Thơ

Trang Châu

Hôm nay, nhân mùa lễ Memorial Day, xin trở lại với Thơ Trang Châu.

Trang Châu tên thật Lê Văn Châu, sinh ngày 28 tháng 3 năm 1938 tại Huế. Ông là con trai thứ của cố trung tướng Việt Nam Cộng Hòa Lê Văn Nghiêm và bà Trần Thị Thuận. Thuở nhỏ Trang Châu theo học tại các trường Pellerin, Thiên Hữu (Huế), Yersin (Đà Lạt). Tốt nghiệp Y khoa năm 1966. Là bác sĩ quân y, phục vụ trong binh chủng nhảy dù, kể từ 1966 đến năm 1971. Đã lập gia đình cùng bà Hoàng Kim Uyên (ái nữ của nhà thơ Hoàng Trọng Thuộc, Á hậu Việt Nam năm 1966) và có hai con trai. Trước 1975, Trang Châu cộng tác với các tạp chí: Tiền Phong, Khởi Hành, Văn Học... Tỵ nạn tại Montréal Canada từ năm 1977, hành nghề phòng mạch tư tại đây. Tiếp tục sáng tác, nhưng ít gởi bài đăng báo. Tháng 6 năm 1987, được bầu làm Chủ tịch hội Văn Bút Việt Nam Hải Ngoại tại Canada, trung tâm Québec. Tác phẩm đã xuất bản: *Tình Một Thuở* (1964), *Y Sĩ Tiền Tuyến* (bút ký, 1970). Các tác phẩm khác: *Thơ Trang Châu*, *Nhìn Lại Minh* (tập truyện), *Bên Bờ Hạnh Phúc* (tập truyện)

Trang văn học của Báo Trẻ đã một lần giới thiệu nhà văn Trang Châu với tác phẩm *Y Sĩ Tiền Tuyến*. Ngoài viết văn, Trang Châu còn làm thơ. Tập thơ mới nhất dưới hình thức eBook là tập *‘Chiến Tranh và Quê Hương’*.

Nhà văn Võ Kỳ Điền có nhận định: “Trang Châu có một tình yêu rất lớn, thiết lớn mà tác giả say mê hơn tất cả mọi thứ say mê, đó là cái Tình yêu quê hương đất nước”.

Nhà thơ Nguyễn Mạnh Trinh: Với lối viết giản dị, gần như không dụng công, “ý tưởng và cảm xúc đi thẳng vào hồn người đọc bằng những điều đơn sơ, bình thường nhưng gần cận với đời sống và thân mật với tâm linh.”

Xin mời đọc một vài bài thơ trích từ *‘Chiến tranh và Quê hương’* để cùng với nhà thơ Đỗ Quý Toàn “tìm thấy trong thơ Trang Châu một mảnh hồn mình ở một nơi nào đó, vào một lúc nào đó”. **SAO KHUÊ**

năm mươi năm

Ra đi không hẹn ngày về
Bao năm trĩu nặng tình quê trong lòng
Kể từ bỏ đục, thay trong
Dấu yên đất khách, chờ trông tin nhà

Cành đào tuyết phủ che hoa
Mặc pháo nổ, xuân vẫn là tha hương
Năm mươi năm! Mấy đoạn trường!
Nhát dao bội phản: vết thương không lành!

Khắc giùm tôi một chữ “đành”:
Đành thôi gạt lệ, thôi đành súng buông

Đành vượt biển, đành lên non
Đành kinh tế mới, đành ôm hận tù!

Hồi hôn ba mươi tháng tư
Thuyền nhân ngày ấy phiêu du phương nào?
Gió vùi, sóng dập, thuyền chao
Mồ chôn đáy bể, thân vào tay ai?

Năm mươi năm nhìn tương lai
Vẫn mơ sông núi, vẫn hoài biên cương
Quyết tâm giành lại phố phường:
Sài Gòn! Tên vẫn thân thương đợi chờ!

đếm thời gian

Ta đứng bên thềm nghe nắng thu phai
Nghe lá võ vàng trên sân xào xạc
Nghe tiếng chim chiều tìm nhau ngơ ngác
Nghe hồn mình như có nhớ thương ai

Ta đếm từng cây, từng viên sỏi nhỏ
Đếm những tên đường, khúc nẻo quanh co
Đếm thời gian, đếm người quen, kẻ lạ
Xem cuộc đời như một thoáng mây qua

Ta bỗng giật mình nhìn con sông rộng
Vang một thời màu nước biếc xanh trong
Giờ nước cạn, sông thành vùng đất trống
Những tượng đài nay cũng đã rêu phong

Ta nhớ năm nào nằm trong tã ẩm
Hươ hươ tay để đòi bế, đòi bông
Nay từng bước sẽ cần cây gậy chống
Nhìn cuộc đời thấy sắc sắc không không

Nhưng mà thôi, buồn lo rồi cũng vậy
Chỉ một mai khi trả lại hình hài
Trút gánh nặng trần gian ta sẽ thấy
Sau cuộc đời còn có một tương lai

độc hành

Con tàu đêm nay anh đi
Mang nỗi buồn đơn độc
Của sân ga anh xuống một mình
Đêm nay anh không ngủ

Anh sẽ ngồi trông sao
Anh sẽ đếm bao nhiêu sao tỏ sao mờ
Để tiếc bao nhiêu lần
Chúng mình ghen yêu, giận nhớ

Ngày mai về đến quê hương
Anh một mình bên quán vắng
Có gió năm xưa và nắng vàng thuở nọ
Nhớ màu mắt em xanh nước trùng dương

Anh ra đi hành lý trong tim
Là nụ cười năm năm về trước
Lộ phí đường dài
Không quá mấy bài thơ

Chúng ta là hai con đường song song
Trông thấy nhau nhưng trọn đời chẳng gặp
Nên anh vẫn một mình
Trên những con tàu xuôi ngược buồn tênh

về biển đông

Một chòm bình minh anh ra khơi
Trùng dương bát ngát, người mong người.
Dang tay ôm cả chân trời rộng
Sóng vỗ thân tàu, bọt biển bơi.

Hỡi những sông ngòi trên quê hương
Có nghe lòng rộn tiếng lên đường?
Những con thuyền nhỏ, con thuyền nhỏ
Xuôi nước âm thầm ra đại dương.

Ôi! Những phong ba sóng thét gào!
Những phùng thủy khẩu sắc gươm đao!
Những bàn tay yếu trong tay yếu
Nhưng mắt ngời lên ánh lửa sao!

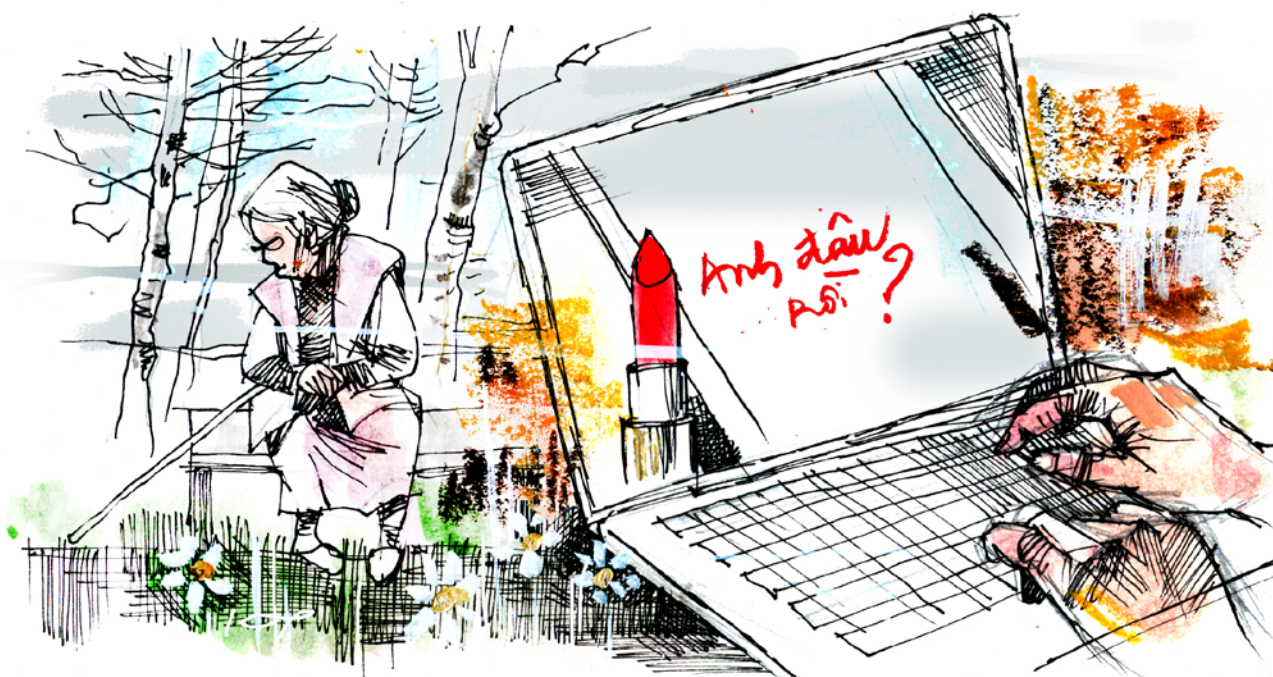
Này chị, này anh, này chú cha
Này những em thơ, những mẹ già

Một đi một thoát đời nô lệ
Hay chết trong lòng biển tự do!

Anh ở phương trời tuyết trắng che
Đường xa chỉ lắm mấy sơn khê
Tình thương như nước bao la ấy
Xui một người đi trở gót về.

Mẹ bước lên tàu, cha đẩy ghe
Em lau giọt tủi, chị lòng se.
Ai cười, ánh mắt thơ ngây quá!
Ôi! Buồn xa quê, vui bỏ quê!

Đã hết thôi rồi cơn ác mộng
Mùa xuân đang tới. Chừ đêm nay
Có người đứng nhớ, hồn tê dại
Quê nhà qua một thoáng mây bay...

BẢO HUÂN

Màu son cũ

TRẦN MỘNG TÚ
WASHINGTON, USA

(Để nhớ lại một màu son)

Người đàn bà trẻ tìm thấy đoạn văn viết ngắn dưới đây trên trang mạng riêng của Mẹ, bằng tiếng Việt Nam, khi chị vào máy tìm hồ sơ cá nhân của Mẹ để cung cấp cho “Nhà Già”. Chị đọc tiếng Việt không rành lắm, chữ hiểu, chữ không, Chị mang đoạn viết sang trang Google để dịch sang tiếng Anh cho thấu đáo hơn:

Tôi nhớ, cách đây hơn bốn mươi năm, khi bỏ nước ra đi, vốn liếng tôi mang theo trong túi hành lý có hai trăm (\$200.-) Mỹ kim, và gần một ngàn đồng tiền Việt Nam Cộng Hòa. Có một tờ 500, một tờ 100 và vài tờ 20, vài tờ 5 đồng, tờ 1 đồng. Số tiền này để lẫn lộn vào nhau trong một cái phong bì. Cái

phong bì nhét vào trong một cái túi vải trong đó có cuốn Kim Vân Kiều, cuốn Chinh Phụ Ngâm, một cái áo dài, hai bộ quần áo ngắn, cây son, cái lược. Đó là cái vốn vật chất cho một phụ nữ vừa bước vào tuổi 30, trên con đường di tản. Cái vốn tinh thần tôi mang theo được là cha mẹ, Bố 70 tuổi, Mẹ 65.

Bây giờ cha mẹ tôi đã theo nhau qua đời ở tuổi 80. Cái vốn vật chất tôi mang theo thì những đồng tiền VNCH chỉ còn lại vài tờ 1 đồng (Chúng thất lạc chứ không phải tôi tiêu mất) hai cuốn sách vẫn còn trên kệ, chiếc áo dài vẫn giữ trong ngăn kéo, mỗi độ Tết về lại được mang ra, cầm giơ lên, giữ xuống rồi ướm thử lại vào mình với cả nỗi ngậm ngùi. Cây son đã bạc màu, cái màu Terracotta ngọt ngào

đã khô queo, đặt nhẹ lên đôi môi (nhưng không tô) ngậm ngùi nhớ lại ngày thật xa xôi đó, ai đã chọn cho màu son đẹp đến nao lòng, thế này! Nhớ lại kỷ niệm một lần tôi đi vắng, người yêu tôi tới nhà không gặp, đã cầm một thỏi son trên bàn phấn của tôi, viết lên mặt gương: “Em đâu rồi?” Tôi về đọc thấy hạnh phúc đến lịm người. Tôi giữ mấy chữ đó đến cả mấy tháng trên gương, lúc chùi đi, muốn khóc. Bây giờ mỗi lần soi (trong gương tưởng) lại chiếc gương dĩ vãng cái hình ảnh của 3 chữ đó vẫn lung linh trong ký ức tôi và vẫn “muốn khóc”. Thật là may mắn, tôi được trưởng thành trong một thế hệ chưa có điện thoại cầm tay, ngay cả đến điện thoại bàn, tư gia cũng hiếm có, vì nếu có, những người yêu nhau

làm sao được hưởng những cảm xúc lãng mạn của mấy chữ viết bằng son môi trên mặt gương soi. Bây giờ vào những ngày cuối năm, chờ Tết đến, nhìn vào trong gương ở một ngôi nhà cách quê hương mình cả một đại dương, đôi khi, tôi ngậm ngùi hỏi khẽ: “Anh đâu rồi?”

Chị ngồi thần người ra khi đọc đoạn văn trên. Đoạn văn này chắc không phải Mẹ viết cho Bố, vì ngày tháng cả gần 40 năm về trước, câu cuối là: “Anh đâu rồi?” Bố lúc đó còn sống mà. Mẹ mình có mối tình này trước khi lấy Bố mình à? Mối tình này như thế đã hơn nửa thế kỷ trôi qua rồi.

Mẹ chị vừa bước qua tuổi 90, cụ đã bắt đầu lần, không tự săn sóc mình và không dùng máy móc được nữa.

Bố chị mới mất cách đây hai năm và Mẹ chị xuống tinh thần rất nhanh sau khi Bố mất. Bắt đầu là buồn bã, bỏ ăn, thiếu ngủ, sau đi tới trầm cảm.

Chị đi làm bán thời gian, giờ còn lại cả ngày chạy xe ngoài đường đưa đón mấy đứa nhỏ, hết trường lớp thì sinh hoạt sau giờ học. Chị không thể luôn ở bên Mẹ. Chị tìm được nhà già cho Mẹ rất gần trường học của con, lại gần nhà nữa, nên ngày nào cũng ghé Mẹ được, Mẹ chị chỉ cần trông thấy chị là cụ yên lòng.

Đúng rồi, Chị nhớ có được nghe loáng thoáng trong họ hàng là Mẹ có một mối tình chết trong chiến tranh

trước khi lấy Bố Chị. Chị sinh ra và trưởng thành ở Mỹ, Bố chị là người bản xứ nên Chị không biết gì về chiến tranh Việt Nam cả, mặc dù có đại gia đình bên Mẹ là người Việt, được hưởng nhiều phong tục tập quán của người Việt, Chị vẫn thấy mình vẫn là một người bản xứ hơn là người Việt Nam. Chị tần ngần trước cái màn hình nhỏ, thấy thương Mẹ quá, Mẹ thân và yêu mình lắm, thế mà chẳng bao giờ Mẹ kể chuyện “ngày xưa của Mẹ” cho mình nghe. Không biết bây giờ Mẹ còn đủ minh mẫn để nhớ lại không?

Mấy ngày không ngủ được về cái trang Mẹ viết trong máy điện toán, Chị muốn làm một việc gì đó cho Mẹ vui và để trí nhớ Mẹ trở lại. Cuối cùng sau hai tuần lễ Chị nghĩ ra được một cách, và Chị thử xem có giúp Mẹ tỉnh táo hơn không? Chị lên mạng tìm màu son *Terracotta*, màu hồng của đất. Chị tìm mua được một cây son pha giữa màu hồng và màu nâu nhạt. Khi Chị có thỏi son trên tay, Chị cứ thử đi thử lại trên môi mình mấy lần, nhìn ngắm cái màu son hồng nâu nhạt pha nâu, thật nhẹ nhàng và ấm áp. Chị nghĩ tới mối tình rất xa xưa của hai người còn rất trẻ ở một đất nước xa xăm nào đó. Rồi mối tình đó bị chết trong chiến tranh... Bất giác Chị ứa hai hàng nước mắt, thương Mẹ và thương cả người thanh niên xa lạ nào đó.

Chị vào Viện Dưỡng Lão thăm Mẹ, Chị đưa Mẹ ra ngồi ở chiếc băng trong vườn hoa của viện. Đợi Mẹ ngồi năm mười phút, hỏi han Mẹ vài câu, chị lấy trong túi ra thỏi son đặt vào tay Mẹ khẽ nói:

“Mẹ ơi! Con có cái này cho Mẹ.”

Mẹ chị cúi xuống nhìn thỏi son con mới đặt vào tay, chị vội giúp Mẹ mở nắp rồi vặn cây son lên cho Mẹ nhìn rõ màu hồng nâu nhạt nhợt của son.

Chị thấy Mẹ mình ngồi im lặng không nói gì, phải đến năm bảy phút sau Mẹ mới hỏi:

- Ai đưa cho con?

Chị bối rối mất mấy giây, rồi cũng nói được:

- Con tìm thấy trong ngăn kéo quần áo cũ của Mẹ.

Mất Mẹ chị sáng hẳn lên, long lanh như có tra nước vào:

- Thật hả con?

- Còn tốt lắm mẹ ạ.

Chị nói xong, cầm thỏi son thoa nhẹ lên môi Mẹ, màu son hồng nhạt làm khuôn mặt Mẹ chị trông tươi hẳn lên. Chị thấy Mẹ khẽ nhắm mắt lại, Mẹ giơ tay nắm chặt bàn tay Chị, hai giọt lệ rất nhỏ nhưng rất long lanh ứa ra ở khóe mắt Mẹ. Chị vít đầu Mẹ ngả vào vai mình, nước mắt chị cũng ứa ra.

Buổi chiều đang xuống ở chung quanh hai người.

TMT
THÁNG 4-2025

Hột lúa thỏ than

Có thể nói rằng hột gạo là thứ sản phẩm biểu trưng cho người nông dân rõ nét nhất trong bất kỳ giai đoạn lịch sử nào cũng cho thấy nghề nông là nghề bạc bẽo và lao lực nhất. Hột gạo thời khủng hoảng kinh tế bây giờ không khan hiếm như hột gạo thời nạn đói 1945 thế kỷ trước, nhưng nó vẫn cho thấy nhà nông chịu thiệt thòi và có chỗ đứng rất thấp trong xã hội...

UYÊN CA
QUẢNG NAM - VN

C huyện nói như khôi hài, nhưng thật trăm phần trăm, là nhà nông nào nghiêm túc với công việc, có khi đói giáp mùa, giáp hạt, giáp đời nữa không chừng, còn những người không phải nhà nông mà biết đầu cơ nông nghiệp thì lại giàu, thậm chí rất giàu nữa là đằng khác.

Nhà nước kêu gọi cơ giới hóa nông nghiệp, khuyến khích cơ giới hóa và chính thức giao đất nông nghiệp cho nông dân từ năm 1995 của thế kỷ trước theo tinh thần Khoán 10 của ông Kim Ngọc, Bí thư tỉnh ủy Thái Bình lúc đó. Cũng theo tinh thần này, hợp tác xã chính thức giải thể, nghĩa là giải

thể muộn gần 10 năm so với lịch sử của nó, vì năm 1986 đã bỏ kinh tế tập thể, bỏ kinh tế hợp tác xã, nhưng nó vẫn tồn tại, thậm chí tồn tại mạnh hơn cho đến năm 1995.

Và, từ năm 1995 đến nay, hợp tác xã vẫn tồn tại dưới hình thức công ty nông nghiệp, chức danh chủ nhiệm hợp tác xã được thay thế bằng chức danh giám đốc công ty nông nghiệp, các hoạt động có phần “thị trường” hơn bởi giám đốc nông nghiệp không tổ chức trưng thu toàn bộ nông sản của nông dân rồi đưa vào kho, đợi đến ngày lại phân phát cho bà con theo công điểm như trước mà lúc này, mọi dịch vụ nông nghiệp

đều do công ty nông nghiệp tổ chức, từ bộ phận bán lúa giống cho nông dân cho đến các loại thuốc trừ sâu, thu mua lúa giống...

Thế tư thương ở đâu? Xin thưa là tư thương vẫn đầy ra đó, nhưng có một số thứ, bà con nông dân không được quyền chọn. Ví dụ như phân bón, thuốc trừ sâu vẫn có thể mua từ tư thương được, nhưng nguồn giống thì không, vì sao? Vì công ty nông nghiệp có trách nhiệm và quyền cung cấp thủy lợi cho nhà nông, lên lịch gieo trồng và chỉ định thời vụ, tức chỉ định đám nào gieo trước, đám nào sạ sau. Người nông dân không được quyền làm trái quy định mặc dù chẳng có luật hay chế tài nào cho

việc này nhưng nhà nông vẫn tuân thủ răm rắp vì trong nông nghiệp, thủy lợi là thứ mà nông dân phải trả tiền nhưng không được quyền yêu cầu bất kỳ điều gì như một khách hàng.

Vì mọi nguồn nước tưới tiêu, điều hướng nguồn nước vào cánh đồng nào, cho chỗ nào sạ trước, chỗ nào gieo sau là do ban điều hành công ty nông nghiệp chỉ định và tư đề (người đi trổ nước) tuân thủ theo chỉ định này. Người nông dân hoàn toàn bị động và phụ thuộc vào công ty nông nghiệp. Đó là chưa nói đến những cánh đồng lúa giống, công ty nông nghiệp chỉ việc ra đồng, đưa một cái chỉ tay vẽ ra cánh đồng A, B, C nào đó là sản xuất lúa giống, vậy là chủ ruộng phải lên công ty nông nghiệp nhận lúa giống (ghi nợ), nhận phân, thuốc theo chỉ định kỹ thuật của họ (ghi nợ), sau đó cứ như

Lúa, mồ hôi, nước mắt của người nông dân

vậy mà sản xuất, đến khi có lúa thì mang lên công ty nông nghiệp cân nhập kho, giá thu về do công ty nông nghiệp định giá, tiền trả cho nông dân sẽ được trả sau khi trừ đi khoản tiền nước, phân tro, thuốc trừ sâu... Nếu bỏ công làm lãi thì cũng có chút đỉnh tiền để dành rồi dùng tiền đó mua lúa dự trữ giáp hạt.

Như vậy, người nông dân tuy sản xuất trên đất của

mình, có sổ đỏ hẳn hoi, do nhà nước giao hẳn hoi nhưng lại phải tuân thủ mọi chỉ định của công ty nông nghiệp. Trong khi đó, công ty nông nghiệp không nằm trong bất kỳ loại hình kinh tế nhà nước nào, đó là một loại kinh tế nửa nạc nửa mỡ, hoạt động và thu lãi theo kiểu tư nhân nhưng dựa trên nguồn vốn cơ sở cũ của hợp tác xã và dựa trên quyền lực đảng. Vì

Giám đốc công ty nông nghiệp phải là một đảng viên, đây là tiêu chuẩn chung, không có văn bản nhưng có thực tế.

Nói dông dài về chuyện công ty nông nghiệp để thấy rằng thân phận người nông dân thời bây giờ ở chỗ nào, và người nông dân có chút quyền lực nào trong việc định giá cho hạt lúa của mình hay không. Hoàn toàn không, người nông

Cánh đồng Tuy Hòa, Phú Yên, vụ lúa của miền Trung

dân thụ động theo thị trường và thậm chí thụ động theo quy trình của công ty nông nghiệp. Ngay cả việc để biết được nguồn vốn con bò, con trâu trước đây góp vào hợp tác xã, nay đi về đâu thì người nông dân cũng chỉ nhận vài đồng lẻ mỗi khi Tết đến theo diện chia lợi nhuận xã viên, chừng 20,000 đồng (tương đương 0.9USD) cho mỗi năm.

Về phía người nông dân, hạt lúa như một thứ bảo bối để giữ an ninh kinh tế gia đình, nhưng nó lại rẻ bèo, tội nghiệp. Nếu như năm 1945, nông dân miền Bắc đói khổ, chết hàng triệu người vì bị quân Nhật thu hết lúa làm chất đốt, bài học xương máu này đau mãi về sau... thì bây giờ, không có quân Nhật hay quân nào khác cướp lúa làm chất đốt mà chính cái cơ chế quản lý nông nghiệp khiến cho người sản xuất ra hạt gạo muốn bỏ đám ruộng còn kẻ đầu cơ mấy móc lại thu về tiền tỉ.

Như trường hợp ông Sáu Nứa ở quê tôi, người trước đây vốn thợ cày, sau này không chuyên về thợ cày nữa mà chuyển sang đầu cơ đất bỏ, mà đầu cơ đất bỏ là gì? Có lẽ phải nghe ông Sáu Nứa nói:

- Hồi xưa đi cày thuê, bừa thuê, mình chịu áp lực nặng lắm.

- Cày, bừa thì có áp lực chi vậy chú? Xưa nghe

Chiếc xe cày 'chiến' của ông Sáu Nứa

nói chú nổi tiếng hò hét với nông dân cơ mà?

- Đúng rồi, hồi xưa tôi hay la nông dân lắm. Vì nếu mình không la, họ làm trễ thời vụ, ví dụ như tối nay mình nghe có lệnh đổ nước ở cánh đồng A chẳng hạn, vậy là mình phải cày, đến vài ngày lại có lệnh bừa, dọn đất

để sạ, mình lại phải bừa nhưng nông dân họ cứ thả đó không xốt cỏ bờ, vì một phần họ nản, vì lo đi làm để kiếm ăn nữa. Vậy là mình phải vào hò hét, nói rằng nếu không dọn cỏ bờ thì mình bỏ luôn đám ruộng, nói thiếu điều choảng nhau họ mới chịu dọn bờ, tình trạng

này nhiều lắm. Còn sau này, khi người ta đi làm công ty, xí nghiệp nhiều rồi thì bỏ luôn ruộng. Mình mới kiếm ăn theo cách mới.

- Cách mới là cách gì, chú?

- Thay vì mình chỉ đi cày thuê, giờ giảm cày thuê lại, để dành thời gian đi cày mấy đám đất bỏ hoang rồi gieo sạ. Mấy năm nay tôi làm vậy, tôi cày cả chục mẫu ruộng dưới cánh đồng người ta bỏ hoang để sạ. Có mùa tôi thu về tới 5, 6 trăm triệu đồng tiền lúa. Nói chung tiền lãi mỗi mùa nửa tỉ đồng là có rồi, mà mỗi năm hai mùa, vậy đó, kiếm gần một tỉ đồng.

- Khi mình làm lúa như vậy, chủ ruộng người ta có nói chi không chú?

- Khi mình sản xuất được nhiều lúa thì người ta đòi ruộng, thì mình

Bao thứ phụ thuộc, người khổ bao giờ cũng là người thấp cổ bé họng

trả, vì mình thấy cả cánh đồng bỏ không, cỏ mọc um sùm, mình dọn, cày để làm, và có xin bên phía chính quyền.

- Nhưng theo luật thì chính quyền không được phép tham gia vào chuyện này, bởi đây là ruộng của từng gia đình?

- Đúng rồi, nhưng chính quyền người ta sẽ gây sức ép với các gia đình vì luật cấm bỏ hoang đồng ruộng, ảnh hưởng tới an ninh lương thực. Giờ các gia đình bỏ ruộng thì có nguy cơ thu hồi đất, mình cày xới giùm coi như giúp họ khỏi bị thu hồi đất thôi! (cười).

Cái thế kẹt của nhà nông nằm ở chỗ này, giả sử

như muốn lấy lại đất từ ông Sáu Nứa thì phải nhờ địa chính đến đo đạc trở lại, chứ cả một cánh đồng hàng trăm gia đình,

chia từng ô vuông bây giờ đã san phẳng để làm lúa, họ cũng chẳng biết lấy lại chỗ nào. Họa may là trông chờ vào chính sách

‘Con trâu đi trước, cày bừa theo sau’, thời nào có vẻ cũng có cái lý của nó!

giải tỏa đền bù, họ cứ mang giấy chứng nhận quyền sử dụng đất đến cơ quan và căn cứ trên giấy tờ mà nhận đền bù, còn việc sản xuất lúa trở lại thì càng mờ mịt.

Trong khi đó, hột lúa làm ra không những không sinh lãi, không bảo đảm đời sống mà có nguy cơ thua lỗ. Thôi thì đi làm thuê, mua lại lúa của ông Sáu Nứa, không chừng, nghĩ đến tình chủ đất, ông Sáu Nứa bán rẻ hơn đôi chút cũng nên.

Bài và hình UC

NGÀY 12-5-2025

Minh Khiem

Hôm rồi, đọc mục số báo 1451 Mục “Giao Tiếp” trên báo thấy một số nhắc nhở thật hữu ích. Tôi “văn minh” hơn trước... tạt tôi là luôn nói chuyện khi ăn. Nhớ gần đây tôi không dám mời một người bạn thân đến ăn tối nữa, vì anh ấy vừa ăn vừa nói, vừa cười làm thức ăn văng tung tóe vào bàn, các con tôi âm thầm xách đĩa đứng lên... Tôi cũng bỏ tạt với quá xa để lấy thức ăn, không phải vì tham ăn, mà ngại phiền người khác, lúc đó cũng khó tránh việc chồm ngang người họ... (Chú thích của Trê: số báo 1451 phát hành ngày 8-5-2025).

NGÀY 14-5-2025

Minh Khiem

Không rõ nhờ đâu mà báo Trê quy tụ được nhiều tài năng như vậy... Nhớ hồi xưa tôi cộng tác với một người bạn - làm không công thôi - xuất bản một tờ báo (xin không nói tên), chúng tôi rất vất vả về bài vở, có khi ngày mai phải gởi đi nhà in mà nửa tờ báo còn trống trơn trống hoác. Chạy vạy khắp nơi, hồi đó chưa

có internet, đánh máy bài cũ, tin cũ vẫn chỉ giã nửa tờ báo. Sau năn nỉ vài người bạn thân, nhưng bữa đực bữa cái. Lúc nào tụi tôi cũng căng như dây đàn... Câu chuyện “À ơi, con ngủ cho ngoan” đọc xúc động muốn khóc. Tác giả này có cái lạ là lúc nào giọng văn cũng mượt mà, nhẹ nhàng mà “touching” không thể tả... (bài đã đăng tại www.baotreonline.com. Bạn chỉ cần gõ tên bài vào ô SEARCH)

NGÀY 11-4-2025

Trịnh Vũ Ngọc Kim

Bức hình con cá cảnh đeo cái vi cá mập vừa ý nghĩa vừa dễ thương, nội dung cũng giống cừu đội lối sỏi vừa hài hước và hiện đại hơn nhiều, ha ha..

“Bài “Giã bộ thành tạt” của Du Uyên, đã đăng tại www.baotreonline.com. Bạn chỉ cần gõ tên bài vào ô SEARCH)

Bức ảnh minh họa bài “Giã bộ thành tạt”

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

“Chữ CS?”

Sau năm 1975, bà con mình vượt biên, vượt biển tới các nước nói tiếng Anh như: Mỹ, Canada, Úc... Bà con mình nói hay viết chêm tiếng Anh vào là chuyện thường ngày ở huyện.

Nhiều chữ nửa Tây, nửa ta như: ‘Little Saigon’, ‘chạy show’... Hoặc ‘boat people’ (thuyền nhân); ‘lifeboat’ (xuồng cứu sinh xài trong phim như Titanic); email, shopping, selfie...

‘Selfie, tự chụp hình mình, được Oxford công nhận là “Từ của năm” vào 2013. Selfie thì có người dịch là ‘tự sướng’? Nghe rất là thô tục; không nên xài!

Tháng Tư, năm 1975, CSBV xâm lược chiếm được nước VNCH. Cùng với những thay đổi lớn về chính trị và xã hội, tiếng Việt cũng trải qua nhiều biến chuyển. Có chữ mới ra đời. Có hay; có dở. Hay sống dai. Dở chết yểu.

Như chữ ‘thả thính’? ‘Thính’ là gạo rang cho thơm rồi giã nhỏ thả xuống vó, dụ cá đến gần rồi kéo vó lên. ‘Thả thính’ của giới trẻ hiện nay, kiểu nhẹ nhàng, gây sự tò mò để ai kia chú ý đến mình, giống như cách thả thính xuống nước vậy.

Ca dao có câu: ‘Cô thương nhớ ai ngơ ngẩn đầu cầu, lược thưa biếng chải, gương tàu biếng soi.’ Soi là coi đó mấy cha. Còn ‘Xoi’, động từ, là dùng vật hình que nhỏ chọc vào cho thông, cho hết tắc. Như: xoi cống, xoi vòi ấm, xoi thông ống điều. Viết xoi ruột là viết trật lất!

Rồi tui có viết “FBI từ đó tới giờ chưa bắt được và không xác định chính xác nhân thân của tên không tặc này.”

Thì có một độc giả tình thương mến thương chụp cho tui cái mũ xài chữ CS như vậy: “Bây giờ tiến bộ xài ‘nhân thân’ thay cho ‘lý lịch’?”

Nghe tới chữ lý lịch là cả một thời Miền Nam bị CS đầy dọa bởi cái chữ nghĩa lý lịch 3 đời nó hiện về như cơn ác mộng. Tui bèn trả lời ổng như vậy:

"Câu này có hai mệnh đề phủ định (negative clause) nối với nhau bằng chữ ‘và’ liên từ đồng đẳng (coordinate conjunction). Mệnh đề nào quan trọng đứng trước. Có thể tách ra làm hai câu: ‘FBI từ đó tới giờ chưa bắt được (tên không tặc); nên chưa biết y là ai.’ FBI không xác định được một cách chính xác nhân thân của tên không tặc này.”

Nhân thân tức gốc gác,

vợ con, cha, mẹ, anh em, họ hàng, FBI cũng không biết luôn. Như vậy, nhân thân không phải là lý lịch.

Trong từ điển Hán Việt không có chữ lý lịch (lý viết y dài). Chỉ có chữ ‘lí lịch’ (lí viết i ngắn). Lí lịch chỉ chung công việc đã làm và hoàn cảnh đã qua.

Mà CS biết lý lịch tới 3 đời kể cả bên vợ của mình để làm gì? Để trả thù; để đầy dọa người dân Miền Nam.

Chế độ CS là một chế độ bị bệnh “Bách hại cuồng” – nhìn đâu cũng thấy kẻ thù muốn hại mình. Vì bị bệnh nặng như thế nên mới hành động tàn ác không giống ai. Chớ hồi xưa mình xài chữ ‘lai lịch’. Lai lịch, quá khứ, chỉ nguồn gốc, gốc gác của sự việc, của một người.

Chẻ cọng tóc ra làm 8, tui xin kết luận là: ‘Ông xúi tui xài chữ ‘lý lịch’ của CS để thay chữ ‘nhân thân’ là ông xúi tui viết bậy không hề!”

Nhớ hồi xưa 16 tuổi trở lên là mình làm giấy căn cước bọc nhựa để cho biết gia thế, xuất thân, lý lịch. CS vô thì bắt làm chứng minh nhân dân? Thiệt là chuyện ruồi bu! Người dân da vàng mũi tẹt húp nước mắm mà phải chứng minh mình

là nhân dân?

Sau 50 năm, chắc nhận thấy dùng chữ như vậy là ngu lêu, ngu bần vụng, nên CS lằng lằng lấy chữ căn cước ra xài, nhưng vẫn còn ngoan cố, cố thông thêm chữ công dân. Căn cước công dân? Thiết là giành không hết ráo!

Trong quá trình đó, một số người đặt ra khái niệm ‘chữ CS’ – nhằm chỉ những từ ngữ mới được sản sinh là sản phẩm của chế độ cộng sản, và cho rằng ngôn ngữ đang bị làm hỏng.

Tui cho rằng tiếng Việt là một sinh ngữ, ngôn ngữ sống, phát triển tự nhiên và độc lập với chính trị. Việc ngôn ngữ thay đổi là tất yếu. Tiếng Anh và tiếng Pháp được trăm triệu người trên thế giới sử dụng hàng

ngày cũng không đứng yên mà liên tục phát triển: từ vựng mới, cấu trúc mới, thậm chí cách phát âm cũng thay đổi theo thời gian.

Ngôn ngữ thay đổi theo thời gian là chuyện tất nhiên phải xảy ra. Nếu so sánh tiếng Việt đầu thế kỷ 20 với giữa thế kỷ, rồi với hiện tại, chúng ta sẽ thấy rõ sự khác biệt trong từ vựng, cách dùng từ, và cả cấu trúc câu.

Mần văn là dụng tới chữ nghĩa. Dụng riết rồi quen. Quen mà thấy chữ gì thiên hạ xài không trúng (nghĩa là trật) theo ý mình thì trong lòng bứt rứt lắm. Không chỉ ra thì ầm ứ, mà chỉ ra thì mịch lòng. Nhưng đòi văn mà sợ mịch lòng thì kiếm chuyện khác mà mần đi, đừng có mần

văn. Không sửa lưng người khác hoặc bị người khác sửa lưng thì đâu có học được gì. Viết lâu mà không tiến bộ chút nào, như con rùa chậm tiến bò vào cối văn chương. Chán lắm!

Phần ông bà mình nói đời hồng có ai cái gì cũng biết. Tàu nói: "Nhân vô thập toàn". Tây (là Tây Phương) nói: "No one is perfect." Chính vì vậy, biết tới đâu mình nói tới đó. Cứ nói, cứ cãi sùi bọt mép. Cãi tới cái trứng, nó văng ra cái đui mình lượm về xài. Người được lượm, dính mặt vênh râu, ra vẻ thế gian có ba bồ chữ về tao hết ráo. Trên thông thiên văn, dưới tường địa lý. Còn chính giữa, tức cái bụng dụng mồi và rượu. Nhớ đừng hung hăng mà lên cơn nhồi máu cơ tim bỏ

mạng giữa sa trường cái ‘nhe mấy cha!’

Trong thế giới văn chương, theo ý tui, nên cư xử như cục đá góc cạnh khác nhau, hay hơn là cư xử tròn vo như hòn sỏi. Một chuyện mà ông này nói ngược, bà kia nói xuôi đều đúng hết ráo thì chán lắm. Viết như vậy là người thừa trong cối văn chương. Cãi để học. Cãi trong văn chương là cái cãi tao nhả của tao nhân mặc khách ở chỗ ‘tao đàn, mày đàn.’ Chớ không phải của dân chơi Cầu Ba Cẳng, cãi phải giống như quánh lộn.

Kết luận CS không có khả năng làm ra chữ. Ông bà mình mới làm ra chữ và chữ nó hay! Mình phải ráng xài cho nó trúng.

ĐXT

BẢO HUÂN

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

- Lối đi người khiếm thị ở Việt Nam giờ đây đã không hiếm, nhưng lối đó toàn dẫn người khiếm thị đâm vào gốc cây, cột điện, xe máy, sạp hàng rong... như thể cuộc đời người khiếm thị ở Việt Nam chưa đủ chướng ngại.

(NGUỒN: PHAN PHUONG DAT)

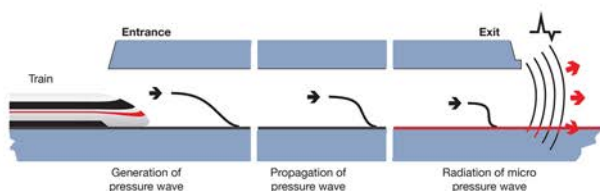

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhấc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

O-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Thiên nhiên kỳ diệu

N ghe như chuyện bịa, nhưng lại là một phát minh trứ danh trong làng kỹ thuật quốc tế: tàu cao tốc Shinkansen E5 của Nhật thật sự lấy cảm hứng từ một buổi ngắm chim.

Vào thập niên 1990, khi Nhật Bản chế tạo thế hệ tàu cao tốc Shinkansen 500 chạy xuyên hầm với tốc độ hơn 270 cây số một giờ. Khi ra khỏi hầm, nó tạo ra một tiếng nổ lớn gọi là sonic boom – sóng xung kích khiến người dân gần đó giật mình hoảng.

Eiji Nakatsu, kỹ sư trưởng về kỹ thuật cơ khí của JR West, đồng thời cũng là một người yêu thích chim chóc – đã tìm thấy câu trả lời từ thiên nhiên: loài chim bói cá. Mỗi khi lao xuống nước bắt mồi, chim bói cá lướt qua ranh giới không khí – nước một cách mượt mà, không hề tạo ra tiếng động mạnh. Bí mật nằm ở chiếc mỏ dài, nhọn và cong nhẹ – một thiết kế hoàn hảo của tự nhiên để chia tách môi trường.

Ông áp dụng nguyên lý đó cho đầu tàu Shinkansen E5 – dài, thon, mô phỏng mỏ chim bói cá. Kết quả thật ngoạn mục: giảm 30% lực cản không khí, tiết kiệm 15% điện năng, giảm tiếng ồn triệt để và nâng tốc độ lên 320 km/h.

Từ đó, câu chuyện Shinkansen trở thành ví dụ điển hình của biomimicry – học theo thiên nhiên để giải quyết vấn đề con người. Và cũng là bằng chứng rằng:

Lúc bí lối, đừng vội mở laptop, hãy ngắm... chim trước đã.

Và bói cá không đơn độc. Nhện đã truyền cảm hứng cho sợi tơ chống đạn. Cây xương rồng dạy con người cách hứng nước giữa sa mạc. Vây cá mập giúp thiết kế bộ đồ bơi siêu tốc. Còn cánh cú mèo thì góp phần làm nên quạt gió không tiếng động...

Báo Le Petit Marseillais số ra tháng 4/1931 cho biết các quốc gia trên thế giới nghe được chương trình phát thanh của Đài Radio Saigon “tiếng nói Đông Dương”: khu vực Thái Bình Dương (Thái Lan, Trung Quốc, Nhật Bản, Philippines, Indonesia, Nga, Úc, Canada, Mỹ, New Zealand, và Nam Mỹ); khu vực Ấn Độ Dương (Ấn Độ, Mauritius, các quốc gia Đông Phi và Nam Phi, Madagascar); khu vực châu Âu (Pháp, Anh, Hungary, và nhiều nước khác).

Cổng và tòa nhà của đài phát thanh Radio Saigon tại Chí Hòa. NGUỒN: FREDERIC VAILLANT (RADIOTS.FR)

Radio Saigon thời Pháp

TRANG NGUYỄN

Thời Pháp thuộc, Văn phòng hành chính chính của Đài phát thanh Saigon đặt tại số 106 Boulevard Charner (đại lộ Nguyễn Huệ ngày nay) nhưng đài thu phát sóng đặt tại làng Chí Hoà (trên đường Maréchal Fox, thời VNCH là Nguyễn Văn Thoại, sau 1975 là Lý Thường Kiệt, gần trường Đại học Bách Khoa). Đài thu phát sóng nằm trên một diện tích rất lớn, khi ấy chung quanh khu này là vùng đất trống toàn cỏ mọc cao quá đầu gối. Chung quanh là các trại lính, còn lại là rừng cây cao su kéo dài đến tận ngã tư Bảy Hiền.

Hồi nhỏ tôi vẫn thường lên nhà cùng đám bạn trong xóm tìm đến đây bắt đé lửa

ở các con mương lộ thiên chung quanh đài phát sóng. Từ nhà lội bộ theo đường Tô Hiến Thành qua khỏi Quân tiếp vụ một chút là đến con đường nhỏ dành cho các bà nội trợ trong khu gia binh đi tắt ra đường Nguyễn Tri Phương cho tiện. Đây là khu vực phía sau đài thu phát sóng, hàng rào kẽm gai bao quanh nhưng ít thấy lính canh đi tuần, ngoại trừ trạm gác ở phía cổng chính trên đường Nguyễn Văn Thoại.

Từ thuở chính quyền thuộc địa, dân chúng không ai gọi đó là đài phát sóng hay trạm vô tuyến điện theo đúng nghĩa dịch từ tiếng Pháp là télégraphie sans fil (T.S.F), còn tiếng Anh là wireless telegraphy/wireless

radiotelegraphy mà thường gọi là nhà “dây thép gió”. Không biết có phải nhìn những cột ăng-ten thu phát sóng bằng sắt với những sợi dây thép căng cột tránh gió giật làm ngã mà gọi như vậy. Ngay cả những năm cuối thập niên 1960, trạm phát sóng do chính quyền VNCH điều hành, nhiều người lớn trong xóm tôi vẫn gọi nhà nhà dây thép gió Chí Hoà không khác gì cách gọi của dân chúng bình dân vào thời Pháp thuộc ngày trước.

Những công trình xây dựng bằng gạch trong khuôn viên đài phát sóng vẫn giữ nguyên như vậy giống như hồi mới được các kỹ sư Pháp từ Paris sang lắp đặt các thiết bị thu phát sóng vào năm 1929 để

chuẩn bị thành lập đài Radio Saigon đầu tiên ở Đông Dương. Đây là thời điểm nở rộ vô tuyến điện tin (wireless telegraphy) mở ra một sự kết nối toàn cầu bằng sóng radio, phát triển rộng rãi từ thập niên 1930 đến 1940. Radio trở thành một phương tiện thông tin trực tiếp đại chúng từ các thành phố lớn đến những vùng hẻo lánh trên toàn thế giới. Sự lan rộng của radio trên thế giới cũng là thời kỳ bắt đầu xuất hiện các đài phát thanh đầu tiên ở Đông Dương.

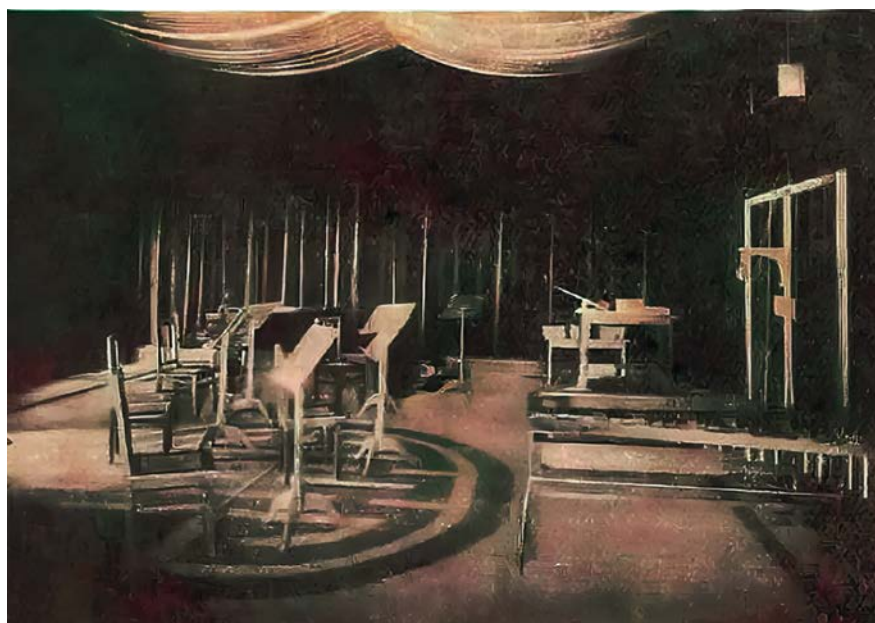
Radio Saigon trực thuộc Công ty Vô tuyến Pháp - Đông Dương (Compagnie Franco-Indochinoise de radiophonie - CFIR) chính thức phát sóng vào năm 1930 với sự hiện diện của Toàn quyền Đông Dương Pierre Pasquier. Hai năm trước đó, đại diện của Công

Tháp phát sóng của Radio Saigon tại Chí Hòa. NGUỒN: FREDERIC VAILLANT (RADIOTSF.FR)

ty Vô tuyến Điện thoại Pháp - Đông Dương đã đến Paris đặt mua hệ thống phát thanh và ký hợp đồng với các nhạc công người Pháp để thực hiện những chương trình âm nhạc cho Radio Saigon... CFIR cũng là

một chi nhánh ngoài Pháp thuộc Công ty Vô tuyến Pháp thành lập tại Paris từ thập niên đầu thế kỷ 20. Người sáng lập đồng thời là chủ tịch CFIR tại Đông Dương tên Auguste Raphaël Fontaine.

Phòng hòa nhạc trong tòa nhà của Radio Saigon tại Chí Hòa. NGUỒN: FREDERIC VAILLANT (RADIOTSF.FR).

Cũng nên nói thêm một chút về ông. Trước đây, ông từng giữ chức vụ điều hành chính sách độc quyền rượu tại Đông Dương. Trong thời gian đương quyền, ông được dân nậu rượu lậu đặt cho biệt danh là “vua chum chum” (từ mang hàm ý khinh thường của người Pháp dùng để gọi rượu gạo, xuất phát từ chum rượu, là loại vại to để làm nguội và chứa rượu sau khi nấu). Sở dĩ có biệt danh này là do ông ta kiếm được rất nhiều lợi nhuận từ việc bắt phạt nấu và buôn bán rượu của dân nậu rượu lậu. Từ năm 1897, cùng với thuốc phiện và muối, rượu chính thức trở thành một trong ba “con ngựa thồ” của tổng ngân sách Đông Dương tạo ra nguồn thu để chi cho các hoạt động mở mang cũng như chương trình phát triển kinh tế đầy tham vọng của nhà nước thuộc địa. Điều càng bất ngờ hơn nữa, A.R.Fontaine còn là nhà bảo trợ cho tập san nổi tiếng nhất Đông Dương là Đô thành hiếu cổ (Les Amis du Vieux Hue). Trong thư viện cá nhân của ông tìm thấy vô vàn những tác phẩm của các nhà trí thức Tây học VN như Phạm Quỳnh, Nguyễn Văn Vĩnh...

Trở lại chuyện Đài Radio Saigon, để bắt được sóng vô tuyến tốt, Công ty vô tuyến Pháp thiết lập một trạm

phát sóng công suất cao nằm cách Paris 50 km về phía nam, từ đó tín hiệu sẽ được phát đi từ nửa vòng trái đất đến trạm thu phát sóng đặt tại Chí Hoà và truyền tín hiệu qua đường dây điện thoại tại cơ sở thu của đài radio và phát sóng đến toàn cõi Đông Dương và nhiều nơi khác trên thế giới. Việc ra đời của Đài Radio Saigon không chỉ với mục đích kết nối nhanh chóng thông tin liên lạc với các nước thuộc địa mà còn là sự hội nhập toàn cầu giao lưu văn hoá ra thế giới.

Tiến sĩ Nguyễn Lê Tuyên trong bài khảo cứu về Công ty Vô tuyến Pháp - Đông Dương ghi nhận: Báo L'Éveil économique de l'Indochine (19.7.1931) tường thuật ông Lévy - Lãnh sự Pháp ở Vân Nam, và ông Wilden - Bộ trưởng Pháp ở Bắc Kinh đều xác nhận là âm thanh từ Radio

Saigon rất mạnh và rõ ràng. Thêm vào đó có nhiều thư phản hồi từ các thánh giả Nhật Bản, Philippines, Indonesia, Ceyland và Mỹ đều khen ngợi chương trình biểu diễn âm nhạc của đài Radio Saigon được dàn dựng rất hay.

Ở New Zealand, báo Star có tường thuật: *"Một đài phát thanh Pháp, Sài Gòn, tôi nghĩ vậy, trên làn sóng 23.6m, được nghe thấy gần như mỗi buổi chiều, nói chuyện với Paris sau 10:30 pm. Âm thanh rất rõ".* Tại Úc, nhiều thánh giả đã viết thư cho tạp chí The Wireless Weekly để tìm hiểu thông tin về đài phát thanh mới này. Tòa soạn báo này đã có bài viết trả lời chi tiết (tháng 12.1930) và còn ghi rõ lời chào của phát ngôn viên: *"Hello. Hello, here is Radio Saigon"* (Xin chào. Xin chào, đây là Đài phát thanh Saigon)...

Thông tin chi tiết của chương trình phát thanh thường được đăng trước hai tuần trong phụ lục của báo Courrier de Saigon. Mỗi buổi chiều từ thứ Năm cho đến thứ Ba, chương trình biểu diễn âm nhạc tài tử cải lương Nam bộ được phát sóng trực tuyến từ 18 giờ 30 đến 20 giờ; sau đó là chương trình biểu diễn âm nhạc phương Tây từ 21 giờ 15 đến 22 giờ 15. Ngày thứ Tư từ 18 giờ 30 đến 19 giờ 30 là chương trình độc tấu nhạc cụ phương Tây, sau đó có diễn tấu cải lương từ 20 giờ 45 tới 23 giờ 30.

Sự ra đời của Radio Saigon đã đưa các nghệ sĩ nhạc tài tử và vọng cổ cải lương Nam bộ lên sóng phát thanh "Dây thép gió" đến với nhiều thánh giả hơn, ngay ở Sài Gòn, ở Đông Dương và các thánh giả mới từ những quốc gia khác. Hàng đêm, các chương trình phong phú đa

dạng với các bài bản quen thuộc như Lưu Thủy, Giang Nam, Tứ đại oán, Nam ai, Ngũ đối hạ, Vọng cổ Hoài lang v.v. được dàn dựng qua các tiết mục độc tấu, hòa tấu nhạc cụ cổ truyền với giọng ca, và cả diễn tấu cải lương cho thánh giả thưởng thức. Theo tư liệu của Frederic Vaillant (radiotsf.fr), các buổi biểu diễn trực tuyến này được thực hiện tại phòng hòa nhạc của đài phát thanh Radio Saigon ở Chí Hòa.

Dàn nhạc thánh phòng phương Tây của Radio Saigon được sự chỉ đạo của nhạc trưởng là nhà soạn nhạc André Soyer. Theo báo Les Annales Coloniales (8/1930), dàn nhạc này gồm một số nhạc công nòng cốt từ Paris và trong các buổi hòa nhạc quan trọng sẽ có tăng cường thêm các nhạc công của khách sạn Continental và của hãng phim Eden Cinema.

Rất đáng tiếc là Radio Saigon phải chính thức ngừng hoạt động vào tháng 5.1932 vì thiếu kinh phí. Năm 1940, Chính phủ Đông Dương chính thức quản lý Radio Saigon và sau chiến tranh Thế giới thứ hai được đổi tên thành Radio France Asie (Đài Phát thanh Pháp - Á).

TN

Chương trình biểu diễn âm nhạc trực tuyến của Radio Saigon
(TƯ LIỆU THƯ VIỆN QUỐC GIA PHÁP)

Consumer Reports đã dùng 10 thương hiệu khăn giấy lau mặt (facial tissues) bán chạy nhất đem thử về tính mềm mại, khả năng thấm hút, độ bền (khả năng chống rách) và khả năng chống mòn (mức độ chịu ma sát của khăn giấy). Kết quả thật bất ngờ: Một số loại khăn giấy có giá rẻ từ các cửa hàng (như Sam's Club, Walmart, Target) lại tốt vượt trội so với những thương hiệu đắt tiền quen thuộc như Kleenex, Puffs và Scotties. Dưới đây là những lựa chọn hàng đầu - và một số loại khăn giấy bạn nên để lại trên kệ.

Khăn giấy lau mặt

HẠNG ĐẦU

Member's Mark Ultra Soft (Sam's Club)
1.5¢ per tissue

Loại khăn giấy không mùi ba lớp này là một trong những loại mềm nhất CR đã thử, nhưng lại có độ bền và khả năng thấm hút đáng ngạc nhiên, trở thành lựa chọn tuyệt vời.

HẠNG KẾ

Walmart Great Value Ultra Soft
1.5¢ per tissue

Nếu không phải là thành viên của Sam's Club thì khăn giấy Walmart này là lựa chọn thay thế lý tưởng: loại ba lớp mềm mại, thấm hút và tiết kiệm. Tuy không mềm bằng Member's Mark, nhưng không gây kích ứng cho da nhạy cảm.

HẠNG BA

Up & Up Ultra Soft Facial Tissue (Target)
2.6¢ per tissue

Nếu bạn mua sắm tại Target, không cần tìm đâu xa ngoài thương hiệu riêng của cửa hàng này. Chúng mềm và thấm hút tốt nhưng có điểm số hơi thấp khi thử về độ bền. Tuy nhiên, mức giá rất hợp lý.

THÂN THIỆN MÔI TRƯỜNG

Caboo Tree Free Facial Tissue
4.6¢ per tissue

Làm từ tre, gây ấn tượng về độ bền và khả năng thấm hút. Ngoại lệ duy nhất: chất liệu cứng khiến cảm thấy thô ráp hơn rõ rệt khi dùng cho mũi so với các thương hiệu khác.

NÊN TRÁNH

Kleenex Anti-Viral
3.5¢ per tissue

Khá mềm nhưng bị xếp hạng thấp về độ bền và khả năng thấm hút.

Kirkland Signature
1¢ per tissue

Loại 2 lớp thì mềm, nhưng ít thấm hút nhất trong số các loại đã thử.

Puffs Ultra Soft
3¢ per tissue

Khăn giấy hai lớp này không có độ bền hoặc khả năng thấm hút cao.

Scotties Everyday Comfort
3.4¢ per tissue

Khăn giấy hai lớp mỏng và thô này đứng cuối bảng xếp hạng tổng thể.

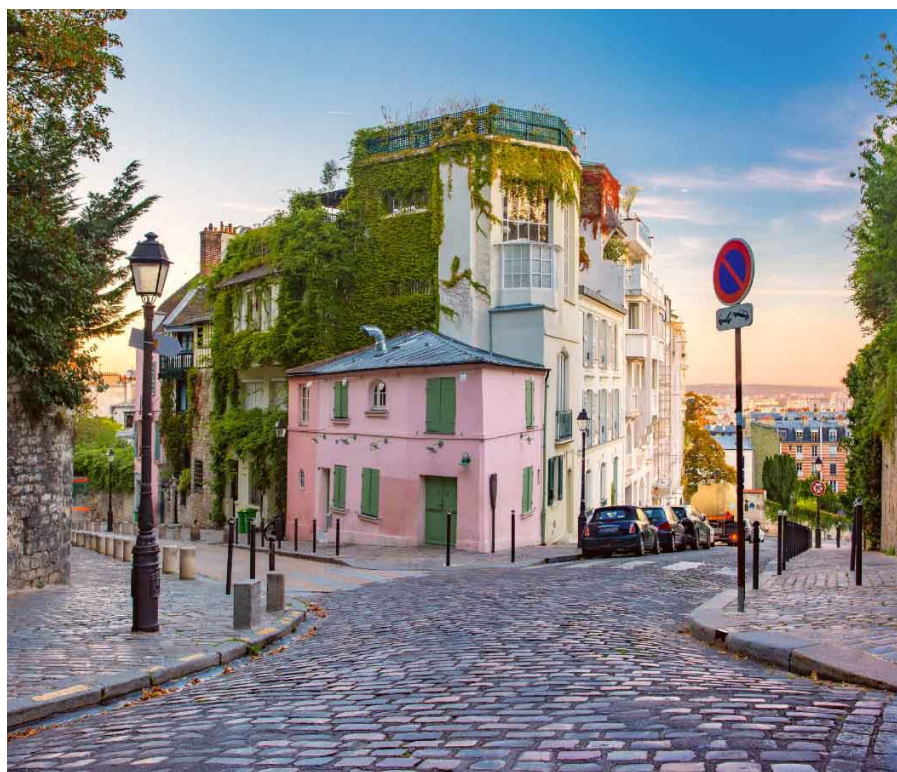
Café La Maison Rose ở Paris

La Maison Rose – tòa nhà mang sắc hồng rực rỡ, nép mình trên một đường phố nhỏ và đem đến khung cảnh đẹp như tranh vẽ. Quán cà phê có lịch sử lâu đời hơn 100 năm và trước đây đã từng được những họa sĩ nổi tiếng như Van Gogh và Picasso ghé thăm. Giờ đây, nơi này là địa điểm chụp hình nổi tiếng được nhiều du khách yêu thích.

Với ai đã từng đến Paris, một địa điểm du lịch chắc chắn không thể bỏ qua đó là đồi Montmartre. Và khi đến đây, một địa điểm rất thu hút sự chú ý đó chính là quán cafe tone hồng neon nổi bật có tên là La Maison Rose, nằm ở trên một con đường lát đá cuội trong mê cung đường phố phía sau Vương cung thánh đường Sacré-Coeur mang tính biểu tượng.

Ít ai biết rằng ngôi nhà cổ hàng trăm năm tuổi này gắn liền với một hành trình dài trong lịch sử nghệ thuật từ đầu thế kỷ 20. Theo sử sách, ngôi nhà có từ những năm 1950 và được họa sĩ người Catalan, Ramon Pichot, mua lại rồi cải tạo thành xưởng vẽ vào năm 1905. Ông là bạn thân thiết với Picasso và Dali, vậy nên ngôi nhà này là nơi đã chứng kiến rất nhiều lần hội họp của các đại danh họa lẫy lừng thời bấy giờ.

Năm 1908, Pichot kết hôn với Germaine Gargallo, một nhân vật nổi tiếng ở Montmartre và là nàng thơ của một số họa sĩ thời bấy giờ. Sau một chuyến đi đến Tây Ban Nha, Germaine quyết định sơn các bức tường bên ngoài ngôi nhà màu hồng và

La Maison Rose - NGUỒN DREAMS IN PARIS

mở nhà hàng “La Maison Rose”. Nhà hàng của họ thường xuyên đón tiếp các cư dân của Bateau-Lavoir và những người bạn nghệ sĩ khác.

Người ta tin rằng La Maison Rose trở nên nổi tiếng nhờ vào các bức tranh của họa sĩ Maurice Utrillo. Địa điểm mang tính biểu tượng này từng là điểm hẹn của rất nhiều nghệ sĩ, bao gồm các ca sĩ biểu diễn tại các quán cabaret ở Pigalle và Montmartre. Vào những năm 60 và 70, các nghệ sĩ điện ảnh, nhà văn, ca sĩ như Audrey Hepburn, Albert Camus, Alain Delon, Dalida... đều từng là khách hàng của nơi này.

Năm 1948, sau khi Germaine mất, Beatrice Miolano, một phụ

nữ gốc Ý, mua lại La Maison Rose và điều hành nó cùng con trai là Jean Miolano. Sau đó, nhà hàng được cho thuê lại dưới sự quản lý của nhiều người khác nhau. Tháng 12 năm 2017, La Maison Rose được mở cửa trở lại với một đội ngũ mới và dự án mới, do cháu gái của Beatrice dẫn dắt.

Tinh thần của La Maison Rose được vun đắp từ di sản văn hóa của làng Montmartre và câu chuyện gia đình giàu bản sắc của những chủ nhân mang dòng máu Pháp - Ý. Đội ngũ mới hướng đến việc kết nối cộng đồng địa phương và những du khách tò mò xung quanh một bàn ăn ấm cúng, nơi tôn vinh văn hóa nghệ thuật và cam kết phát triển bền vững.

DH - TIN INTERNET

Lừa đảo giúp đỡ kỹ thuật

BẢO SƠN

Những kẻ lừa đảo giúp đỡ kỹ thuật nhắm vào những người trẻ tuổi thường sử dụng computer, nhưng tiếc thay hầu hết người mắc bẫy lại là người lớn tuổi và họ mất rất nhiều tiền. Dưới đây là một số thông tin về loại lừa đảo này.

Một phụ nữ lớn tuổi đã hồi hưu ở New York đã bị một cú lừa và mất \$100,000 vì kẻ giả danh là chuyên viên computer. Chuyện bắt đầu khi laptop của bà thỉnh linh ngưng hoạt động. Một lát sau, có người gọi tới tự xưng là nhân viên của Microsoft và nói lời xin lỗi vì đã để virus xâm nhập vào máy của bà, vì vậy sẽ hoàn lại tiền đóng hàng tháng cho phần mềm chống virus của bà. Vài phút sau, kẻ này nói ngay là đã chuyển nhầm tiền, thay vì chuyển \$10, cô ta đã chuyển cho bà tới \$100,000 và đã deposit vào tài khoản ngân hàng của bà. Để chắc chắn, bà đã truy cập vào tài khoản và thấy quả thật có số tiền \$100,000 mới được deposit vào. Kẻ gian yêu cầu bà tới ngân hàng rút ra \$100,000 tiền mặt để giao cho một người đại diện công ty tới nhận với tên là Andy và “mật khẩu” là “red”. Ngân hàng đồng ý cho bà rút số tiền mặt lớn này sau khi đã thảo luận và được bà xác định là không bị ai ép buộc. Quả thật sau đó có một người tới xưng đúng tên và đúng mật khẩu, bà giao cho tên này gói tiền \$100,000, khoảng 1/3 số tiền dành dụm suốt đời của bà. Vài ngày sau đó bà mới phát hiện ra kẻ gian không biết bằng

cách nào đã xâm nhập vào một tài khoản tiết kiệm của bà, và lấy \$100,000 từ tài khoản đó chuyển sang tài khoản thường dùng của bà và bà đã rút chính tiền của mình ra để đưa cho chúng. Ngân hàng cũng không nói cho bà biết số tiền bỏ vào tài khoản là chính tiền của bà từ tài khoản tiết kiệm chuyển sang.

1. Tác hại của lừa đảo giúp đỡ kỹ thuật. Trước đây, lừa đảo kiểu này chỉ lấy đi của nạn nhân vài chục hay vài trăm đô la, nhưng ngày nay, kẻ gian có thể quét sạch tài khoản ngân hàng, tiền tiết kiệm, tiền đầu tư hay cả quỹ hưu bổng của nạn nhân.

2. Hình thức lừa đảo. Hầu như tất cả các nạn nhân đều nói rằng họ thấy một thông báo hiện ra trên màn hình computer cho biết là máy tính bị nhiễm virus và sẽ gây hư hại máy tính, vì vậy phải khẩn cấp gọi chuyên viên kỹ thuật giúp đỡ. Kèm theo là một số điện thoại. Cũng có khi nạn nhân được hướng dẫn download một phần mềm giúp cho kẻ gian truy cập trực tiếp vào computer của nạn nhân và từ đó vào được tài khoản ngân hàng để lấy tiền.

(còn tiếp)

BONSAI WORKSHOP

12/6. Hướng dẫn kỹ năng và kỹ thuật căn bản của nghệ thuật trồng bonsai như chọn chậu, chọn giống, cắt tỉa, thiết kế bonsai, đồng thời tham gia các tiết mục vui chơi với bạn bè và gia đình

Địa điểm: Vector Brewing, 9850 Walnut Hill Ln #405, Dallas TX 75238. **Giá vé:** \$85

TEQUILA FEST DALLAS

21/6. Lễ hội Tequila đầy sôi động với hơn 15 nhãn hiệu tequila cùng với ẩm thực tôn vinh hương vị phong phú của rượu. Trình diễn nhạc

Địa điểm: Dallas City Hall, 1500 Marilla St, Dallas TX 75201. **Giá vé:** \$25.

CITY OF GARLAND CONCERT

6/6 tới 15/12. Trình diễn nhạc trong khu downtown Garland và ăn uống ở các nhà hàng chung quanh. Có khu sinh hoạt dành cho trẻ em

Địa điểm: Garland City Square, 520 W State St, Garland TX 75040. **Giá vé:** miễn phí.

Đến rừng Tràm cho biết...

Tràm Trà Sư. NGUỒN: WIKIPEDIA.ORG

Khu Du lịch Rừng Tràm Trà Sư (dưới đây gọi tắt là KDL) thuộc địa bàn ấp Văn Trà, xã Văn Giáo, thị xã Tịnh Biên, tỉnh An Giang. Từ chỗ hoang sơ, phèn nhiều, nước đỏ, sau thời gian khá dài đã biến rừng Tràm thành khu du lịch sinh thái...

LÊ KUNG DIỄM
(BÀI VÀ HÌNH)
ĐÀ NẴNG, VN

Trên đường đến KDL...

Sáng 19/4/2025, vợ chồng chúng tôi cùng anh Bảy Thùy và bạn Ngô Thăng Long (xe nhà do anh cầm lái) rời Cần Thơ. Trời nắng nóng. Ai cũng khuyến khích nhau đến nơi sẽ mát ngay thôi. Các anh đã từng đến đây khi KDL còn dưới sự quản lý của Ban Quản Lý Rừng phòng hộ và Đặc dụng tỉnh An Giang. Vừa chạy thỉnh thoảng lại dừng hỏi đường. 11 giờ 20 phút, ghé thành phố Châu Đốc (cách KDL khoảng 30km) ăn trưa. Gần 12 giờ tiếp tục hành trình, lại hỏi đường tiếp. Gần đến khu vực rừng Tràm, thấy cứ một đoạn có một bình nước, với cái ca nhựa, đặt

trên lan can bảo vệ. Bình nước dành cho những ai đi xe máy dọc đường mà khát thì dừng chân... giải khát giống như ở các đường phố. Khen ai khéo có cách làm hay đến vậy!

Đến nơi lúc 13 giờ, trời oi bức. Khách du lịch lựa thưa. Thấy phía trước có vài người khách lớn tuổi nói giọng Bắc. Một người hỏi cô nhân viên bán vé là 70 tuổi được miễn vé phải không. Cô nhân viên cười, dạ rõ to, nói các bác cho cháu coi thẻ căn cước. Ai cũng nhao nhao. 6 người già chỉ có một người đủ tuổi theo căn cước là được miễn vé. “*Bọn chúng tôi tuổi thật ai nấy đều hơn 70 hết đấy cô!*”, một nữ du khách... trình bày. “*Dạ cháu chỉ biết căn cứ vào*

giấy tờ thôi các bác, các cô à!”, cô nhân viên nói... chắc nụi. Trong đoàn chúng tôi, chỉ có anh Long (sinh năm 1957) còn 3 người từ 70 trở lên nhưng tuổi căn cước thì... suýt soát. Thôi trót, mua 4 vé 240,000 đồng cho... ngay và luôn để nhanh vào cửa, tìm chỗ mát ngồi nghỉ.

Cô nhân viên soát vé chèo thuyền cho biết: “Giá vé đi thuyền cũng bằng giá vé vào cổng. Vòng đi và về 2km... Hết cò vạc về đầu thuyền xuống theo tới đó”. Do bến thuyền hay chuyển dịch...KDL mở cửa hoạt động từ thứ Hai đến thứ Sáu lúc 6 giờ rưỡi sáng đến 5 giờ rưỡi chiều. Thứ Bảy, Chủ Nhật mở cửa từ 6 giờ rưỡi sáng đến 6 giờ rưỡi chiều. Khách phải rời khỏi rừng trước 6 giờ chiều. Tất nhiên nhân viên bán vé sẽ dặn dò. Có nhiều trường hợp khách say sưa, sa đà làm chi trong rừng không biết, để nhân viên... chờ hoài mệt nghỉ. Nhưng thường thì giờ đó trời sắp tối, dễ không tìm thấy đường ra với lại muỗi vo ve... tiem kích thấy ngán nữa. Nán lại trong ấy ích gì?

Khai thác du lịch sinh thái rừng Tràm

Khi tôi gọi chuyện, một ông khách ở thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang (sinh năm 1965) kể: “Khu rừng này hoạt động cũng hăm mấy năm. Sau 1975 rất hoang

sơ, đầy cỏ rác, phèn nhiều, nước đỏ dữ lắm! Đầu những năm 1980 mới trồng rừng. Diện tích rừng hiện nay là 845 ha. Mấy ông kiểm lâm quản lý rừng hồi đó muốn xe múc, xe đào để tạo nên khu rừng vuông vức, mở đường đi rồi trồng tràm. Hồi đó hạt giống tràm trộn chung với cát, rải cho nó lên. Cứ phú cho trời, sống nhờ, chết chịu. Bởi vậy nay chỗ có 5, 10 cây, chỗ trống rỗng vậy đó!”, ông chỉ tay về phía vạt rừng tràm trước mặt rồi nói tiếp: “Do mình rải không đều như tràm trồng sau này. Nên chỉ

để chỉ ăn sơ sơ trên mặt đất. Một luồng gió giông qua cũng vài ba cây ngã rạp. Rừng Tràm sinh thái hoạt động cho đến năm 2005 mới mở ra du lịch đón khách. Lúc ấy chủ yếu dùng thuyền chở khách đi sâu vào rừng ngắm cảnh kết hợp bán các loại đặc sản như mật ong hoa tràm, dầu tràm, khô các loại...Nhưng hiệu quả hoạt động không cao mấy”.

Gần cuối tháng 7/2018, Ban Quản lý rừng ký hợp đồng cho Công ty cổ phần Du lịch An Giang thuê một phần diện tích rừng, gần 160ha,

khai thác du lịch sinh thái... Nhiều điểm được đầu tư xây dựng, nhờ thế KDL khởi sắc. Du khách tìm đến ngày mỗi đông. Tắc rắng, xuống chèo được sấm mới nhiều gấp ba lần; Xây dựng “Thành phố bồ câu” với 20 chuồng, hơn 200 con chim bồ câu; Nhà hàng phục vụ ăn uống, quây bán hàng lưu niệm... Ngày 27/5/ 2003, KDL được công nhận là “Rừng đặc dụng - Bảo vệ cảnh quan nằm trong hệ thống rừng đặc dụng Việt Nam và vùng rừng ngập nước quanh năm tiêu biểu cho khu vực Tây Sông Hậu”. Đây là nơi sinh sống của nhiều loài chim, cá, loài bò sát và côn trùng quý hiếm nằm trong Sách đỏ.

Hai hạng mục ở KDL được Xác lập Kỷ lục Việt Nam vào ngày 15/01/2020, đó là: “Rừng Tràm Trà Sư - Rừng Tràm đẹp và nổi tiếng nhất ở Việt Nam để du lịch vào mùa nước nổi” và “Cầu tre trong Rừng Tràm dài nhất Việt Nam”. Cầu tre với tổng chiều dài 10km bao gồm các nhánh và kinh phí xây dựng trên 10 tỷ đồng, chia làm 2 giai đoạn. Giai đoạn 1 đã hoàn thành đưa vào hoạt động ngày 01/01/2020. Được sử dụng trên 500,000 cây tre các loại, nhập từ Thanh Hóa. Dọc tuyến cầu tre được chia thành 5 nhánh có xây dựng chòi nghỉ tại mỗi nhánh. Cầu tre có... mỹ danh là “Cầu tre vạn bước”. Du khách đi bộ có

Một số cây tràm bị gió quạt ngã

Nay Cầu tre...vài trăm thước!

thể đến bến thuyền cuối ở giữa rừng. Nay cầu tre chỉ đi được hơn 200m thì dừng, phải quay về do bị... STOP để bảo đảm an toàn cho du khách. Do cầu có nhiều chỗ mục gãy vì... trở gan không nổi cùng tuế nguyệt, thêm gió mưa tàn phá... Nghe nói đang cố gắng sửa chữa để... thông tuyến!

Có đầu tư là có sinh khí

Ông N.V.D ở Cần Thơ, hơn 60 tuổi, một bác sĩ đang nghỉ hưu, chia

sẻ: “Lúc trước, hai bên đường, cây tràm che mát nhìn như cái nhà hai mái vậy. Bên trong, từ chòi canh trở vô có nhiều hoạt động trò chơi dưới nước, nhà hàng ăn uống, bán đặc sản rừng... Nhưng cách quản lý không hiệu quả, chẳng thấy đầu tư gì nhiều khiến nó xuống cấp dần. Ít khách (ông lắc đầu). Gần đây nghe nói KDL có nhiều hoạt động phong phú hơn, khá sôi nổi. Cơ sở vật chất được sửa chữa, trang trí bắt mắt, có sinh khí là

Chúng tôi trên 'Cầu kiều Trà Sư'

nhờ doanh nghiệp nhẩy vào đầu tư khai thác du lịch”.

Cô nhân viên tên Ng. kể với tôi: “Đông khách là vào dịp lễ lớn, Tết Nguyên Đán, Thứ Bảy, Chủ Nhật khách đông hơn ngày thường. Khách các tỉnh phía Bắc đến rất nhiều. Thỉnh thoảng có khách đến Miếu Bà Chúa Xứ Núi Sam, rồi ghé thăm KDL. Cuối tuần có khách đoàn đặt lịch trước, tham gia nhiều trò chơi trên kênh rạch và cả ăn uống. Khách nước ngoài cũng

khá đông. Nhưng khách đều nhất là vào mùa nước nổi (tháng Chín đến tháng Mười Một âm lịch)”.

Đúng vậy, mùa nước nổi nên nước đổ về khiến rừng cây xanh tốt, chim kéo về rất nhiều, cá tôm cũng phát triển nên du khách thích tìm đến khám phá, thể nghiệm. Khách sẽ thuê tắc ráng (vỏ lãi), loại thuyền máy nhỏ, hoặc xuồng chèo len lỏi trên kênh rạch vào sâu trong rừng. Nhất là thử qua các món ăn đặc

sản miền Tây. Tôi hỏi về các món ăn mùa nước nổi, cô nhân viên kể: “Như chuột đồng nướng, cá lóc nướng trui, gà đốt lá trúc nè chú! Rồi bông súng xào tỏi, lẩu mắm ăn kèm nhiều loại rau, lẩu chua cá hủ, cá diêu hồng; ăn cơm chiên, cơm trắng với cá linh kho lạt, cá lóc, cá rô kho tộ nữa đó chú...”. Nghe cô ấy “tiếp thị” mấy món ăn mà ứa nước miếng!

Chịu trời sao thấu?

Chúng tôi dạo chơi vài điểm trong KDL, chụp ảnh và uống nước dừa giải khát. Nắng có vẻ dịu dịu là ra về. Để cảm nhận hết vẻ đẹp và thể nghiệm đặc sản miền Tây Nam Bộ của KDL nên chọn thời điểm vào mùa nước nổi là tuyệt. Chứ còn như chúng tôi đến vào lúc này thì... trật bài, thua trắng bởi nắng nóng tháng Tư!

Một số sản phẩm du lịch trong KDL

Buồn như uống 4 ly nước dừa nhạt thếch vậy. Phải nói là uống nước đá hoặc một trái dừa chia làm 4 ly, giá 80,000 đồng! “Nhưng chắc... cứ vẫn được nếu đến thành phố Châu Đốc nghỉ lại một đêm. Sáng sớm đến KDL Rừng Tràm là đẹp!”, ông bạn Vương Văn Sự hỏi tôi về chuyến đi và nói vậy.

Đến KDL thuê thuyền chèo tay mới thú vị. Chia nhau chèo lên lối trong rừng tràm. Nghe tiếng mái chèo khua động, tiếng mũi thuyền rẽ nước, nghe chim kêu gọi bầy trong không gian yên bình, xanh mát. Mọi lo âu, phiền phức như biến tan. Ăn trưa, thử nghiệm đặc sản xong, đợi nắng dịu về cũng được. Minh thì đến nơi lúc 13 giờ thử hỏi... chịu nắng thui chi nổi?

Bài & ảnh LKD

Du khách thử nghiệm chèo thuyền

Cây mau có trái

■ **Cây khế** (Carambola hay Star fruit). Cây cần 6 đến 8 giờ nắng ở những vùng ấm áp từ Zone 10 đến 11. Cần thường xuyên cắt tỉa để cây khế phát triển khỏe mạnh và cho nhiều trái. Cây cho trái đầu tiên sau từ 3 đến 4 năm trồng. Cây trồng ngoài đất vườn cao từ 10 đến 15 feet. Trồng trong chậu cây cao từ 6 đến 10 feet. NGUỒN: BRITANNICA

■ **Cây xoài** (Mango tree). Là giống cây nhiệt đới nên chỉ trồng được ngoài đất vườn ở những vùng từ Zone 10 đến 11. Cây xoài phát triển mạnh ở nơi có nhiều ánh nắng và đất thoát nước tốt. Khi trồng dưới đất, cây cao từ 15 đến 20 feet. Các giống xoài trồng trong chậu có chiều cao tối đa từ 8 đến 10 feet. Cây xoài ghép cho trái sau khi trồng từ 1 đến 2 năm.

NGUỒN: BRITANNICA

■ **Cây ổi** (Guava tree). Giống cây thường xanh này phát triển mạnh ở những vùng nắng ấm nên không chịu được sương giá. Cây cần được giữ ấm vào mùa đông nếu trồng ở những vùng từ Zone 9 trở xuống. Cây ổi đậu trái sau 2 đến 4 năm trồng.

NGUỒN: URBAN PLANTS

■ **Cây thanh long** (Dragon fruit). Thuộc họ xương rồng, cây thanh long đậu trái sau 2 đến 3 năm. Cây cần có giàn nâng đỡ cả khi trồng dưới đất và trong chậu. Ngoài đất vườn, thanh long đạt tới độ cao từ 10 đến 15 feet. Cây cao từ 5 đến 6 feet khi trồng trong chậu. NGUỒN: TN NURSERY.

■ **Chanh dây** (Passion Fruit). Rất dễ trồng và nhanh cho trái (chỉ từ 1 đến 3 năm sau khi trồng). Chanh dây cần 6 đến 8 giờ nắng để phát triển và cho nhiều trái. Cần làm giàn cho cây leo. Ở trong chậu, chanh leo đạt tới độ cao từ 6 đến 8 feet. Trồng ngoài đất vườn, cây cao từ 10 đến 15 feet.

NGUỒN: LAWN.COM.AU.

■ **Cây sung** (Fig tree). Là một trong số ít những cây ăn trái dễ trồng và cho trái sớm nhất (trong khoảng 1 năm). Cây sung cũng chịu được lạnh ở những vùng Zone 7 và 8. Cây trưởng thành có chiều cao từ 15 đến 30 feet. Là giống cây tự thụ phấn nhưng cây sung cần có sự giúp đỡ của ong bắp cày (wasp) để tạo trái. NGUỒN: THE TIMES.

Mô tô bay

Một công ty ở Ba Lan đã sáng chế một loại mô tô bay có tên là Volonaut Airbike. Đây thực sự là một xe mô tô bay trên không và được mệnh danh là “siêu xe máy trên bầu trời” giống như những chiếc mô tô bay trong phim Star War. Người ta có thể xem video hoạt động của loại mô tô bay này, nhưng có rất ít thông tin về cấu hình và cơ chế hoạt động được chính thức công bố. Điểm gây ngạc nhiên nhất là xe cực kỳ nhẹ, chỉ có 55.7 pounds (25.3 kg) như một chiếc xe đạp điện. Xe bay này chỉ có 1 chỗ ngồi, được cung cấp năng lượng bởi một động cơ phản lực và không có cánh quạt, nhờ vậy có thể bay qua những không gian hẹp. Tốc độ bay khoảng 124mph (200km/giờ). Thân xe làm bằng sợi carbon nhẹ và bền.

Công ty cho biết sẽ có mặt trên thị trường trong thời gian ngắn sắp tới nhưng không xác định lúc nào và cũng không nêu giá bán.

Dụng cụ bảo quản thực phẩm

Tia cực tím (UV) từ lâu đã được sử dụng để diệt khuẩn, bao gồm cả những vi khuẩn làm thực phẩm hư hỏng. Mặc dù tủ lạnh hiện nay không có đèn UV, nhưng một dụng cụ mới được ra mắt sẽ thay thế điều đó.

Dụng cụ này có tên là Ecoloc, gồm 2 phần: một đèn UV nhỏ chạy bằng pin và một nắp hộp thực phẩm bằng thủy tinh trong suốt có giá đỡ để đặt đèn. Nắp này tương thích với loại hộp đựng thực phẩm 365+ của Ikea. Ecoloc được các nhà khoa học ở đại học Nanyang (Singapore) và công ty PureFize Tech (Thụy Điển) sáng chế. Đèn UV này không được thiết kế để hoạt động liên tục mà chỉ hoạt động vài phút khi mới đặt thực phẩm vào hộp, sau đó sẽ tự động tắt. Người dùng chỉ cần bật đèn lại vài phút mỗi ngày về sau. Các thử nghiệm cho thấy đèn UV giúp tiêu diệt nhiều loại khuẩn gây hại trên bề mặt thực phẩm và kéo dài thời gian bảo quản của cả chua thêm 7 ngày, của bánh mì thêm 22 ngày và trái blueberries thêm 28 ngày.

Một bộ đèn cùng 3 nắp sẽ được bán với giá \$89 trong thời gian ngắn sắp tới.

Động trời

Động đất thì nghe quen như cơm bữa, còn động trời thì tiếng Việt ta gọi bằng (chuyện) "kinh thiên động địa" nhưng vụ phun nham thạch của núi lửa dưới lòng đại dương tại Hunga Tonga-Hunga Ha'apai tại khu vực Tonga, là một trận phun núi lửa "kinh thiên" trong thời gian cận đại đã thật sự gây ra trận "động trời" vì tro và hơi nóng đã phun cao khoảng gần 60 cây số, tạo ra làn sóng hấp dẫn ở rìa không gian, ảnh hưởng đến hoạt động các vệ tinh GPS và thông tin liên lạc. Đúng là chuyện... động trời.

Phúc họa

Sách xưa bảo "phúc bất trùng lai, họa vô đơn chí", diễn nôm là phúc không đến ào ào còn tai họa mà đến thì dồn dập. James Farthing tại Kentucky thì phúc (lớn) vừa đến là họa (to) theo ngay sau. Vừa trúng số Powerball 167.3 triệu đô la cuối tháng Tư vừa qua thì vài ngày sau đã xộ khảm vì tấn công cảnh sát. Đã bị tiền án hình sự, James giờ vẫn còn đang nằm bót vì sẽ bị tội nặng hơn, không biết bao giờ mới có dịp "hồi hương" để tiêu tiền. Đúng là có phúc mà không biết hưởng.

"Công nghệ" cao

Trong "đại lễ 50 năm" vừa qua, Việt Nam ta đã trình diễn một màn "công nghệ cao" không biết của Việt Nam ta hay mấy anh Tàu làm giùm. Đó là màn biểu diễn của hàng ngàn máy bay điện tử drone, bay lượn tạo hình trên bầu trời (đầy ô nhiễm). Sau "đại lễ", ban kỹ thuật của màn trình diễn này đã phải nhờ báo chí loan tin tìm... drone thất lạc, bay lên le lói cho vui rồi lặn hay rơi đâu mà nhiều chiếc tìm không ra. Thiệt! Công nghệ với công gừng.

Độc văn Mặc Đỗ: Sài Gòn của tôi...

NGUYỄN & BẠN HỮU

Nhà văn Mặc Đỗ đến với Nguyễn từ thời Trung Học. Cùng với Nhất Linh, Vũ Khắc Khoan... tên tuổi của Mặc Đỗ nổi bật trên văn đàn Việt Nam. Nhận định về Mặc Đỗ, Ngô Thế Vinh viết như sau: *"Tên Đỗ Quang Bình, sinh năm 1917 tại Hà Nội trong một gia đình Nho học nhưng hấp thụ một nền văn hóa Tây phương. Học Luật nhưng không hành nghề và chọn viết văn. Tên Mặc Đỗ được thân phụ đặt cho, có nghĩa là người họ Đỗ trầm lặng. Khởi đầu viết khá sớm các truyện ngắn, kịch và dịch sách đăng báo. Sau Hiệp định Geneve 1954 di cư vào Nam, cùng với Nghiêm Xuân Hồng, Vũ Khắc Khoan thành lập nhóm Quan Điểm, xuất bản sách của các thành viên trong nhóm. Về sinh hoạt báo chí, Mặc Đỗ đã cùng với các nhà văn Vũ Khắc Khoan, Tam Lang Vũ Đình Chí, nhà thơ Đình Hùng, Như Phong Lê Văn Tiến, Mặc Thu Lưu Đức Sinh sáng lập tờ nhật báo Tự Do đầu tiên ở Miền Nam. Sau 1975 Mặc Đỗ tỵ nạn sang Mỹ. Ông mất năm 2015 tại Austin, Texas."*

Mặc Đỗ là nhà văn có những ảnh hưởng quan trọng với nền văn chương Miền Nam 1955-1975. Nhờ công phu dịch thuật của Mặc Đỗ, Nguyễn được đọc và say mê Lão Ngư Ông Và Biển Cả của Hemingway, Giở Thử 25 của Gheorghiu. Sau đây xin trích và giới thiệu một đoạn văn của Mặc Đỗ

"... Sau này, ở Sài Gòn, một dịp nói chuyện với anh Nhất Linh tôi có kể lại kỷ niệm đó và hỏi anh có đọc truyện đó không, khi anh còn nhỏ ở Cẩm Giàng. Hai mắt anh sáng lên cùng với trí nhớ bất đồ nhốm dậy...." (M.Đ)

MẶC ĐỖ

T hành phố của tôi đích thực là Hà Nội: tôi sinh ra ở đó, tôi đã sống trọn vẹn thời tuổi trẻ ở đó. Nhưng tôi có một ông bác ư phiêu lưu, sớm rời bỏ thành phố sinh trưởng, đi bôn bề ở một nơi mà ngày nhỏ tôi tưởng như xa xôi lắm. Đảo Phú Quốc ở mãi tận cùng đất nước. Những giấc mơ tuổi trẻ của tôi thường hướng về chân trời thật xa đó. Những giấc mơ cũng có khi hiện thành sự thật với những gánh hát tự miền xa tới trình diễn. Bao nhiêu đêm rực rỡ ánh sáng tiền trường, vang vang tiếng ca giọng nói của miền xa đã gây nhộn nhịp, nao nức trong chuỗi ngày tuổi trẻ. Lần lượt những Năm Phỉ, Phùng Há, Sáu Nết, Tư Sang (làm sao nhớ hết những tên, những khuôn mặt ứ tràn sức chiêu dụ của miền xa?) là thú tình nhân vô vọng làm đẹp những ngày tháng khát khao của tuổi trẻ.

Nếu có thể vô cớ khóc lên được chỉ có những lúc buông tay cho tiếng ca vọng cổ thấm vào cơ thể, biến phút giây hiện tại thành những trang sách cổ tích đọc say mê một buổi chiều ngày nghỉ học. Đến bao giờ giọng nói miền xa vẫn lưu luyến như bài ca vọng cổ, đó là một chấp nhận in khắc mãi mãi, không phai.

Mặc Đỗ

Phần lớn những giao tình tuổi trẻ của tôi đều dành cho những người tự cái miền hai mùa mưa nắng đem tới những âm hưởng suy đồi day dứt trong tiếng ca vọng cổ. Giọng nói còn chuyên chở những cung cách sống, những món ăn ngon (mắm nêm, mắm thái... hương vị đất nước nhưng cảm giác gọi bao nhiêu mới lạ, bao nhiêu xa xôi!).

Tôi từ bỏ những nề nếp cho rằng chật hẹp để mơ tưởng tới cái xa rộng của vùng đất nước mà ruộng đồng chạy dài tới chân trời, không một bóng núi che khuất. Liên tiếp

5, 6 năm trời, mỗi tuần lễ một lần, hai lần, những khoảnh khắc rạo rực tuổi trẻ là những lúc đọc thư, viết thư. Bến đợi ở đầu bên kia đất nước là cô em gái một người bạn lớn. Mỗi giòng chữ là một lời hẹn hò, mời gọi. Sài Gòn của tôi từ hồi đó.

Tuổi trẻ đã để lại sau lưng, tôi mới bắt đầu xích gần tới miền xa bao lâu mong ước. Ngày xưa xê dịch không dễ dàng như ngày nay, phương tiện duy nhất là những chuyến xe lửa lần lần bò rất chậm dọc theo vùng duyên hải ngời sáng, lượn vừa đúng trên vòng cung bao lớn ngó ra đại dương. Những thuận tiện riêng không cho phép một mạch lao tới nơi mong đợi. Từ Tháp Chàm tôi phải rẽ lên Cao Nguyên chịu thêm một thời mong đợi thử thách nữa. Nhưng Đà Lạt đã gần như Sài Gòn rồi, giọng nói chiêu dụ rất thường nghe thấy chung quanh, những hàng chữ mời gọi bữa trước bữa sau đã tới tay. Vậy mà cũng phải 3 năm chờ đợi.

Sài Gòn rõ ràng là nơi tận cùng của chuyến đi. Ga xe lửa nằm gọn trong thành phố. Đó là nơi đến, nhất định đến. Không phải là chỗ ghé qua như hầu hết những nhà ga khác. Muốn từ đây đi người ta phải lùi lại trên con đường đã đến, chờ một khúc rẽ mới tiếp tục cuộc đi. Nhưng có tiếp tục đi nữa cũng chẳng đi được bao xa. Sài Gòn – Mỹ Tho không đầy một trăm cây số. Mà không phải vẫn con tàu đó. Sài Gòn nhất định là nơi đến, không cách nào khác.

Nhưng, với người bấy lâu khao khát, ga Sài Gòn có làm thất vọng. Một dãy nhà thấp, rất ít ồn ào của những chuyến tới chuyển đi, chỉ

là một ga nhỏ, như nhiều ga nhỏ khác dọc đường lại thua kém cái hun hút của hai nẻo đường dài. Thất vọng, nếu trên sân ga không có những người đón đợi. Biển tiếng nói chiêu dụ vây lấy người mới đến, xô đẩy người mới đến vào những khám phá rất nhiều đang chờ bắt đầu từ hè phố trước ga. Đà Lạt – Sài Gòn hành trình vừa đúng một đêm nằm ngủ trên xe. Người đến tỉnh dậy cùng thành phố trở dậy, khám phá càng ham hố vì có cả ngày dài trước mặt, đầy đủ, quá nhiều...

Cây, những cây, Sài Gòn buổi sáng tươi mát trong ánh nắng. Người mới đến được thành phố chấp nhận ngay từ những bước chân đầu, không bỏ ngỡ ngàng. Làm sao còn thấy mình là khách khi ngồi giữa một tiệm mì, giữa đông đảo người Sài Gòn ăn sáng. Những món điểm tâm tự nhiên đưa tới trước bàn, không cần gọi. Lựa chọn

bằng mắt dễ dàng, cứ ăn như mọi người chung quanh đang ăn. Chỉ một chút nhận xét là ngay bữa đầu đã có thể thông thạo hết thấy mọi người. Người Sài Gòn nghĩ tới mình nhiều hơn là bận tâm tới mọi người khác ở chung quanh, cho nên người mới đến rất mau hòa mình được vào đám đông người không cùng ngôn ngữ – người Tàu, người Chà – họ tới, họ phát triển và không ai nghĩ rằng họ quá đông, thao túng một phần lớn đời sống trong thành phố, của cả một miền.

Buổi trưa Sài Gòn. Hai mươi lăm năm sau, hôm nay, làm sao tìm lại được những buổi trưa Sài Gòn thời đó. Du khách Tây phương đã từng viết về Sài Gòn, ví Sài Gòn như một thành phố miền Nam nước Pháp. Nhận xét thật đúng những lúc ban trưa mọi hoạt động hầu ngưng trệ hẳn để mọi người nghỉ ngơi. Bóng cây buổi trưa Sài Gòn quả là những bóng cây với tất cả sự êm tĩnh, vắng lặng, những lá me lay động in bóng trên mặt hè vắng Sài Gòn thật khác, so với những thành phố miền Trung, miền Bắc. Nhưng đặc biệt nhất là đêm Sài Gòn. Buổi sáng, buổi chiều, Sài Gòn làm việc, đêm đến Sài Gòn mới thật sự sống. Ra quán uống cà-phê, ăn sáng, đó là một cần thiết ngắn. Tối đến ra đường, đó mới là thời gian của mình của mỗi người Sài Gòn. Ăn và chơi mọi thứ đều có đủ. Bỏ ra một năm trời khám phá chưa chắc đã biết hết mọi thứ ăn và mọi thứ chơi của Sài Gòn. Rất nhiều người đến Sài Gòn rồi không thể bỏ đi. Chưa hẳn bởi họ ham ăn ham chơi.

Đêm Sài Gòn là của hết thấy

Mặc Đỗ - tranh Tạ Tỵ

mọi người, ai cũng có thể tìm thấy cái phần của mình ở một nơi nào đó trong thành phố nô nức về đêm. Bởi có đêm Sài Gòn đời sống thấy dễ chịu hơn. Ban ngày làm việc, đêm đến có cơ hội tức khắc đền bù những nhọc mệt trong ngày. Cần cù, cố gắng được chia thành nhiều đoạn ngắn. Hãy sống cho ngày hôm nay, sáng mai lại tiếp tục. Đời sống Sài Gòn đáng yêu bởi lẽ không đòi hỏi nhiều cố gắng tích lũy.

Hai mươi lăm năm sau, những gốc cây của Sài Gòn ngày xưa lần lần bị đánh ngã. Chẳng cần tới những lưỡi cưa tàn nhẫn, riêng bụi và khói độc của đường phố cũng đủ làm ngẹt thở từng cành lá. Sài Gòn đâu còn là Sài Gòn nữa. Đâu còn thứ Sài Gòn hoan hỉ mời gọi và tức thời biến người lạ thành quen. Bóng mát không tìm thấy. Bây giờ chỉ còn đám đông những người lạ, từ bốn phương kéo tới và ô ạt tranh sống. Sài Gòn của ai, của những người mạnh tay, lạnh mắt. Hãy đổ lỗi hết cho chiến tranh, để lương tâm mỗi người tạm yên. Cho

cái gốc thực sự Sài Gòn đừng mất.

Cuộc sống bây giờ ai thấy cũng tạm. Cho nên đừng đánh giá gắt gao. Chiến tranh như cơn lốc xô đẩy những đám người quy tụ thành từng tập thể bát nháo. Hoàn cảnh nhất thời đâu giữ mãi được gót chân người nếu không khí tình cảm chung quanh không là bóng mát níu kéo. Như những bóng cây buổi trưa Sài Gòn hồi nào. Như những đêm Sài Gòn ngày xưa đem thoải mái đến, sau những ngày làm việc. Nghỉ cho cùng, bóng mát cũng không do ý muốn của con người.

Đừng ai nghĩ là muốn hay không muốn tạo bóng mát. Bóng mát của Sài Gòn ngày xưa là hợp thành của chính bao nhiêu cái vô tâm của người Sài Gòn. Người mới đến cũng mang cái vô tâm của mình hòa trộn vào mớ vô tâm chung. Sài Gòn ngày xưa quyến rũ không phải vì ai, do ai. Có một quy luật cõi mớ mặ nhiên ai nấy cùng theo và hết sức tôn trọng. Cái chén nhỏ tư lợi

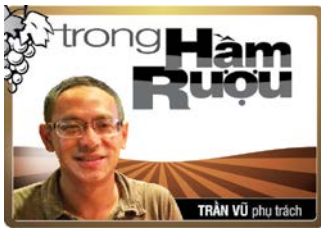
hẹp hòi của mỗi người làm sao so sánh được với lượng vô biên của một miền phù sa chỉ thềm tranh đua với riêng biển cả. Sài Gòn, miền Nam, tương lai là ở trước mắt. Điều đáng sợ là sợ mất cái gốc tươi mát ngày xưa.

Hà Nội, Huế, Sài Gòn. Ba mối tình, một bản hòa tấu. Làm sao thiếu được một khúc. Thiếu thốn chính là những người dễ dàng cam chịu ẩn núp trong một ngõ ngách địa phương, cam tâm đứng lại trong khi dòng đời đang chảy. Cái nhịp diễn tiến hiển hiện trong ngôn ngữ hòa trộn. Thử lắng nghe những sân khấu bình dân nhất. Những người đứng lại có thấy chẳng ngôn ngữ – phương tiện cảm thông số một – đã đi tiên phong bồi đắp phù sa san bằng những ranh giới tư lợi trước mũi. Đào Duy Từ đã sống lại trong một số người hôm nay. Nhưng Đào Duy Từ hôm nay đã không cưỡng lại nổi sức giao hòa của ngôn ngữ...

MẶC ĐỒ

Một số tác phẩm của Mặc Đồ

Những ngày phá phách tôi rủ Mai Ninh viết chung một truyện ngắn. Tôi đặt tựa, chọn bối cảnh, thiết kế cốt truyện rồi nhờ Mai Ninh đảm trách nhân vật nữ. Trưa Nắng Hàm Ninh là mối tình tay 3 giữa 3 kẻ cách biệt tuổi tác trên nền cát hoang dã của một Phú Quốc chưa nhiều du khách.

[TRẦN VŨ]

TRẦN VŨ - MAI NINH

Trưa Nắng Hàm Ninh

3 KỲ - KỲ 3

Mai Ninh

5
Cơn giông vừa ngừng pá Hối đã leo xe đi với chú Hoà lên xã Dương Tơ mua cây tràm về dựng chòi che thêm vựa muối. Không khí oi bức càng làm nực nồng mùi cá chết. Tôi cũng là một con cá ươn từ sớm hôm qua. Pá Hối đi rồi Dĩnh cũng không xuống, ở lì trên chòi suốt buổi sáng đến giờ, tôi biết nó vừa giận vừa buồn. Nhưng mặc, tôi cần được một mình, nổi bực bội lẫn rã rời càng chường phình theo thời tiết một cơn giông chưa nổ đã. Chạy qua nhà thím Hỏa, chiếc xe máy của thím dựng bên rào, tôi nói với vào chỗ thím đang ngồi rửa chén hỏi mượn rồi xách xe đi ngay, chẳng đợi trả lời. Bỗng dưng tôi hồi hã muốn sang Dương Đông, lên Dinh Cậu trước lúc mặt trời lặn. Lâu rồi tôi không nhìn hoàng hôn một mình trên biển, chưa chìm mình vào giữa mảng lửa rừng rực của thủy triều. Hôm đầu tiên đến đảo, pá Hối đã háo hức kéo tôi leo những bậc đá trơn trượt sau cơn mưa,

dắt lên mỏm dinh này để chỉ cho biết đâu là xóm chài Cửa Cạn, chỗ nào dân phá rừng phòng hộ, chỗ nào ngoại quốc bây giờ tới chiếm cứ và quây biển nuôi ngọc trai. Đâu là các vựa nước mắm lớn ở Dương Đông. Vựa của pá Hối thì nhỏ chút và cái tên Tân Hưng Thành pá phải ăn cắp của công ty Hưng Thành nổi tiếng. Ở Phú Quốc, những nhà thùng khác đều sản xuất quy mô. Pá Hối chắc lười kêu mình không làm nước mắm đại trà cho bọn đất liền. Có lần Dĩnh nghe pá Hối tự xưng là nghiên cứu nước mắm, nhếch miệng cười ngạo: “Hai ba cái thùng chẳng giống ai, mấy vựa khác người ta là cả một cơ ngơi, cái gì cũng công nghệ hóa mấy móc làm hết. Ai như pá còn tính chứa nước mắm trong chính đất quốc hồn quốc túy. Mà quốc túy Việt Nam chứ có phải Ba Tàu đâu mà ham.”

Tôi từng nghĩ khác. Đã chứng kiến pá Hối tay cầm ống cao su chảy từ đáy thùng lên ngửi, nếm, chাম mút thất thần, rồi ngẩn người im lìm suốt mấy ngày, phải yêu mảnh đất này lắm pá mới dốc sức đến vậy. Thật ra, vẫn có lắm thứ tôi mù mờ, người đàn ông lực lưỡng này quá lạ lùng tuy không hẳn bốc đồng giống Dĩnh. Như sáng hôm qua, trời chưa kịp rưng tôi còn mơ màng thì pá Hối vô buồng, quần xà lỏn nhều nước khắp tấm nệm. Những giọt nước đánh thức tôi, như một chú cá bùng tỉnh. Cả tấm thân cường tráng sững trước mắt khi tôi vận ngựa mình quay lại. Bắp thịt đó, màu da đỏ ẩn hiện trong tâm trí tôi như thân thể một ngư nhân rình rập mà tôi là chú cá đợi lưới. Giữa tranh tối tranh sáng, mùi muối ăm ỉm nách pá đã giựt căng thần kinh, làm mọi tế bào

xúc giác trong thể xác tôi nhảy rưng rần rệt tanh tách, hơn cả mớ tép tươi vừa xúc lên khỏi nước. Trì cánh tay pá tôi ghệt xuống. Pá không chống cự, buông bỏ, quỵ ụp úp mặt xuống ngực tôi, lằm bằm những câu gấp rút. Tôi chợt nghe vị mặn, vị bùi của miếng cá đầu tiên chan nước mắm do pá cất hôm nào lọt xuống cuống lưỡi ngọt ngào. Nhưng chưa kịp nuốt sâu vào cổ thì miếng cá đã bị lòi tuột ra ngoài. Pá Hối bất thần rút đầu, đứng bật dậy chụp cái áo mành trên kèo thây lên người tôi, nói như ra lệnh: “Mình ra biển.”

Gió trên Dinh Cậu quẩn rít những sợi tóc tôi đã mọc dài trở lại, khô cứng như xát muối khi tôi cột túm bằng sợi dây thun.

Tôi cố đợi cho tới khi mặt trời phết vàng nền nước. Tuy vậy những bức dọc do trăm ngàn duyên cố vẫn dồn lên. Tôi thực không hiểu nổi pá Hối. Con mắt dù có khi làm bộ lơ là nhưng làm sao che giấu được những mê muội lúc nhìn tôi. Ai lạ gì cú đá chân bức dọc giập cá chém thớt của pá vào con chó đang thiu ngủ trên sân mỗi khi nháng thấy Dĩnh vừa huýt sáo vừa sùng sục đưa tay thọc sâu trong quần kỳ cọ bên lu nước mưa. Mỗi chiều mặt mày Dĩnh trần trần tươi tỉnh tắm rửa sau khi chở tôi đi bãi trở về. Tôi cũng tắm cho hết đất cát lẫn những đầu lười của Dĩnh nhóp nháp. Xối gầu nước, tôi hay mỉm cười đắc thắng đã làm pá ghen tức. Có người đàn bà nào không kiêu hãnh khi

khám phá quyền hạn của mình? Vậy mà pá luôn luôn giắt mình dừng lại đúng lúc, đúng nơi, như thể đã leo hết đỉnh núi rồi ngó xuống triền dốc bên kia là thấy sợ hãi. Như thể dưới đó ẩn giấu đầy hầm chông nguy hiểm của chiến cuộc nào chưa tàn dù đã xa xôi vẫn còn hiện diện và để lại những vết sẹo. Tôi ngờ pá bị ám ảnh bởi những năm tháng tù đầy và những người đàn bà chưa kịp thoả mãn.

Khi bên Dương Đông giông bão thì phía Hàm Ninh biển lặng. Tôi học được điều đó ở pá Hối. Buổi sáng pá lóng ngóng ngồi thu lu trên bãi, nắng sớm đang lên vậy mà cái dáng ấy là một hòn đá buồn thiu cô quạnh. Sau lưng là cả một hòn đảo xanh rì trù phú nhưng pá

Hối than van nó đang bị xói mòn tàn phá, không phải do biển mà do con người cùng cái xã hội cơ hội, giả tạo, chẳng khác nước mắm pha thêm bột ngọt, từ bên kia tràn sang. Xã hội bên kia, tôi ngao ngán nghĩ tới Dục. Lại trực nhớ miếng bánh cuốn Thanh Trì chắm vào thứ nước đục lờ sền sệt ở Hà Nội, một hôm nào Dục tự hào giới thiệu của ngon truyền thống của quê mình. Tôi chống dũa ngăn ngó, quay sang hỏi Dục về thứ văn hoá mì chính. Dục ngượng nghịu cười. Cái cười tự mãn khi xưa không còn, từ lâu rồi nó cũng nhạt như màu nước chắm bệnh bệch trước mặt.

Không cự nổi dáng ngồi nặng nề của pá Hối nữa, tôi vốc cát ném vào mặt pá. Lúc đầu người đàn

ông im lìm chịu trận, rồi bỗng vùng dậy tung người vào nước, hai cánh tay vòng bấp thịt chụp lấy hông tôi, nhấc bổng lên gọn lỏn. Pá thấy tôi nằm sấp trên cát, một tay ghì hai cánh tay tôi quặt áp lên hông, tay kia tóm một chân bóp mạnh, nhào nặn từ mắt cá lên tới bắp đùi. Năm ngón thôi mà như năm đầu kim xiết nát da thịt. Thật lạ lùng tôi chẳng thấy đau đớn, không cả tức tối trước sự vũ phu bất ngờ mà thốn lên cảm giác bùng bùng nộn nạo. Rõ ràng pá đang hành hạ mà tôi sung sướng. Tôi còn muốn được pá dìm đầu xuống nước, được pá nghiền nát tan tành thành cát, được ghì chặt dưới sức đè của pá Hối thật lâu. Tôi muốn pá mài tôi kỹ lưỡng cho mềm thành muối biển.

Nhưng trong khi tôi cần
răng ngóng đợi rình rập
cái đau thất thoát phóng
sâu vào ngõ thẳm tối tăm
của thịt da mình thì chợt
tất cả sức ghì xiết ấy bung
ra như sợi dây trói thành
lình cật đứt. Tôi hụt hẫng
ngổng cổ lên, người đàn
ông quỳ bên cạnh đang
lom lom nhìn suốt đáy
lưng mình. Nhìn thật
sát như pá muốn soi vào
tận ruột gan tôi. Rồi như
nhiều lần đã thế, pá Hối
lấy ngón tay trở quệt dài
một lần theo đường xương
sống, ngừng lại ở phần
tôi nhạy cảm nhứt, nhấn
nhẹ một đốt rồi chậm rãi
đưa vào miệng. Cặp môi
khép chặt quanh ngón
tay, hai con mắt pá nhắm
lại giống như pá đã thoát
ra thế giới nào khác, đã
lặn xuống đại dương mịt
mùng trước mặt. Con giận
bồng hộc lên cổ, tôi nhồm
dậy, nắm lấy lọn vai chắc
nịch tựa đòn gỗ trác đánh
vực-ni nâu bóng của pá,
tôi lay tôi lắc với hết sức
bình sinh, hỏi giạt giọng
pá đang làm gì, nghĩ gì,
nhìn thấy gì? Có nhìn
ra tôi đang chờ đợi trước
mặt? Pá Hối mở mắt, ngo
ngác, nhưng cứ để mặc
tôi lên cơn đồng bóng, cho
tối lúc tự dưng tôi mệt lả
thả người rớt xuống nền
cát. Sóng lần lần mấp
mênh tấp lên má, tôi
cảm giác những làn cát
đang quất ran rất. Chung
quanh nước chênh chao,
gương mặt tôi ngang với
gương mặt biển. Tôi đã
hoá thành biển? Tôi còn

nhìn thấy những lọn tóc
vừa mọc dài của mình
trôi dềnh trên nước, nhìn
thấy hai tròng mắt pá
Hối trên mặt sóng lao
xao nhưng trông chúng
không hề lay động chiếc
bóng mảnh của mình, chỉ
xếp lớp những vẩy bạc lấp
lánh kỳ lạ.

Tôi lượm quần lót ướt
sũng mặc vào thân thể
mình đột nhiên khô ráo.
Chưa khi nào bụng tôi
nứt nẻ khô như buổi sáng
này ở vũng Bầu, làm như
Dĩnh đã chắt hết nước
trong thân thể tôi không
còn rỉ ra được giọt nào nữa
cho pá Hối. Vũng Bầu?
Tự dưng tôi cười lạt, làm
sao tôi có bầu với người
đàn ông này? Đường về
tôi với pá không ai nói
một câu. Tôi sần, Dĩnh
đang lóng ngóng đợi. Nó
nhìn chòng chọc vào cái
áo thun còn ướt dính bết
trên mình tôi. Tôi biết
nó lại muốn nhai mình
như nhai cá, nhưng Dĩnh
cũng không mở miệng,
giơ chân đá mấy vỏ dừa
khô lăn lông lốc xuống
con kênh. Pá Hối đi thẳng
vô nhà lấy túi thuốc rê ra
hiên lăm li ngời vẩn. Tôi
bỏ vào buồng, kéo tấm
màn xanh. Chừng không
đủ, tôi khoanh tay khép
chặt hai cánh cửa. Con
giông đang chuyển hướng
từ Dương Đông sang mạn
bên này. Bầu trời đã chập
mây, đứng gió.

Trưa tối, pá Hối gỡ cộc
cộc mời ra ăn cơm, tôi kêu
no, mùi cá sặc khô nướng

trên than bữa nay làm tôi
lợm giọng. Chiều xuống,
Dĩnh cào cào ngoài cánh
cửa rủ đi bãi, tôi không
trả lời. Nó lớn tiếng gọi,
tôi gắt muốn nằm yên.
Đến gần sáng, sấm nổ
ùng ục rung chuyển mái
tôn, gió châu chực suốt
ngày trên đôi trần xuống
như thác. Gió hú đập rầm
rập nhưng pá Hối chẳng
biết ở đâu không thấy
thức dậy lật đật ra gom
những miếng mọp, rũ bọt
che thêm vừa muối như
mọi lần. Muốn chạy ra
xem nhưng thân thể nặng
nề, đầu óc uể oải, tôi lại
cuốn người quay mặt vào
vách, thiếp đi. Tiếng chân
bồng vang lên nện thành
thịch chung quanh chỗ
tôi nằm, những thốt lưng
đàn ông trần trụi chồn
vờn giữa ánh sáng vàng
lạt từ mái tôn rớt xuống.
Không nhìn thấy mặt họ
nhưng tôi nhận ra ngay
bả vai bè bóng lưng của
pá Hối, miếng lưng thuôn
chắc khi thót xuống eo
của thằng Dĩnh, cả hai
màu da cùng vàng quánh
như màu nước mắm. Còn
tấm lưng lợt lạt thiếu
nắng mà luôn rịn mồ hôi
đó là của Dực, chẳng thể
nào khác. Ba người đàn
ông không ngó ngang đến
tôi nhưng họ cứ xà quần
quanh chiếc giường, chao
nghiêng xuống mặt đệm.
Không ai cất tiếng nói
nhưng tôi biết mỗi người
đang âm mưu tính toán.
Tôi muốn kêu họ ra ngoài
đi, hãy để tôi yên nhưng
cổ họng bị thất cứng. Tôi

co chân tính đứng dậy
mà chẳng cách nào cục
cựa, cho đến khi đòn xà
ngay trên đầu giường
lung lay, răng rắc răng
rắc sắp gãy. Tôi muốn la
lên kêu cứu thì nó đã rớt
rầm xuống kéo theo mấy
mảng tôn tung bụi. Giật
mình thức tỉnh, tôi tê liệt
trong tiếng đập của hung
bạo của Dĩnh “Chị Minh!
Chị Minh!” Nó đòi mở
cửa cho vô, tôi cứng người
nằm im. Dĩnh ngừng,
lắng nghe rồi lại đập dồn
đập liên tiếp, sau cùng nó
tống chân đập rầm rầm
như trời sắp sập, tôi phải
nhồm dậy lê ra kéo chốt
cửa. Dĩnh xông vào, toang
mùi rượu. Nó đẩy ập tôi
ngã ngửa, tôi giơ tay đá
chân xô đẩy, nhưng tôi
biết mình chẳng thể nào
đương cự nổi sức trai
cường tráng. Chẳng ngờ
Dĩnh không lột quần áo,
nó chồm lên dùng hai
chân ngáng đùi tôi, tay
ghì vai ấn xuống nệm.
Đầu, vai, bụng, cả thân
thể nó rung chuyển. Tay
vừa giầy vò, miệng không
ngừng hét như mê sảng:

“Nói yêu Dĩnh! Chị Minh
nói yêu Dĩnh!”

Trong ánh sáng nhờ nhờ
của căn buồng tôi thấy
lòng mắt Dĩnh nẩy những
tia dữ dằn mà lại van lơn,
đục ngầu thêm muốn
mà nặng trĩu. Tôi bẹp dí.
Dĩnh chụp hai bên mông
đầu tôi ép vào nhau, tôi
hự một tiếng kêu đau
đớn, nó bỏ tay ra để đè
mạnh lên ngực, lại gào:

“Nói yêu Dĩnh! Chị phải nói yêu Dĩnh! Yêu trong cái đầu này, con tim này chứ không phải chỉ cho chui giữa hai đùi. Nói! Mau! Nói!”

“Nói!” Dĩnh bóp cổ tôi hung hãn, thiếu điều muốn ngắt. Trời ơi, thằng Dĩnh bây giờ trở trêu đòi tôi phải yêu nó bằng trái tim bằng đầu óc bằng giọt máu. Tôi ngậy mặt ngó Dĩnh. Gương mặt nó căng bạnh, đỏ bầm. Nó cũng chột sững người, bất động, nhìn suốt vào mắt tôi, khấn khoản. Tôi nghẹn cổ, muốn tắt thở. Nhưng tôi quả quyết lắc đầu rồi nhắm nghiền mắt. Tôi chờ đợi Dĩnh đánh đập cuồng bạo đâm xé mình ra hành hạ cho tôi sáng, nhưng chỉ vài phút sau, cánh cửa căn buồng chột đóng đánh

sập rồi bước chân Dĩnh nặng nề cùng tiếng khạc nhổ thất thường của pá Hối ngoài sân.

Bảy giờ chiều, trước Dinh Cậu mặt trời đỏ máu bắn ra những tia vàng cam cháy nhoá cả một vùng vô biên trước mặt. Nước biển giờ dâng lên trộn lẫn vào chân trời, giống trộn với lửa nhảy múa khúc xạ lân quang rực rỡ. Thật xứng đáng với lời đồn không nơi nào hoàng hôn đẹp bằng ở Phú Quốc. Nhưng màu sắc kia càng lộng lẫy bao nhiêu, gan ruột tôi càng lạt lẽo tiêu điều bấy nhiêu. Tôi như cá chết chỉ phôi nắng chiều nên không đủ sức nóng trở thành con khô săn mẫn. Lúc này tôi vội vàng chạy xe lên đây, cứ tưởng khung cảnh này sẽ phá tan được nỗi ám

u chán nản. Vậy mà hào quang huy hoàng có thật của thiên nhiên chỉ làm tôi càng nhận rõ hơn cái nhỏ nhoi nhàm nhạt, cái lãng mạn và ảo tưởng cụt hẫng của chính mình.

Một nửa mặt trời đã chìm trong màn nước, mỗi ngày nào tôi đặt chân lên đây tóc xoã cuối lưng, đứng ngắm hoàng hôn trải lên bờ đất Dương Đông và ruộm thắm những tảng đá xói mòn. Nắng cuối ngày vàng rức cánh tay vạm vỡ của pá Hối khiến tôi cần môi xao động. Buổi chiều ấy pá kéo tay tôi kêu hãy ngó xuống mặt nước dưới chân Dinh Cậu này, từng đàn cá sẽ áp tới trong sóng bạc. Tôi đắm yêu cá theo pá Hối từ đó. Đã có đôi lần nằm ngửa trong biển tôi cũng không điên nghĩ mình là

cá, rồi trở vô bãi tôi ngồng đầu co chân, thót cho bụng và lưng cong cứng, tưởng tượng những lớp muối xám đục xúc đổ lên, và bao nhiêu ngày tháng sau, từ đáy bụng tôi sẽ rỉ ra dòng nước nâu óng ngọt đậm mặn mòi.

Trên Dinh Cậu này dân chài Phú Quốc thường lên cúng vái trước khi giơng thuyền đi lưới. Pá Hối có lần lôi tôi cùng Dĩnh đem rượu cá tôm cua, làm lễ tam sinh ở chính mỏm đá tôi đang đứng. Bữa đó pá Hối mặc bộ đồ đen cài nút Tàu trịnh trọng. Trong khi pá khấn khứa, đổ rượu xuống biển, xoã tóc, tay chân khuỳnh lên cầu đảo, Dĩnh lảng quăng bên tôi, mấy ngón tay tìm kẻ hở giữa tà áo. Nó nhếch miệng: “Ổng mặc đồ Ba Tàu, lầm rầm đọc kinh

Mên, nhưng không phải để câu đi lưới được nhiều cá bông diêu, ổng chỉ háms bắt được chị bỏ vô vựa muối cất thành nước mắm Việt Nam chính cống”. Tôi nhớ lúc ấy tôi lườm Dĩnh nhưng trong bụng cứ tùm tùm cười. Nhưng đã là chuyện cũ.

Thằng Dĩnh, nói cho cùng, đáng được hưởng tình yêu ngọt ngào dù nó lảm tạt khặt khùng nhưng vẫn là đứa trai hồn nhiên bộc trực. Nó mê tôi trên thể xác thì được, nhưng làm sao đòi hỏi linh hồn. Nó tưởng rằng yêu dễ lắm sao? Làm thế nào tôi chinh nổi những mong muốn, mê mải của mình theo tần số của tên thanh niên từng từng ăn bám ba má, cho dù nó có tài làm tôi thoả mãn bất cứ lúc nào. Mấy đêm này thao thức nằm ngó tấm màn xanh lay động vật vờ, tôi lao đao ngao ngán. Không cố ý, nhưng cuối cùng tôi đã thả mình trong một trò chơi, kéo Dĩnh ra đây ngoài phủ dụ thân xác còn để làm cuộc tay ba khiêu khích pá Hối, người đàn ông đã quyến rũ tôi chẳng ngờ dưới dáng vẻ bạt mạng cử chỉ lời nói ngông nghênh, khác hẳn với Dục giả dối, càng ngày càng mềm xèo càng thấp xuống nô lệ. Khi khám phá ra di chứng của pá Hối tôi không hẳn quá buồn, chỉ thất vọng nhói lòng như đã từng với Dục. Mấy

ngày nay những lời Dĩnh phê phán pá Hối thường xuyên vọng lại. Giống như một khi thân thể đã chối từ thì trí não cũng từ chối. Tôi chợt nhận chân những rao giảng hô hào bảo vệ truyền thống đích thực, không bán rẻ di sản mà pá Hối liên tục rót vào tai mình, chỉ là chiếc áo thầy tu choàng khoác bên ngoài để che giấu cái nghèo nàn, khắp khiêng tâm hồn. Tách khỏi đời sống giả tạo phù phiếm với Dục ở đất liền, gặp pá Hối tôi tưởng mình sẽ được ngậm trong miệng, được nuốt vào bụng muống nước mắm nguyên tuyến của Hàm Ninh. Nhưng muống nước mắm tinh chất ấy, thực ra cho đến giờ chỉ hiện ra trong trí tưởng của pá.

Biển bây giờ đã hoá thành tím, mặt nước phủ trùm bao nhiêu mảng lưới sáng bạc càng lúc càng lung linh. Dưới chân tôi, từng đàn cá đang tắm tấp bơi theo nhau, những hạt trân châu thời nào tôi mê mết đang chớp lóe mời gọi dưới sâu đại dương. Ngồi bệt xuống tảng đá trơn ướt, ló đầu ra nghiêng người chúc sâu hơn nữa, hơn nữa, tôi muốn nhìn chúng thật rõ ràng muốn giờ tay vục lên những con mắt cá trong sáng chỉ có trong biển cả. Vậy mà lâu nay tôi đi tìm trong đáy muối.

6

Tôi nghĩ nắng đang đâm hai con mắt nhưng không động đậy. Tôi không hiểu vì sao mình nằm trơ trơ trên mặt đất trong lúc cơ thể hiện hình rõ ràng từng đường nét ở trên trời. Tôi ngó từng tầng mây đương thả neo trên cái nền biển lật ngược. Sóng lấp lánh vẩy cá giữa những cụm mây thất lại bung ra y thân hình cong lượn của chị Minh. Tôi giống đang bơi giữa thủy tinh bể vụn đuổi theo chị. Tôi không nhớ đã trút bao nhiêu Ken nhưng đầu nhức, óc não vừa tan. Cả hải đảo không nằm yên nhưng nhúc nhích bênh bồng. Tôi nhớ chị Minh cũng ít khi nằm yên, chị hay cựa quậy, mà rõ ràng là chị đang trôi trên cao.

Lúc tôi đứng được dậy, mũi rác phụt xông vào mũi.

“Rừng sáng đã uống nước mắm. Chế Minh đâu?”

Tôi gọi pá Hối. Tám lưng của pá to bè đương lui cui trên miệng bồn xi măng. Tiếng gọi của tôi vang vang giữa vựa.

“Chế Minh đâu?”

Tôi hỏi lần nữa, nghe tiếng kêu của mình cất cao rồi rút giữa những sàng ráu. Chỉ có tiếng hắt hơi của xác cá chết thối sinh trả lời. Thốt lưng nhả bóng của pá Hối lom lom guồn guồn. Tôi đến sát cái mặt nước khảm rờn rợn. Trên

mặt nước đen nhoãng, hai vòng cánh tay pá quơ quào khuấy tung như sắp nổi điên. Lốp sóng nâu mặt sóng sánh lao xao làm như có tiếng của ai đó thở hổn hển chìm dưới nước. Tôi mở trợn mắt khám phá đang trôi dềnh mấy lợn tọc.

Tôi bỏ chạy xuống bếp thím Hoả đang ngồi bóc lột lạnh tanh.

“Chế Minh đâu?”

Mấy con dao phay mắc trên giá sáng loá. Tôi nhìn mụ Tàu đang nhăn răng cười. Tôi trở ra sân. Tám lưng lão Chệt tươi tốt chắc nịch hiện rõ mồn một. Hai vòng cánh tay của lão vẫn khuấy tứ tung, tóc lão ướt rịt cuốn thành lợn như mấy con trùn đang chui vào bồn mắm. Tôi bước một bước. Gương mặt chị Minh tươi tắn. Tôi bước hai bước. Đầu vú chị tươi mơn. Màng tang tôi nhát búa đập hộp sọ muốn nứt. Con dao phay cứ hiện ra chòn vòn. Tôi ngó mấy ngón tay mình vươn ra muốn chộp lấy cán nhưng chỉ có khoảng không trước mắt. Mấy ngón tay tôi níu chặt cái gì đó trống rỗng. Ngoài cổng chú Hoả đương xếp lưới. Tôi bước thêm bước nữa đến sát cái tám lưng bóng mờ. Hai con mắt cá trắng đục sáng bừng giữa vựa./.

TRẦN VŨ VÀ MAI NINH
viết chung tháng 12-2004

Chùa Hương Đạo & Đại lễ Vesak năm 2025

HOÀNG MAI
ARLINGTON, TX

Chùa Hương Đạo nằm ở thành phố Fort Worth là ngôi chùa tôi thỉnh thoảng lui tới để làm thiện nguyện. Chùa có cảnh quan khá đẹp và sạch sẽ. Trong khuôn viên chùa trồng rất nhiều cây và nhiều loại hoa khác nhau như hoa anh đào (sakura), hoa hồng, hoa râm bụt, hoa sứ, hoa cúc trắng, hoa dã quỳ v.v. Trong khuôn viên chùa, hoa nở hầu

như quanh năm. Hoa mùa xuân có hoa đào sakura, đào quince, hoa hồng, hoa mộc lan và nhiều loại hoa khác. Hoa mùa hè có hoa sứ, hoa râm bụt, hoa hồng nhiều màu, hoa marguerite trắng, hoa hướng dương, hoa mộc lan trắng và nhiều loại hoa khác tôi không biết tên. Chánh Điện rộng rãi và trang nghiêm, luôn có hoa tươi và nhang đèn trước tượng Đức Phật.

Chùa được thành lập cách

đây gần 30 năm từ một ngôi nhà nhỏ mua lại của một cư dân Fort Worth. Chùa đang xây dựng Công Trình Thắng Tích “Bảo Tháp Tăng Kinh Thánh Điển” (Dhammacetiya) gồm 840 tháp lớn, nhỏ lưu trữ toàn bộ lời dạy của Đức Phật nằm trong khuôn viên 14 mẫu đất sau Chánh Điện của chùa. Nếu như ngôi tháp Borobudur, đền Angkor Wat là những cột mốc đánh dấu sự lan rộng

rực rỡ của ngọn cờ Phật Giáo ở những vùng đất khác nhau trong quá khứ thì ngày nay, Dhammacetiya sẽ tiếp tục tâm nguyện truyền thừa khắc ghi Tam Tạng, hướng dẫn và ứng dụng Đạo Phật để cuộc sống có thêm lợi lạc đến muôn nhà.

Dhammacetiya phục vụ cho 4 vai trò sau:

Bảo tháp Giáo Pháp (Dhamma Cetiya): Lưu trữ các Tam Tạng Kinh Điển bằng 10 ngôn ngữ nhằm bảo tồn và truyền bá những lời dạy quý báu của Đức Phật.

Bảo tháp Xá Lợi (Dhatu Cetiya): Trồng cội Bồ Đề, biểu tượng thiêng liêng gắn liền với sự kiện giác ngộ của Đức Phật.

Bảo tháp vật dụng (Paribhoga Cetiya): Tôn trí Xá Lợi của Đức Phật và chư vị Thánh Tăng, để nhắc nhở mọi người về mục tiêu tối thượng của sự tu tập.

Bảo tháp Tôn Tượng (Uddesika Cetiya): Tôn trí hình ảnh, tôn tượng của Đức Phật, giúp mọi người luôn nhớ đến những đức tính cao quý mà Đức Phật đã truyền dạy.

Đại diện cho 840 ngôi Bảo Tháp chưa được hoàn tất là ngôi tiểu tháp Tipitaka được khắc Tam Tạng Kinh Thánh Điển với hai ngôn ngữ là Pali Latin và tiếng Anh. Ngôi Bảo Tháp

Tam Tạng Tipitaka là tiểu tháp đầu tiên được chế tác tại thị trấn Makrana Marble, thuộc quận Nagaur, bang Rajasthan, Ấn Độ, nơi có một trong những mỏ đá thạch anh nổi tiếng nhất thế giới. Đá thạch anh Makrana Marble là vật liệu xây dựng của nhiều công trình vĩ đại, trong đó có Taj Mahal - kỳ quan nổi tiếng và biểu tượng văn hóa thế giới. Đây là loại đá được biết đến nhờ độ bền cao, mang giá trị thẩm mỹ và tâm linh sâu sắc, làm tăng thêm vẻ uy nghiêm cho các công

trình linh thiêng. Đây là một trong những loại đá quý, có thể tồn tại ở ngoài trời qua thời gian rất dài nhờ độ rắn và độ già của loại đá này, được sử dụng từ hàng nghìn năm nay trong nghệ thuật và kiến trúc để tạo cảm giác sang trọng và đẳng cấp. Đá có màu sáng nhưng khi có ánh sáng mặt trời tiếp xúc, đá sẽ chuyển sang màu trắng.

Đường nét hoa văn trên tháp là hoa văn lá bồ đề và những hoa văn họa tiết khác được ghép nối từ những hoa văn có liên quan tới Phật giáo

của các nước như Việt Nam, Tích Lan, Miến Điện, Thái Lan, Lào và Campuchia. Vách tường đá của tháp có độ dày hơn 1 feet, tháp khá cao, nặng 43 tấn. Bên trong tháp, 4 vách tường được điêu khắc với hoa văn họa tiết kể về hành trình cuộc đời của Đức Phật dựa trên bài kinh Chuyển Pháp Luân. Bài kinh này sẽ được điêu khắc bằng hình ảnh của Đức Phật, 5 vị Kiều Trần Như và vườn Lộc Uyển. Tháp được điêu khắc với nhiều họa tiết bao quanh họa tiết Bánh xe

Xe hoa

Duyên Hệ. Chính giữa trần tháp có một bóng đèn chiếu xuống. Tháp rộng đủ chỗ cho 4 người ngồi trong tháp để tụng kinh hoặc quỳ đánh lễ. Chùa đặt tạm ngôi tiểu tháp này phía bên trong cổng chính của chùa để các Phật tử có thể chiêm ngưỡng ngôi tiểu tháp đầu tiên này.

Một mai khi công trình Bảo Tháp Tàng Kinh Thánh Điển được xây dựng hoàn tất, nơi đây có thể tổ chức các khóa tu thiền cho hơn 5 ngàn người tham dự. Tổng kinh phí dự trù cho công trình này lên tới 150 triệu Mỹ kim. Để đánh dấu sự khởi đầu của công trình thiêng liêng này, chùa Hương Đạo long trọng tổ chức Đại lễ Phật Đản Vesak

Quốc Tế lần thứ hai, Lễ Trưng Tụng Tam Tạng Thánh Điển Pali lần thứ I và Lễ Động Thổ Khởi Công Xây Dựng Đại Tháp Tàng Kinh Thánh Điển Dhammacetiya từ ngày 25 tháng 4 đến ngày 4 tháng 5 năm nay.

Trong suốt 10 ngày liên tiếp đã diễn ra nhiều sự kiện:

- Lễ diễn hành xe hoa của các nước Phật Giáo để cung rước Xá Lợi và Tam Tạng Thánh Điển Pali - sáng ngày 25 tháng 4
- Tụng đọc Duyên hệ Patthana từ 5 giờ sáng đến chiều
- Thuyết pháp lúc 7 giờ mỗi tối.
- Đặt bát cúng dường mỗi ngày

- Các bữa cơm chay thân mật dành cho Phật Tử vào các buổi sáng, trưa, chiều

- Vào chiều thứ Bảy, ngày 3 tháng 5 Lễ Kiết Giới Sima Đại Bảo Tháp và lễ cúng dường ánh sáng với 24,000 ngọn nến được thắp lên.

- Chủ Nhật ngày 4 tháng 5, hai sự kiện trọng đại đã khép lại chương trình đại lễ Tam hợp: Lễ Phật Đản Quốc Tế và Lễ Động thổ Khởi Công Xây Dựng Đại Tháp Dhammacetiya.

Chương trình cúng dường ánh sáng Vesak được tổ chức với 24,000 ngọn nến biểu trưng cho ánh sáng Phật Pháp bùng tỏ, lan rộng khắp khi tất cả các ngọn nến được đồng thời thắp

lên. Đây cũng là dịp để mọi người gửi gắm lòng thành, khơi dậy những niệm làm dành cho người thân yêu.

Tham dự đại lễ Vesak bao gồm các Chư Tôn Đức Tăng Ni các nước Phật Giáo như Tích Lan, Miến Điện, Thái Lan, Cao Miên, Lào, Tây Tạng, Đài Loan, Trung Quốc, Bangladesh, Indo, Mã Lai, Ấn Độ, Nepal, Pháp, Úc, Canada, Mỹ và Việt Nam và các Phật tử đến từ các nước vừa kể trên. Đây là một trong những sự kiện tâm linh, văn hóa đặc biệt nhất trong lịch sử hoàng pháp của Giáo Hội Tăng Già Nguyên Thủy Việt Nam tại Hải ngoại và Phật giáo Nguyên thủy quốc tế trên đất Mỹ.

HM

Tuần báo Trẻ, một tạp chí đa dạng, phong phú, nội dung đặc sắc và hữu ích, đang phát hành rộng rãi nhất tại hải ngoại với sự cộng tác của những cây bút tài năng khắp thế giới.

Trẻ luôn có những chuyên mục hàng tuần được bạn đọc yêu thích về đủ thể loại từ phóng sự đến kiến thức, văn chương, thơ nhạc và cả những giải đáp về An sinh xã hội, Thuế Vụ, Phúc lợi xã hội...

Mục đích của Trẻ:

- Kết nối cộng đồng
- Giữ gìn tiếng Việt, văn hóa Việt Nam ở hải ngoại

tre'

Trẻ sẵn sàng đón nhận những sáng tác của quý bạn, xin vui lòng gửi về email:

bientap@trenews.net

(bài được đăng có trả nhuận bút. Nếu quý bạn không muốn nhận nhuận bút xin ghi "Miễn nhuận bút", hoặc bạn muốn chuyển tặng cho một cá nhân hay một cơ sở từ thiện nào đó, vui lòng ghi "Xin chuyển cho..... tên, địa chỉ")

Tác giả bài được chọn đăng sẽ nhận bản pdf gửi mỗi tuần sau khi báo phát hành.

Nếu bạn muốn nhận báo pdf (bản điện tử và sắp tới sẽ có thêm bản eMagazine) xin vui lòng gửi email cho chúng tôi:

baotrehaingoai@gmail.com

Chỉ cần ghi "Yêu cầu gửi báo" là bạn sẽ được vào danh sách nhận báo (bản điện tử) hàng tuần. Xin vui lòng chuyển cho bạn bè, thân nhân email : **baotrehaingoai@gmail.com** để ghi danh

Tại sao cần di chúc

Khi bạn qua đời, bạn muốn tài sản của mình được chuyển cho những người thụ hưởng bạn đã chọn. Nhưng điều đó không đơn giản vì có những quy tắc và thủ tục được áp dụng cho tài sản của bạn, dù bạn có biết hay không.

Quy tắc đầu tiên

Di chúc (Last Will and Testament) chỉ kiểm soát tài sản đứng tên bạn

Điều này đặc biệt quan trọng đối với các gia đình có sự hòa trộn. Ví dụ, một người cha có di chúc để lại toàn bộ tài sản cho con riêng của mình từ cuộc hôn nhân trước nhưng lại liệt kê vợ hiện tại là đồng sở hữu hoặc người thụ hưởng (beneficiary) căn nhà và các trương mục tài chính, thì di chúc đó gần như vô hiệu. Điều này là do quyền sở hữu chung (beneficiary designations) và chỉ định người thụ hưởng (beneficiary designations) có hiệu lực cao hơn di chúc.

MỘT VÍ DỤ: Một cặp vợ chồng đã ly hôn nhưng có chung một đứa con. Nếu người cha lập một di chúc mới để lại toàn bộ tài sản cho con nhưng lại liệt kê anh chị em ruột của mình là người thụ hưởng của hợp đồng bảo hiểm nhân thọ, thì khi ông ấy qua đời, số tiền bảo hiểm đó sẽ thuộc về anh chị em ruột chứ không phải con của ông.

Luật quan trọng

Đó là luật thừa kế theo pháp luật (Law of Intestate Succession): Nếu một người qua đời mà không có kế hoạch thích hợp, tài sản của họ sẽ tự động được chuyển cho thân nhân gần nhất. Luật này tùy thuộc vào từng tiểu bang nhưng thường theo sơ đồ gia phả. Vợ/chồng người đó sẽ nhận phần lớn tài sản, phần còn lại sẽ được chuyển cho con cái.

Điều này có thể gây bất lợi tùy theo hoàn cảnh cá nhân. Giả sử bạn và người phối ngẫu của bạn đều qua đời mà không có di chúc. Theo luật, tài sản của bạn sẽ tự động được chuyển cho con cái bạn, miễn là chúng trên 18 tuổi. Đây có thể không phải là lựa chọn tốt nhất. Có thể bạn không muốn chúng nhận tài sản thừa kế cho đến khi trưởng thành hoặc muốn chúng sử dụng tiền đó vào mục đích cụ thể, như giáo dục. Phải ghi rõ điều đó trong di chúc, nếu không, chúng sẽ có quyền sử dụng tài sản thừa kế theo ý muốn.

Cần một kế hoạch di sản đầy đủ

Tuy di chúc rất quan trọng, nhưng nó chỉ là một phần của tiến trình lập kế hoạch di sản (Estate Planning). Nếu chỉ dựa vào di chúc, tài sản của bạn sẽ phải trải qua thủ tục thẩm định di sản (Probate), có thể kéo dài nhiều tháng hoặc nhiều năm, tùy theo quy mô và sự phức tạp của tài sản. Ngoài ra, di chúc không có tác dụng trong việc chỉ định ai sẽ đưa ra các quyết định y tế và tài chính thay cho bạn nếu bạn mất khả năng tự quyết định.

Một kế hoạch di sản hợp lý sẽ bao gồm các tài liệu cần thiết cho mọi tình huống có thể xảy ra, gồm việc chỉ định một người được ủy quyền y tế (Medical Power of Attorney), một người được ủy quyền tài chính (Financial Power of Attorney), một thỏa thuận ủy thác có thể hủy bỏ (Revocable Trust Agreement) cho phép bạn chuyển tài sản cho người thụ hưởng mà không cần thông qua tòa thẩm định di sản (Probate Court), và cuối cùng là một di chúc (Last Will and Testament).

(Theo Patrick M. Simasko, Giáo sư Luật Người Cao Tuổi tại Trường Luật Đại học Michigan).

Đêm Huế

Có người cho rằng, Huế về đêm như một ngọn đuốc sáng rực. Tôi còn băn khoăn một câu cường điệu như vậy để có 3 đêm cuối tuần lang thang Huế, cảm nhận đêm Huế bây giờ không giống bất cứ nơi nào tôi đã đi qua; ở đó có sắc màu lộng lẫy, rực rỡ, sống động trong cái hồn không gian cổ đô xưa cũ lãng mạn, màu của lấp lánh thời hiện đại và có cả màu của u tịch.

ĐÀO THỊ THANH TUYỀN
SÀI GÒN, VN

Lần đầu tiên đến Huế mấy chục năm trước, tôi thật sự “ngợp” vì màu hồng, cửa gỗ nâu, hàng rào đâm bụi (hay chèn tàu) xén tỉa thẳng tắp, bóng nắng bên thêm... của những ngôi nhà trong Thành Nội. Những con đường nhỏ xanh mát với hai hàng cây chụm đầu vào nhau rừ rừ gió hát. Huế nhỏ bé, trong trẻo và dịu dàng. Những di tích, lăng tẩm, cung vua, phủ đệ, chùa, nhà cổ... chưa nhiều sơn son thếp vàng như bây giờ, còn nguyên màu cũ kỹ hay dấu vết đồ nát qua thời gian, nhưng khi ấy Huế đã quá đẹp rồi, cái đẹp thời vua

chúa đã qua, nét cổ kính xứ kinh kỳ, nhiều nơi còn bỏ hoang, bị lãng quên. Và con người thì sống chậm, thư thái...

Có những sáng sớm, tôi đạp xe lang thang khắp nẻo đường Huế. Một lớp sương mù mỏng mảnh trên mặt sông hư ảo. Người đi bộ chậm rãi trên cầu làm vài động tác thể dục. Bên dưới bờ sông bọn trẻ chơi vũ cầu, tập thể dục. Thành phố quá yên bình. Tôi lòng vòng khắp các cửa thành, nghe rõ tiếng từng nhát chổi quét sân và tiếng guốc kéo lê, hoa đâm bụi trên hàng rào nở đỏ. Rẽ vào con đường dẫn ra cửa Đông Ba.

Đi trên con đường dọc theo một con sông, hàng phượng vĩ nở hoa đỏ thắm nghiêng mình soi xuống mặt nước. Rồi đến khi mặt trời lên phản chiếu trên mặt sông một vùng ánh sáng màu bạc, chói mắt, tôi đạp xe về khách sạn chuẩn bị cho một ngày họp hành, làm việc.

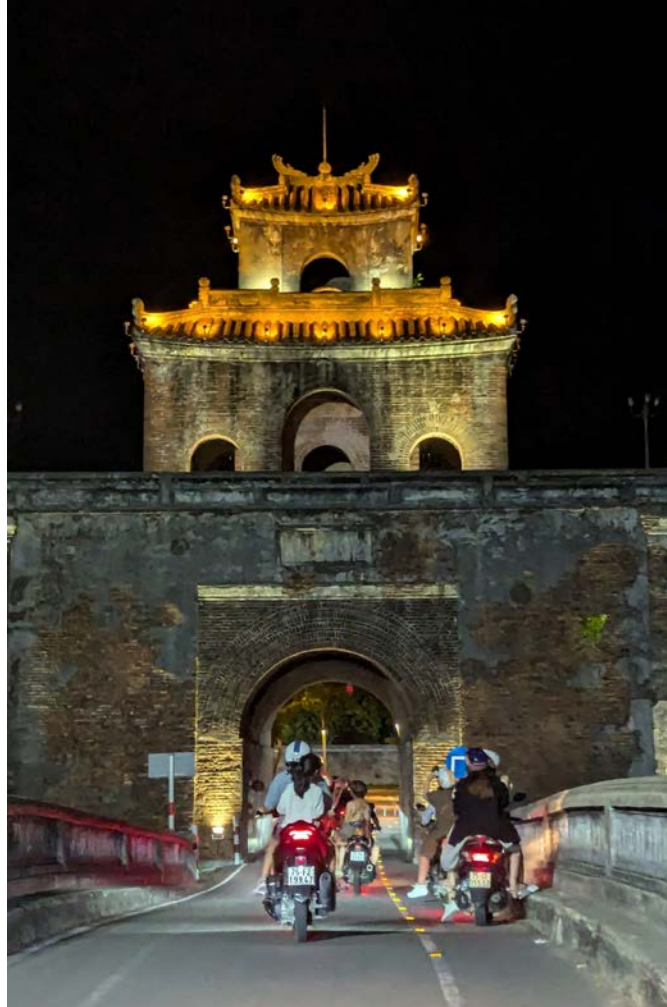
Sắc màu đêm Huế những ngày ấy cũng đơn giản buồn buồn. Có những ngọn đèn dầu trên vài con đường với những hàng ăn khuya... Buổi tối, đứng trên tầng cao của khách sạn nhìn xuống dòng sông Hương, đèn soi rọi trên mảng sáng tối rời nhau, xe cộ ngược xuôi trông xa xa giống như

những con kiến bò ra bò vào trên cành cây. Vài chiếc thuyền đang thả trôi trên sông, như vẳng bên tai câu hát khi đầy khi vơi, “*Nhớ ai xuôi thuyền bến Ngự đẹp trăng soi đêm trường. Và nhớ tiếng hò ngoài Vần Lâu chiều nao ước nguyện đẹp duyên nhau dài lâu, xa rồi còn đâu*”. Đêm Huế buồn như mặt sông tĩnh lặng.

Đó là những năm cuối thế kỷ 20.

Còn bây giờ, Huế lộng lẫy và mê mại, cây cỏ xanh mượt dịu dàng khi miền cố đô được chăm sóc kỹ, sửa sang từng chút một. Di tích được trùng tu tuy có màu mè nhưng làm thỏa lòng người yêu Huế, ít ra là tôi vì được ngắm trọn vẹn (cho là) thời hoàng kim xưa. Huế ngày càng là điểm đến được du khách bốn phương tìm đến.

Huế, thành phố của

Một cửa thành vào Thanh Nội

“lăng miếu trùng vây” – điểm đầu tiên cho khách chọn lựa. Đi lăng nào, thăm nơi nào... Có những nơi tôi trở lại đến 3, 4 lần, lần nào cũng tìm

ra nét mới mà kỳ trước mình chưa khám phá hết. Đây là Lăng Gia Long quá ngợp không chỉ bởi cái đẹp của sự tĩnh lặng, lăng mạn mà

còn là sự ấm áp khi nghĩ về tình nghĩa vợ chồng với hai ngôi mộ song táng theo quan niệm “Cần Khôn hiệp đức”. Lăng Minh Mạng thâm nghiêm, suy ngẫm triết lý về cuộc đời, sự sống và cái chết; Lăng Thiệu Trị đơn giản, nhẹ nhàng thư thái; Lăng Tự Đức đẹp mềm mại nhiều chất thơ; Lăng Đồng Khánh nghĩ về sự được-mất; Lăng Khải Định cầu kỳ, cái đẹp của sự tinh xảo...

Và tôi nghĩ, chính cái sắc màu lung linh và sự sôi động của đêm Huế như một kiểu “cân bằng” cho du khách sau một ngày đi thăm các lăng tẩm, đắm chìm vào dấu xưa với những câu chuyện hoàng tộc được mất, hơn thua, tranh giành ...

Những đêm cuối tuần từ thứ Sáu cho đến Chủ Nhật, khu phố Tây, gồm các tuyến đường Võ Thị Sáu, Chu Văn An, Phạm Ngũ Lão... được rào chắn để làm nên phố đi bộ. Những con đường sầm uất, tấp nập, náo nhiệt với những nhà hàng, quán bar, rượu, đồ lưu niệm, cửa hàng quần áo và nhiều hoạt động giải trí hấp dẫn. Nơi nào cũng kết hoa, treo đèn xuyên đêm, sáng rực cả một góc trời.

Cho dù bạn có cả ngày thăm thú các di tích với đôi chân mỏi rã rời thì khó mà cưỡng lại ý muốn đi tiếp ban đêm. “Lười biếng” nhất là bắt một chiếc xích lô để họ chở đi

Đêm sông Hương Huế

lòng vòng quanh các con đường, cảm nhận đêm Huế thật rộn ràng. Một vòng qua cầu Trường Tiền, vào Thành Nội rồi ghé một cửa hàng bánh kẹo nào đó uống nước trà, ăn bánh kẹo và mua quà. Hay, có thể xuống thuyền để nghe hát trên sông... Về như cách này hơi bị... “già” và xưa quá chăng?

Đêm Huế ở phố đi bộ bây giờ, tôi thật, không thua gì ở Sài Gòn về sự nhộn nhịp. Các quán ăn, quán nhậu, nhà hàng rộn rịp khách và nhạc thì rộn ràng, xập xình. Một vòng phố đi bộ, rồi ăn đêm có thể là ly chè, hay vào một tiệm nào đó nhâm nhi ly bia và ngắm phố, ngắm người, cà phê nhạc, hát cho nhau nghe... cũng là một lựa chọn. Và người, chật ních, chen chúc, cảm

Đêm Huế

giác như quay qua quay lại có thể đụng nhau. Thoát ra khỏi phố đi bộ, tìm một con đường vắng nào đó thì lại gặp đội xích lô rà đến với những lời mời chào đi loanh quanh. Đôi chân đã mỏi, “buồn ngủ gặp chiếu manh”, biết là

mắc nhưng khách chẳng buồn trả giá, và mặc kệ họ muốn đưa đi đâu thì đi cho trọn đêm Huế.

Đêm thứ hai, tôi cùng một chị bạn thoát ra khỏi phố Tây bằng xe máy. Một vòng những con đường lớn rồi cũng qua cầu Trường Tiền,

sắc màu chớp nháy lung linh. Vào Thành Nội, không còn những khu phố êm đêm ngày xưa thời tôi tròn mắt với màu sơn hồng, cửa nâu, hàng chè tàu... Bây giờ đèn vàng trong kinh thành quả thật không ngoa khi nói rằng là những ngọn

Ở một phố đi bộ

Trước Phu Văn Lâu

đuốc sáng rực. Tách rời phố, chúng tôi chạy xe vào những con đường quanh Đại Nội. Các cửa thành với đèn màu xanh đỏ vàng đẹp một cách khó cưỡng dừng xe lại chụp vài tấm hình.

Trước cửa Chương Đức có một sân khấu nhỏ, thấy chúng tôi chụp hình cho nhau, một người tiến đến và hỏi chúng tôi có muốn anh ta chụp giúp cho vài kiểu hình không. Thật là hoan hỉ. Đến cửa Hiển Nhơn, lại có một người vui vẻ khác chụp giúp cho mấy tấm hình nữa. Người Huế thật dễ thương và hiếu khách. Màu đèn vàng trên một nhà hàng ở lầu Tứ Phương vô sự trông nhẹ nhàng, êm ả và sang trọng, trái ngược hẳn với bên ngoài kia, xe cộ rộn rịp đông đúc những quán nhậu bình dân và tiếng hô cộng ly...

Đêm thứ ba lại cũng chỉ

lòng vòng xe máy ngắm sắc màu đêm Huế, hòa vào dòng xe cộ ngược xuôi rồi ngẫu hứng rủ nhau đi vào một con đường bên sông. Ở đây chỉ có những ngôi nhà cổ xưa, miếu, cây đa to, chùa ... Nhà nào cũng đóng cửa khiến con đường khá âm u. Bóng đêm u tịch bỗng dưng... sợ khi nghĩ về một thời đã qua, Huế

từng là vùng chiến sự nóng bỏng trong chiến tranh, vội chạy xe quay ra những con đường nhiều ánh sáng.

Và còn nữa là ăn đêm. Một ly chè, tô bánh canh, vài món ăn vặt ... cũng tô đậm thêm nỗi nhớ mỗi khi nghĩ về đêm Huế.

Chen qua được đám đông người ở đường Lê Lợi để

về khách sạn trong một con hẻm đường Võ Thị Sáu cũng khá vất vả vì người ken dày. Tuy nhiên, khi lọt vào trong hẻm, tiếng động ngoài đường ngớt dần, khách sạn là một biệt thự sân vườn, đêm tối sáng nhập nhòa và mọi thứ thật yên tĩnh. Đó cũng là cái hay của Huế.

ĐTTT

Chợ Đông Ba Huế

Rác vệ tinh

Càng văn minh, con người càng xả rác, trong đó nhiều loại rác không thể phân hủy từ nhựa, vỏ xe, và cả rác nguyên tử, thải ra từ các lò điện nguyên tử.

Rác là vấn đề nhức nhối, chúng khắp các ngã đường, sông rạch, biển cả, trôi dạt và phát tán khắp nơi. Hiện nay, người ta đang lo ngại một loại rác khác, trên không gian, là loại rác mà các vệ tinh nhân tạo hết hạn hoặc hư hỏng lơ lửng trên thượng tầng khí quyển...

NHẬT QUANG

Ai đang có vệ tinh?

Hiện có hơn 8,000 vệ tinh nhổn nhơ quanh trái đất. Vệ tinh đầu tiên được Liên Bang Xô Viết đưa vào quỹ đạo sau khi phóng Sputnik I thành công năm 1957. Năm sau, 1958, Mỹ phóng vệ tinh Explorer 1 vào quỹ đạo. Sau đó, cả thế giới

chạy đua vào phong trào đưa vệ tinh ra không gian. Chưa nói đến mục đích quân sự hay chỉ để lên gân, các vệ tinh phần lớn nhằm mục đích phục vụ cho liên lạc, truyền hình, điện thoại, radio và sau này là internet và GPS.

Hiện tại có 4,500 vệ tinh đang tung tăng trên bầu trời, một số khác đã hết hạn sử dụng, vỡ nát và một số bị đốt cháy khi rơi xuống hạ tầng khí quyển.

Các vệ tinh đang hoạt động được phân loại như sau:

- 3,135 vệ tinh, tương đương (63%) phục vụ cho thông tin liên lạc
- 1,030 (22 %) quan sát địa cầu cho dự báo thời tiết và những biến đổi về địa cầu.
- 385 (8%) nghiên cứu và

phát triển kỹ thuật

- 154 (4%) định vị, bản đồ GPS

- 18 (0.22%) quan sát vũ trụ

...

Theo ước tính của Văn phòng Liên Hiệp Quốc về các vấn đề ngoài vũ trụ (United Nations Office for Outer Space Affairs: UNOOSA), có tổng cộng 8,261 vệ tinh nhân tạo quay quanh trái đất, tăng 12% so với năm 2021. Trong số đông đúc đó, chỉ có hơn phân nửa là còn “sống”, số còn lại đã ngủm củ tỏi do hỏng hóc kỹ thuật, do thiên thạch hoặc rác vệ tinh va chạm, hoặc hết hạn sử dụng.

Hiện nay, 10 quốc gia sở hữu nhiều vệ tinh nhất thế giới gồm Mỹ, Trung Quốc, Nga, Anh,

Nhật Bản, Ấn Độ, Pháp, Canada, Đức và Luxembourg. Những nước nhỏ tí cũng phóng vệ tinh, có nhiều quốc gia không có đủ khả năng kỹ thuật, thì thuê mượn các quốc gia khác.

Những quốc gia đang có vệ tinh của riêng mình trên vũ trụ gồm:

Luxembourg: 40 cái

Argentina: 34

Pháp: 31

Tây Ban Nha: 24

Ý: 21

Israel: 19

Nam Hàn: 18

Brazil: 16

Hòa Lan: 16

Phân Lan: 15

Úc: 14

Saudi Arabia: 13

Đài Loan: 13

United Arab Emirates: 13

Thụy Sĩ: 13

Singapore: 11

Thổ Nhĩ Kỳ: 9

Indonesia: 8

Na Uy: 8

Mexico: 8

Thái Lan: 7

Kazakhstan: 6

...

Vào đầu thế kỷ 21, chỉ có 14 quốc gia có vệ tinh, nhưng chỉ trong vòng hai thập kỷ qua, 91 quốc gia sở hữu vệ tinh. Nhiều nhất vẫn là Mỹ, với 2,804 chiếc, Trung Quốc 467, Anh 349, Nga 168, Nhật 93, Ấn Độ 61, Canada 57, Đức 47...

Các loại vệ tinh

Không phải vệ tinh nào

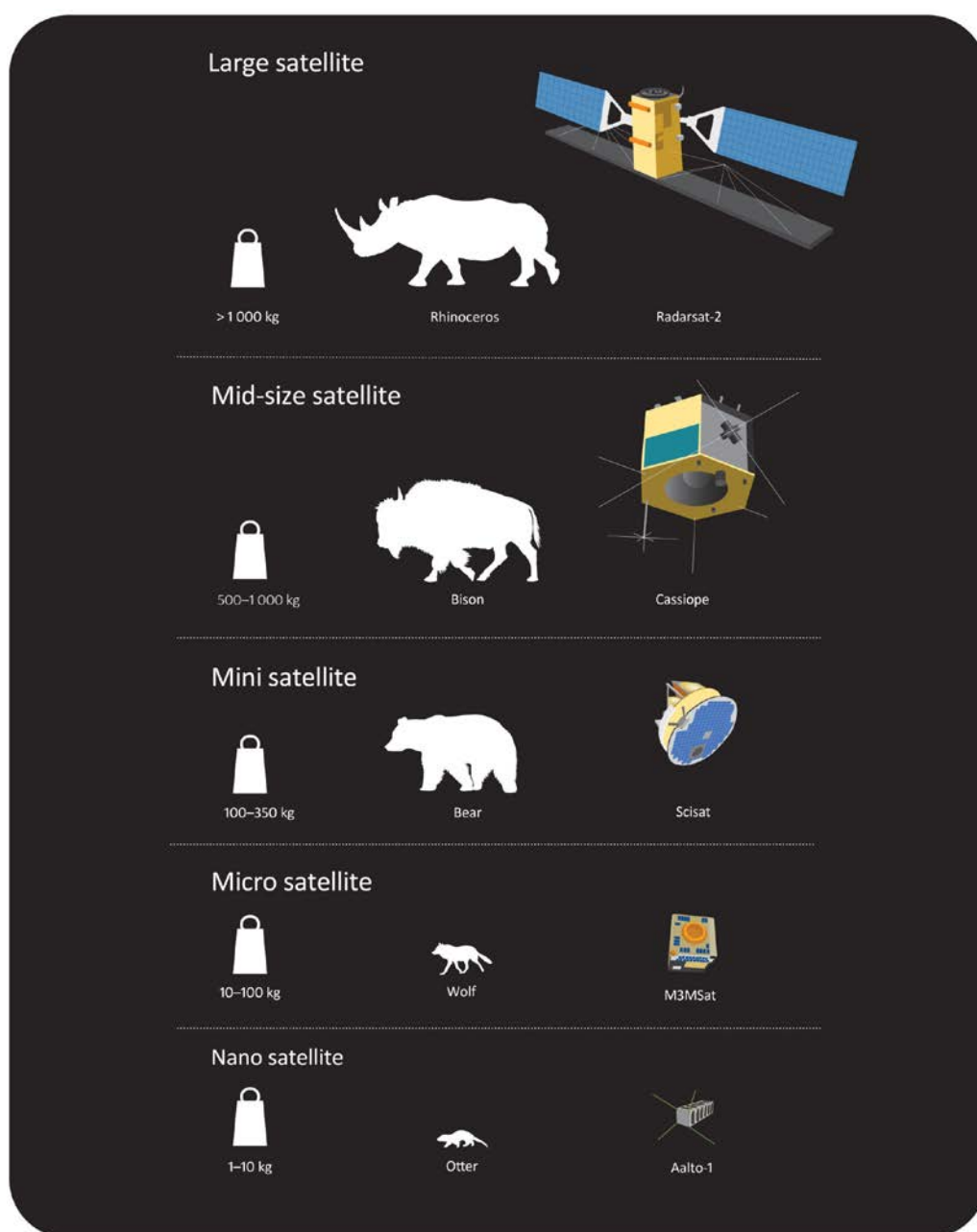
Một kỹ sư đang lắp ráp vệ tinh Galileo. Đây là vệ tinh của Liên minh Châu Âu hợp tác, mục tiêu của Galileo là cung cấp một hệ thống định vị (GPS) cho quân sự và dân sự để châu Âu không phải phụ thuộc vào GPS của Mỹ hoặc các hệ thống GLONASS của Nga.

cũng giống nhau, loại vệ tinh bay ở quỹ đạo thấp dễ phóng hơn và kích cỡ nhỏ hơn. Những vệ tinh cỡ nhỏ có lợi thế là phát tín hiệu vô tuyến thì tốc độ nhận sóng sẽ nhanh hơn, rất thích hợp cho truyền tải internet độ nét cao. Ngay cả hệ thống định vị (GPS: navigation), cũng thường được “giao” cho các vệ tinh nhỏ đảm trách, trọng lượng loại vệ tinh này thường dưới 300 ký.

Gần 2/3 vệ tinh đang hoạt động thuộc dạng vệ tinh nhỏ, từ 500 ký cho đến vệ tinh tí hon, chỉ nặng hơn 1 ký.

Nhóm nghiên cứu tại Dewesoft đã phân tích dữ liệu được thu thập bởi UCS Satellite Database (Cơ sở Dữ liệu Vệ tinh UCS), ESRI và Space Foundation công bố danh sách sở hữu chủ các vệ tinh quay quanh trái đất. Đầu bảng là công ty SpaceX của tỷ phú Elon Musk. SpaceX hiện đang sở hữu tới 36% vệ tinh. Chương trình Starlink của ông có kế hoạch đưa hơn một nghìn vệ tinh vào quỹ đạo mỗi năm.

Elon Musk, dự định cung cấp internet tốc độ cao cho toàn cầu qua dự án kinh doanh Starlink. Ngoài việc phóng vệ tinh cho mình SpaceX nhận luôn dịch vụ “chở mướn” vệ tinh của các quốc gia khác lên quỹ đạo. SpaceX dự định sẽ đưa 42,000 vệ tinh vào vũ trụ trong hai thập niên tới.

Bảng so sánh kích thước của vệ tinh với các loại động vật

Có 3 loại quỹ đạo chính các vệ tinh bay quanh trái đất như:

Low Earth orbit (LEO)

Medium Earth orbit (MEO)

Highly elliptical orbit (HEO)

Vệ tinh tầm thấp (Low Earth orbit LEO) được sử dụng cho các hệ thống vệ tinh viễn thám và

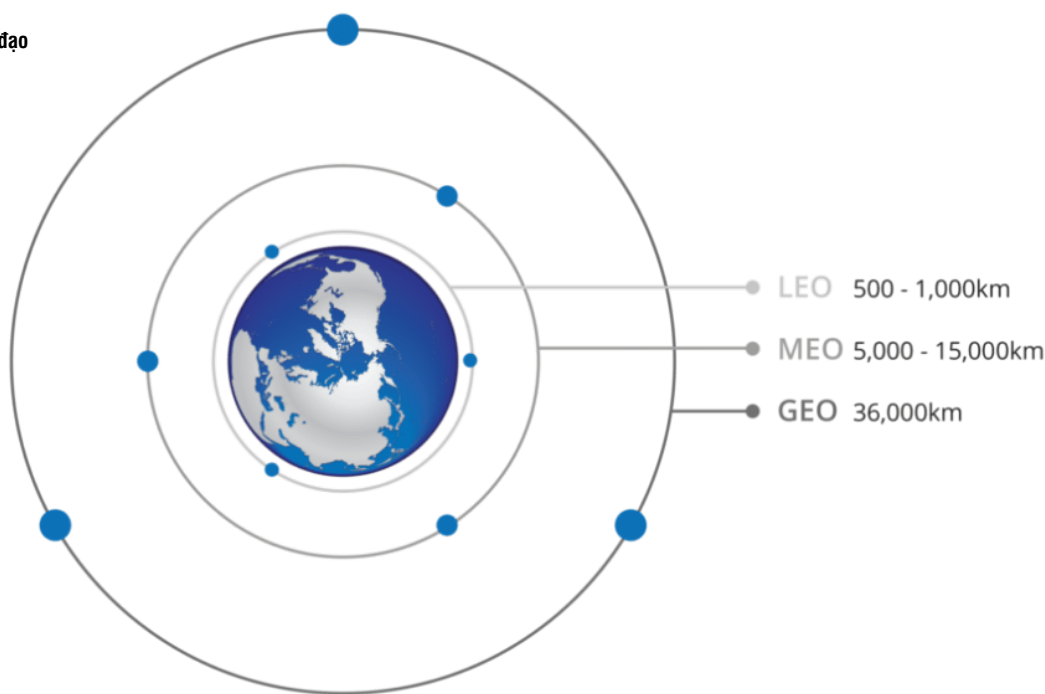
liên lạc. Chúng bay cách mặt đất khoảng 2,000 km, với tốc độ 17,500 miles/giờ, tương đương 28,000 kilomet/giờ. Hiện có khoảng 8,000 vệ tinh loại này, trong đó có một số đã không còn hoạt động.

Khoảng 160 vệ tinh tầm trung (Medium Earth orbit

:MEO) dùng cho định vị (GPS, cả dân sự lẫn quân sự), bay ở quỹ đạo cách trái đất từ 1,243 miles đến 22,300 miles, vệ tinh ở quỹ đạo cao tốc độ chậm hơn, khoảng 7,000 miles/giờ, tương đương 11,000 kilometer/giờ.

Khoảng 60 vệ tinh tầm cao (Highly elliptical

Các tầng quỹ đạo
của vệ tinh

orbit:HEO), bay ở quỹ đạo cách xa trái đất khoảng 35,000 km (tương đương 22,236 miles), được sử dụng cho thông tin liên lạc, đài vệ tinh, thăm dò vũ trụ...

Rác vệ tinh

Khi phong trào phóng vệ tinh mỗi ngày một rầm rộ, người ta bắt đầu lo ngại việc con người xả rác trên bầu trời, số lượng vệ tinh toàn cầu sẽ vượt quá 60,000 vào năm 2030, và hàng nghìn vệ tinh hết đất rơi xuống trở lại bầu khí quyển và bốc cháy mỗi năm.

Tính trung bình mỗi chiếc vệ tinh nặng bằng một chiếc xe hơi, thì việc “hỏa thiêu” chúng sẽ nạp 3,500 tấn tạp chất vào bầu khí quyển. Các nhà khoa học cho rằng những tạp chất này sẽ ảnh hưởng đến tầng

ozone và sức khỏe con người.

Một nhóm kỹ sư hàng không vũ trụ tại MIT (Massachusetts Institute of Technology) phát hiện ra rằng, khi lượng rác thải từ vệ tinh tăng lên, tạm gọi là rác vũ trụ sẽ cản trở “tầm nhìn” của các vệ tinh theo dõi thời tiết, nhiễu sóng vệ tinh internet và các vệ tinh phục vụ cho quốc phòng, chưa kể sẽ làm ô nhiễm bầu khí quyển và hâm nóng địa cầu.

Các kỹ thuật viên điều hướng tàu ISS (International Space Station: Trạm vũ trụ quốc tế) đã phải “lạng lách” 32 lần để tránh va chạm với những mảnh rác vệ tinh bay tứ tán khắp nơi. Chúng có thể va đập làm hư hại những vệ tinh khác, hoặc cản đường những vệ tinh từ đất phóng lên.

Kết

Mặc dầu trên thế giới có luật pháp và nguyên tắc quốc tế quản lý các vụ phóng vệ tinh và hoạt động không gian, chủ yếu thông qua Liên Hiệp Quốc (United Nations: UN) và Ủy ban về sử dụng không gian (Peaceful Uses of Outer Space: COPUOS), bao gồm các hiệp ước như Hiệp ước Ngoài không gian (Outer Space Treaty), trong đó có quy định nghiêm cấm phóng vũ khí hủy diệt vào không gian, sử dụng vệ tinh vì mục đích hòa bình.

Công ước về vật thể được phóng vào vũ trụ (1975) yêu cầu các quốc gia cung cấp thông tin chi tiết về mọi vật thể mà họ phóng vào không gian cho Liên Hiệp Quốc. Nhưng họ có tuân thủ hay không thì chỉ có trời biết, chẳng có

ông Liên Hiệp Quốc nào bay vào không gian xem họ quăng cái giống gì lên trên. Ngay cả những vụ đánh nhau chí chóc ở trên đất liền mà Liên Hiệp Quốc vẫn không thể khuyên can gì được. Vì vậy, trong tương lai, các quốc gia cần tiếp tục bàn bạc và thảo luận về Luật Không Gian (Space Law), một cách nghiêm ngặt hơn, mà trong đó NASA sẽ giữ một vai trò chủ chốt.

Nếu bạn chán cãi nhau dưới dương gian, bạn thử theo đuổi nghề luật vũ trụ (Space Law) xem sao. Sau khi lấy bằng Tiến sĩ Luật (Juris Doctor: J.D.) ở Đại học tiểu bang Cleveland (CSU), biết đâu bạn sẽ là người Việt đầu tiên xử những kẻ phóng trộm hay vệ tinh kém chất lượng vào vũ trụ.

NQ

Tin về rượu

Nghiên cứu mới nhất cho thấy bạn nên giảm uống

Trong một thời gian dài, quan điểm phổ biến về rượu có vẻ khá rõ ràng. Uống quá nhiều thì không tốt cho sức khỏe, nhưng uống ở mức độ vừa phải - thường là khoảng một ly mỗi ngày đối với phụ nữ và hai ly mỗi ngày đối với nam giới - từ lâu đã được xem là chấp nhận được, thậm chí có lợi. Tuy nhiên, trong những năm gần đây, nhiều tác hại của việc uống rượu vừa phải đã được xác định và những lợi ích tiềm năng cũng bị đặt dấu hỏi. Dưới đây là những điều bạn nên biết.

Rượu và sức khỏe

Uống rượu nhiều có liên quan đến một số vấn đề sức khỏe, như bệnh tim mạch, bệnh gan, và rối loạn nhận thức. Rượu còn là nguyên nhân rõ ràng của ít nhất 7 loại ung thư - và là nguyên nhân gây ung thư có thể phòng ngừa đứng thứ ba, sau việc hút thuốc và mập phì. Ngoài ra, nguy cơ mắc các bệnh ung thư vú, miệng và cổ họng có thể bắt đầu tăng ngay cả với những người chỉ uống một ly mỗi ngày hoặc ít hơn. Càng uống nhiều, nguy cơ càng cao.

Ngoài ra, uống ít hoặc vừa phải có thể gây hại đối với người lớn tuổi. Tuổi tác có thể khiến cơ thể khó chuyển hóa rượu hơn, cùng với sự suy giảm khả năng giữ thăng bằng và sức mạnh cơ bắp theo tuổi tác có thể làm tăng nguy cơ té ngã. Nhiều người lớn tuổi cũng đang dùng nhiều loại thuốc, có thể dẫn đến tác dụng phụ nghiêm trọng hơn khi kết hợp với rượu.

Tuy một ly rượu trước khi đi ngủ có thể khiến bạn dễ ngủ hơn một chút, việc có rượu trong cơ thể sẽ làm rối loạn chu kỳ giấc ngủ và khiến bạn khó đạt được giấc ngủ sâu, cần thiết cho sức khỏe thể chất và tinh thần.

Nếu bạn muốn giảm uống

Ngay cả khi bạn chỉ uống ở mức độ vừa phải, việc hạn chế rượu vẫn có thể mang lại lợi ích, đặc biệt nếu bạn có các vấn đề sức khỏe như cao huyết áp hoặc bệnh tim, hoặc tiền sử gia đình mắc một số bệnh ung thư. Dưới đây là một số cách giúp bạn giảm rượu:

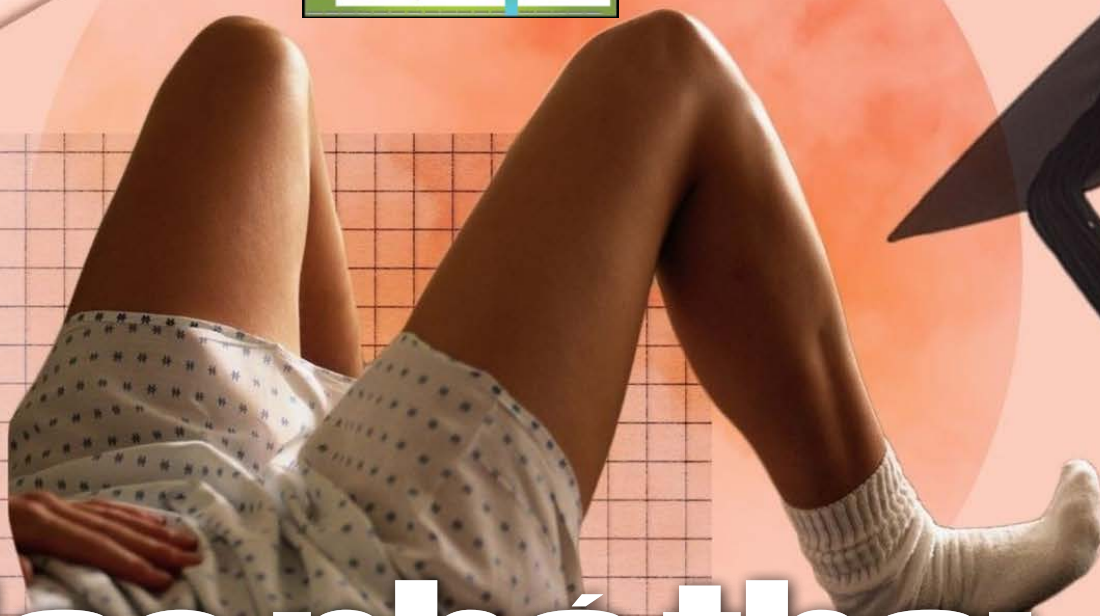
- Uống ít ngày hơn trong tuần. Nếu uống một hoặc hai ly mỗi ngày hoặc gần như mỗi ngày, thì giảm xuống còn ba hoặc bốn ngày mỗi tuần sẽ giúp giảm lượng tiêu thụ.
- Theo dõi lượng rượu bạn uống.
- Đo lượng rượu bạn rót. Kích thước và hình dạng ly có thể rất khác nhau, vì vậy hãy dùng ly đo để có được đúng liều lượng.
- Thay thế. Thường thức một ly mocktail hoặc bia/rượu vang không cồn thay vì đồ uống có cồn - hoặc uống xen kẽ cả hai.

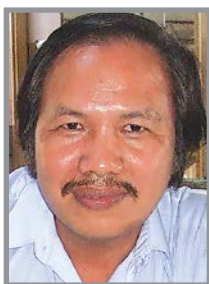
Đo đúng cách

Một khẩu phần tiêu chuẩn ở Hoa Kỳ chứa khoảng 14 gram cồn nguyên chất. Lượng này tương đương với:

- 1 lon bia (beer) thông thường 350ml (5% độ cồn)
- 1 ly rượu vang (wine) khoảng 150ml (12% độ cồn)
- 1 ly rượu mạnh (spirits) khoảng 45ml (40% độ cồn)

Nạo phá thai ở giới trẻ

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

Đi tìm nguyên nhân

Thống kê của Bệnh viện Phụ sản Trung ương cho thấy nơi này tiếp nhận khoảng 40 - 50 ca nạo phá thai/ngày, trong đó 18 - 20% số ca ở tuổi vị thành niên. Tại Bệnh viện Phụ sản Hà Nội, trung bình mỗi ngày

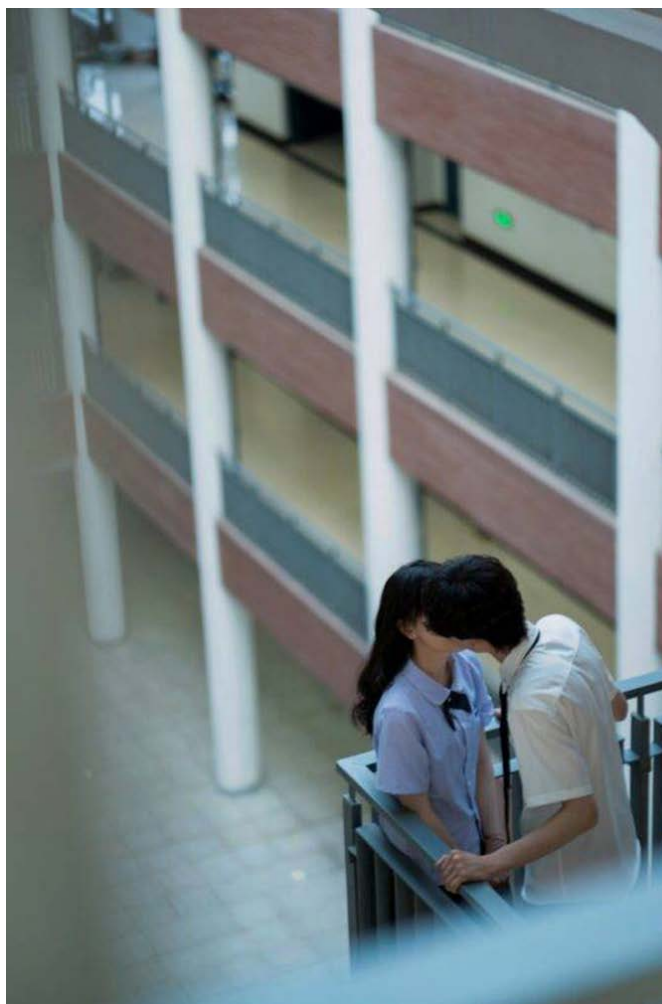
thực hiện khoảng 100 ca đình chỉ thai, tỷ lệ nạo phá thai ở tuổi vị thành niên khoảng 20%. Ở Bệnh viện Từ Dũ Sài Gòn, trong năm 2024, tổng số trẻ vị thành niên (dưới 18 tuổi) đến xin bỏ thai ngoài ý muốn là 722 trường hợp. Trong đó 241 trường hợp tuổi thai từ 16 - 22 tuần lễ.

Cần biết rằng nạo phá thai từ lâu được y khoa xác định không phải là biện pháp kế hoạch hóa gia đình. Người ta phân chia những phụ nữ từng nạo phá thai thành các nhóm để nghiên cứu như: Đặc tính cá nhân; hoàn cảnh kinh tế; hoàn cảnh xã hội; môi trường sống; hành vi tình dục

và phương pháp tránh thai. Sau khi phân tích, các nhà nghiên cứu xác định: Tỷ lệ các bạn trẻ có thai ngoài ý muốn do không dùng biện pháp tránh thai ngày càng cao. Đặc biệt, hầu hết các nhóm tuổi ở nam giới đều không thích sử dụng bao cao su làm phương tiện tránh thai.

Riêng phụ nữ ở nông thôn, khi trình độ học vấn càng thấp càng ít sử dụng các biện pháp tránh thai. Ở nhóm phụ nữ chưa có con tỷ lệ chủ động tránh thai cũng thấp hơn phụ nữ đã có con. Tỷ lệ không tránh thai càng cao ở các cặp thường xuyên quan hệ tình dục. Cũng theo các nhà nghiên cứu, vì nhiều lý do, việc tìm hiểu thông tin đầy đủ về lý do nạo phá thai thường rất khó. Rất ít phụ nữ trả lời một cách rõ ràng về quyết định phá thai của họ dù trong thực tế, nhiều chị em đi đến quyết định phá thai đều phải trải qua quá trình đấu tranh nội tâm rất phức tạp.

Các nghiên cứu cũng không xác định được yếu tố nào là quan trọng nhất dẫn đến hành vi nạo phá thai. Tuy nhiên một số lý do thường được chị em đề cập như: muốn sinh ít con hoặc cần thời gian giãn cách dài hơn giữa các lần sinh. Những lý do khác như: sức khỏe kém; ngăn ngại sự lên án của gia đình, xã hội; sợ có thai làm cản trở con đường tiến thân ... Tương tự là các yếu tố kinh tế: cuộc sống khó khăn, thất nghiệp, không đủ sức nuôi dạy, chăm sóc con cái sau khi sinh ... Ngoài ra, các vấn đề khác như chồng hoặc người tình không đồng ý giữ thai cũng tác động đến hành vi nạo phá

Giới trẻ yêu sớm

thai (tỷ lệ từ 25 - 42%) với lý do còn quá trẻ hoặc lo sợ cha mẹ, người thân phản đối.

Những hệ lụy

Một sáng giữa tháng 4/2025, dù chưa đến giờ làm việc, song các dãy ghế chờ trước phòng tư vấn khoa sản của Bệnh viện Thủ Đức (Sài Gòn) đã đầy kín. Tại đây chúng tôi gặp một phụ nữ tên Uyên (35 tuổi). Chị này cho biết đã phá thai đến 4 lần và lần này quyết định phá thai thêm lần nữa do chị đã có 1 đứa con. Uyên nói với bác sĩ mình đang là nhân viên một công ty, không muốn có nhiều con, nhưng chồng chị lại không thích sử dụng các biện pháp tránh thai.

Nhiều em tuổi vị thành niên đã đi thăm khám thai

Trường hợp khác, khi được người mẹ đưa đến đây, gương mặt cô gái trẻ Thu Hương đầy lo lắng với kết quả khám xác định đã có thai hơn 10 tuần lễ. Dù được nhân viên tư vấn cảnh báo có những nguy cơ tiềm ẩn sau này nếu phá thai, nhưng Thu Hương và mẹ của cô cho biết không thể giữ thai được vì cô hiện đang học lớp 11.

Trao đổi với chúng tôi, bác sĩ Thu - khoa sản Bệnh viện Đa Thủ Đức chia sẻ trong quá trình thăm khám và điều trị, bà đã chứng kiến không ít hoàn cảnh đau lòng của phụ huynh khi buộc phải đưa con mình còn khá nhỏ tuổi nhưng đã mang thai đến đây thăm khám. Bà nói: “Có những em gái nhỏ chỉ mới 13 - 14 tuổi còn đi học đã mang thai ngoài ý muốn. Một số em còn không biết mình đã có thai hoặc hồn nhiên nói với cha mẹ dường như mình đang có “khối u” trong bụng thậm chí không biết cha “thật” đứa bé là ai. Tôi hiểu tuổi vị thành niên trẻ vốn rất tò mò, rồi ảnh hưởng từ bạn bè đồng trang lứa, mạng xã hội với các vấn đề tình dục, nhiều trẻ thiếu hiểu biết kiến thức tình dục an toàn ... là những yếu tố ảnh hưởng đến việc dễ dàng mang thai ở tuổi vị thành niên”

Nhìn chung, với lứa tuổi còn nhỏ, hầu hết các em chưa có đầy đủ nhận thức về tác hại của việc nạo phá thai sớm, bởi điều này còn dẫn đến rất nhiều biến chứng ảnh hưởng sức khỏe về sau này. Các biến chứng còn tùy thuộc vào độ tuổi của thai như rối loạn kinh nguyệt, sót nhau, thủng tử cung, nhiễm trùng ... Đặc biệt có thể gây vô sinh thứ phát với tỉ lệ cao gấp nhiều lần so với phụ nữ không thể có thai, đồng thời gia tăng nguy cơ sảy thai do sang chấn cổ tử cung hoặc mang thai ngoài tử cung. Chưa kể đến việc ảnh hưởng tâm lý dễ dẫn đến những rối loạn sức khỏe tâm thần trầm cảm, lo lắng ... Vẫn theo lời bác sĩ Thu: “Tôi khuyến cáo phụ huynh các em trong độ tuổi vị thành niên cần quan tâm đến con cái nhiều hơn, nên dành nhiều thời gian trò chuyện, tâm sự với con những định hướng đúng đắn về tình cảm. Bên cạnh đó, phụ huynh mẹ và nhà trường nên phối hợp để trang bị cho trẻ những kiến thức về sức khỏe sinh sản, giáo dục giới tính, giúp các em có kiến thức và nhận thức đúng đắn, tránh được hiện tượng “yêu quá sớm” cũng như những sai lầm khác không đáng có!”

Bài và hình NS

Nếu bạn có thắc mắc?

Nếu bạn có bất kỳ thắc mắc nào về các vấn đề An Sinh Xã Hội (Social Security) như: **- Trợ cấp hưu trí- Trợ cấp người già- Trợ cấp tàn tật.**

Xin vui lòng gửi câu hỏi cho cô Angie Hồ Quang.

Cô Angie Hồ Quang đến Hoa Kỳ năm 1984, là Giám đốc cơ quan tìm việc làm cho người Việt. Bà từng làm việc cho Sở An Sinh Xã Hội từ năm 1991 đến 2020. Câu hỏi xin ghi:

Mục "An Sinh Xã Hội"

Gửi về email: bientap@trenews.net

Nếu bạn cần trợ giúp hoặc có bất kỳ câu hỏi nào về tiêu chuẩn, quyền lợi **thực phẩm, chăm sóc sức khỏe**, bao gồm các chương trình **Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid), Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP).**

Xin vui lòng gửi câu hỏi cho cô Cindy Thu Hoàng, phụ trách **Phúc Lợi Xã Hội (Texas Health and Human Services Commission (HHSC))**, đây là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình về các quyền lợi trên. Cô Cindy Thu Hoàng hiện đang là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang. Câu hỏi xin ghi:

Mục "Phúc Lợi Xã Hội"

Gửi về email: bientap@trenews.net

Nếu bạn có bất kỳ **câu hỏi gì về Thuế** hoặc **gặp rắc rối với sở Thuế**, cần được giải thích và cố vấn miễn phí, xin đặt câu hỏi với cô Đài Thi.

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Xin gửi câu hỏi cho cô Nguyễn Đài Thi.

Mục "Thuế vụ"

Gửi về email: bientap@trenews.net

vài chuyện vui vui...

ELITA ANH NGUYET (JACKSONVILLE - FL) Ba và ông xã em câu được 2 con snook, làm gỏi ngon quá trời luôn anh Don:), em định tặng anh một con, tại nghe anh nói anh “mê” cá này, nhưng anh tặng em tôm khô nha. Tôm khô bên em không ngon như biển LA, cũng giống như anh đâu kiếm được snook đâu nè!

- Ha ha. Nghĩ tới là quý rồi. Anh có thể tặng em tôm khô mà không cần trao đổi con “snook” đâu! (ghi chú của Don: snook là loại cá sống ở vùng biển lợ, có nhiều ở Parismira Ranch, Costa Rica. hay vùng Fort Myers, Florida hoặc Gatun Spillway Canal Zone, Panama. Cá này thịt chắc, không tanh, có thể chế biến nhiều món ngon. Luật Florida chỉ cho mỗi người được bắt 1 con trong ngày).

DIEM MY NGUYEN (ST PAUL - MN) Lâu nay em đặt tôm chỗ anh, lúc nào cũng nhận được rất sớm. Nhưng mấy tuần trước, giao trễ đến 3 ngày lận. Có phải càng ngày càng đông khách rồi anh Don đâm ra “chảnh chợ” không vậy?

- Càng đông khách, càng phải chu đáo và quý mến khách hơn chứ! Có nghĩa là mình đang được khách “mến chuộng”, đánh mất sự tín nhiệm đó là tự đào thải mình.

Anh Don luôn tâm niệm điều này. Anh có xem lại lịch đặt hàng của em, vào đúng ngày tiểu bang anh bị đợt lạnh kỷ lục, hôm đó -10° C (không phải độ F nha). Trời mưa nên đường bị đóng băng (icy road) và toàn bộ các xe pick-up hàng ngưng hoạt động, nếu họ có nhận hàng cũng đành chịu thua vì các hãng bay cargo cũng cancel hết. Thành thật xin lỗi em và tất cả khách hàng đặt hàng trong đợt lạnh đột biến trong năm này.

DUNG NGUYEN (CUMMING - GA) Nhờ cháu mà bây giờ cả xóm, rồi mấy bạn trong hăng Delta ai cũng “ghiền” Tôm khô của chú Don! Chú Don biết cháu vui nhất là gì không, ai ăn ngon cũng khen cháu chứ chẳng ai nói đến chú Don hết á. Thím Hài (khó tính nhất trong mấy bà Thím) còn nói: “Muốn nấu cho ngon - món bún riêu - thì hỏi mua tôm chỗ con Dung nè, tao xài đủ loại tôm, chỉ có chỗ con Dung đặt là được nhất...”

Bây giờ bỗng dưng cháu có biệt danh là “Dung tôm khô”. Hu hu...

- Biệt hiệu đó cũng đẹp mà cháu, nhất là nó mang lại cho người khác niềm vui và hạnh phúc! Chúc mừng cháu :)

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!!

MADE IN LA, USA

Quý khách có thể đặt mua tại :
WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gởi về tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

CÓ 3 LOẠI: NHỎ (S), VỪA (M) VÀ LỚN (L)

NGOÀI RA CÓ MỘT SỐ LƯỢNG RẤT ÍT LOẠI TÔM RẤT NHỎ (GIÁ RẺ HƠN) VÀ JUMPO

**SỨC KHỎE
LÀ VÀNG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 1**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**

5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : ĐƠN

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

7

thứ tiếng, bao gồm Anh, Pháp, Ý, Tây Ban Nha, Bồ Đào Nha, Đức và La tinh là số ngoại ngữ Tân Giáo hoàng Leo XIV, 69 tuổi có thể nói thông thạo hay đọc. Cha ông là một cựu chiến binh thời Đệ Nhị Thế Chiến rồi trở thành một hiệu trưởng và mẹ là quản thủ thư viện.

30

ngàn sinh viên đang theo học tại The University of Texas at Dallas (UTD), một viện đại học lớn tại khu vực Dallas-Fort Worth. Ban quản trị hệ thống đại học UT vừa thông báo một tiến sĩ gốc Ấn Độ là Prabhas V. Moghe sẽ là tân chủ tịch UTD từ niên học tới.

12.8

triệu thường trú nhân có thể xanh đang sống ở Mỹ. Sở Di Trú vừa thông báo là thường trú nhân là một đặc quyền và những người vi phạm pháp luật Hoa Kỳ có thể bị trục xuất vì chưa là công dân Mỹ.

10,000

xe Tesla Cybertruck, trị giá khoảng 800 triệu đô la vẫn còn ứ đọng trên các bãi xe chờ người tiêu thụ trong khi lượng sản xuất loại xe này đã sụt giảm đáng kể so với kế hoạch của hãng này.

50%

phụ tùng của các xe lắp ráp hay chế tạo tại Mỹ là hàng nhập từ nước ngoài, tùy từng loại xe. Từ đầu tháng Năm vừa qua, mức thuế quan 25% với xe và phụ tùng xe nhập cảng đã có hiệu lực và ước tính sẽ làm tăng giá xe mới trung bình thêm 4,000 đô la nếu thuế quan không thay đổi.

40

lần gặp gỡ trong suốt thời gian nắm quyền, Putin và Tập Cận Bình lại vừa gặp gỡ trong tuần qua và cả hai đồng ra tuyên cáo là sẽ "thắt chặt mối quan hệ và tình đoàn kết" trước bối cảnh thế giới hiện nay.

3

cuộc chiến tranh giữa Ấn Độ và Pakistan đã xảy ra từ tranh chấp chủ quyền lãnh thổ Kashmir. Đã có khoảng 80 thường dân từ hai bên bị thiệt mạng trong các cuộc tấn công đang leo thang và điều lo ngại là cả hai nước này cùng có vũ khí nguyên tử.

12

tỉ đô la là mức xuất cảng hàng hóa từ Việt Nam vào Mỹ trong tháng Tư vừa qua, tăng 34% so với cùng kỳ năm trước, theo số liệu từ Cục Hải Quan Việt Nam. Việc xuất cảng gia tăng khi các hãng tại Việt Nam đã xuất hàng vào Mỹ nhiều hơn trước khi các mức thuế quan có hiệu lực.

7

là số phim của loạt phim Mission Impossible của tài tử Tom Cruise đã công chiếu kể từ năm 1996 và phim thứ tám là Mission Impossible - The Final Reckoning sẽ phát hành vào giữa cuối tháng Năm này sau khi chiếu thử tại thị trường Nhật.

Xin Đừng Quên Tôi

“Tù Nhân Lương Tâm” (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

Nguyen Van Nghiem

Sinh năm 1963

Bị bắt: 05-11-2019

Án tù: 6 năm.

Tran Thanh Giang

Sinh năm 1971

Bị bắt: 23-04-2019

Án tù: 8 năm.

Pham Van Diep

Sinh năm 1965

Bị bắt: 29-06-2019

Án tù: 9 năm.

Không bỏ đồng nào của đồng bào...

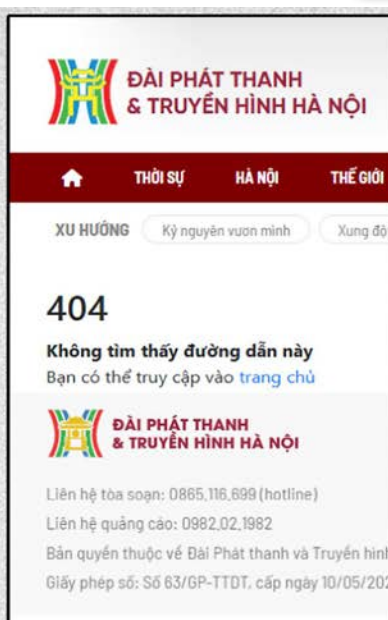
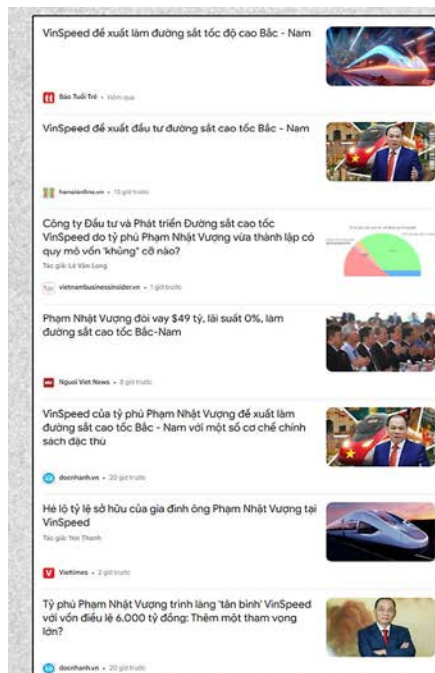
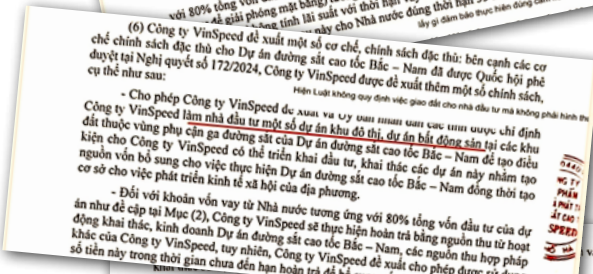
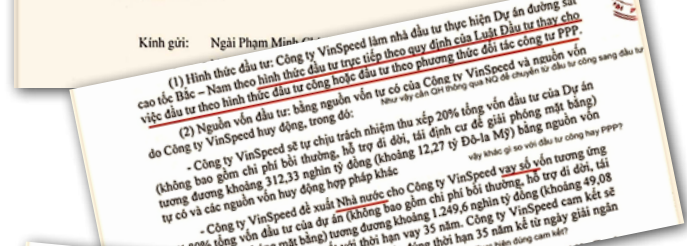
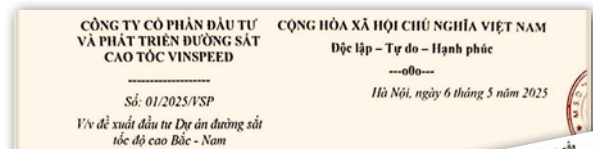
VinSpeed - công ty con của Vingroup (của Phạm Nhật Vượng) yêu cầu thẳng tới thủ tướng CSVN được đầu tư đường sắt cao tốc Bắc - Nam trị giá 67 tỷ USD, nhưng lập tức đề nghị Nhà nước cho vay 49 tỷ USD (80% tổng đầu tư) không lãi trong 35 năm, miễn thuế, nhưng phải dùng tiền ngân sách chi toàn bộ phí giải tỏa mặt bằng, và giao thêm đất xung quanh các nhà ga cho Vingroup - để làm bất động sản.

Ở các quốc gia thị trường thực thụ, tư nhân muốn hạ tầng thì phải bỏ tiền thật. Còn tại Việt Nam, xây hạ tầng bằng tiền thuế dân, biến đất công thành dự án địa ốc, rồi gọi đó là "đầu tư phát triển quốc gia"?!

Bình luận Phạm Minh: Lạy ông Vượng, có "xe yêu nước" rồi xin đừng có thêm "tàu yêu nước" nữa.

Bình luận Đoàn Dương: Hay là cho bác Vượng làm tổng thống cho chết bà đất nước này đi cho rồi!

Bình luận Luan Dao: 49 tỷ USD lãi 0% trong 35 năm, cỡ "chủ phình" cũng không có cửa vay chứ Vin. Mà nếu được chấp thuận thì dân Việt chuẩn bị 1USD = 50,000 VND.

Các bài báo trên báo trong nước đã bị xóa nhưng cư dân mạng kịp lưu và chia sẻ (ẢNH: PHƯƠNG NGỎ)

Tại ông Trời!

Là công trình 11,000 tỷ VND (hơn 432.69 triệu USD) vừa khánh thành chưa đầy 1 tháng, nhà ga T3 sân bay Tân Sơn Nhất đã bị mưa dột, ngập, nhân viên lao công phải lấy nhiều xô ra hứng, quét liên tục. Lúc đó có nhiều hành khách chứng kiến, câu chuyện không thể giấu.

Ông Lê Khắc Hồng - trưởng ban quản lý dự án nhà ga T3 Tân Sơn Nhất - cho biết đây chỉ là sơ suất nhỏ, tất cả tại mái kính nhà ga T3 Tân Sơn Nhất bị rò nước do lớp keo bị hở sau mưa lớn.

Bình luận khách Tuyên: Ngồi ăn cơm nghe cha thều xây dựng lớn tiếng với bà chủ nhà: "Nhà ga T3 Tân Sơn Nhất 11,000 tỷ còn bị dột kia. Nhà bà, tui nhận có 10 tỷ mà bày đặt kêu thối này dột nọ." Ngó qua thấy thẳng chả vừa nói vừa quỳ lạy chủ nhà.

Bình luận QUAN: Cách tốt và triệt để nhất là dựng mái tôn che toàn bộ nhà ga.

Bình luận Trần Thanh Tú: Tại ông trời, thà nắng thì nắng luôn... trời ơi mưa làm chi!

Ông Lê Khắc

Hồng (ẢNH: TRỊNH NGUYỄN/DANTRI.COM.VN)

(ẢNH: VTCNEWS.VN)

Nghề tay trái...

Trần Trung Kha (ẢNH: LAODONG.VN)

Là cán bộ quản giáo Đội Cảnh sát Thi hành án hình sự và Hỗ trợ tư pháp Công an thành phố Cam Ranh, tỉnh Khánh Hòa - Trần Trung Kha (sinh năm 1987) đã dễ dàng đưa vật cấm (điện thoại, sim, pin sạc, thuốc lá, ma túy...) vào buồng giam cho các tù nhân. Từ đó mà nuôi sống một nhóm đồng phạm khác.

Nhưng chỉ có Trần Trung Kha bị khởi tố, bắt tạm giam về tội "Lợi dụng chức vụ, quyền hạn trong khi thi hành công vụ", quy định tại khoản 2, Điều 356 Bộ luật Hình sự, những người khác đã bao che cho Kha không bị. Ngoài ra, không thấy Kha bị khởi tố những tội liên quan đến ma túy (tội này án phạt nặng hơn tội "lợi dụng chức vụ...").

Bình luận Danh Nguyen: Chuyện này quá bình thường, chắc ăn tham nên bị... ghen???

Bình luận Lê Hữu Hùng: Ngồi ở quán người ta cũng hay nói phải chạy như thế nào để giảm mức án. Nghe những chuyện như vậy thật buồn vì có vẻ như việc chạy án hay tìm cách đưa vật cấm cho người bị giam dường như rất phổ biến?

Bình luận Nam Nguyen: Công an là một bè lũ tội phạm núp bóng công lực

Không lời

Cầu Hòa Bình vừa khánh thành (sớm hơn dự kiến 1.5 tháng) ngày 25-4-2025 để "chào mừng kỷ niệm 50 năm ngày 30-4 và Đại hội Đảng CSVN các cấp nhiệm kỳ 2025-2030". Công trình có tổng kinh phí hơn 37 tỷ VND - từ ngân sách tỉnh và huyện, dài 450 m, rộng 12 m, kết cấu bê tông cốt thép dự ứng lực.

Vậy mà mới khánh thành hơn 2 tuần, cầu bất ngờ sụp-lún kéo dài 35m từ giữa (vẫn đang tiếp tục sụp), tạo thành hố sâu kéo theo xe hơi chở 4 người và 2 xe máy đang đi trên cầu rơi xuống. Xe vỡ nát, 7 người cấp cứu, may mắn không mất nhân mạng. Hiện chưa ai đền cho các nạn nhân, không ai đứng ra xin lỗi người dân...

Bình luận Hoàng Linh: Đời người trên 60 tuổi là hưởng thọ, dưới 60 là hưởng dương, còn 15 ngày tuổi như cầu 37 tỷ này gọi là hưởng... lộc.

Bình luận Ha Van: Ai biểu thấy cầu mới mà đi nhiều? Do dân hết.

Bình luận Phạm Lưu Bằng: Tại cái xe hơi đi đường không đi, đi cầu làm chi?

Bình luận Phạm Linh: CSVN vừa ra Nghị định quy định: Nếu mưa thì cho phép một hoặc nhiều cái gì đó dột-sụp-lún..!

(ẢNH: NGUYỄN TIẾN/PLO.VN)

Đừng nghe...

Trịnh Bá Phương, cùng mẹ là bà Cấn Thị Thêu và em trai Trịnh Bá Tư, đều là những nhà hoạt động đất đai nổi bật, bị bắt vì phản đối thu hồi đất ở Dương Nội, Hà Nội. Cả ba hiện đang thụ án tù dài hạn (Phương: 10 năm, Thêu và Tư: mỗi người 8 năm) từ năm 2021.

Điều kiện giam giữ tù nhân chính trị tại Việt Nam nổi tiếng khắc nghiệt, tù nhân bị giám sát chặt chẽ, hạn chế quyền tiếp cận gia đình, luật sư, và chịu điều kiện sống khắc nghiệt. Vậy mà, Trịnh Bá Phương bị khởi tố thêm theo Điều 117 vì viết “đả đảo Cộng sản” vào giấy khi đang ngồi tù.

Bình luận Nguyễn Văn Đài: *Giặc cộng sản ác hơn thực dân Pháp! Xưa, những người tù cộng sản thường đấu tranh, đả đảo thực dân Pháp nhưng không ai bị xử thêm tội chính trị. Nay, anh Trịnh Bá Phương đả đảo cộng sản đối xử bất công trong tù thì bị xử tội tuyên truyền chống nhà nước.*

Bình luận Tina Nguyen: *Đỗ Hữu Ca nhận hối lộ mấy chục tỷ, làm thất thoát hàng ngàn tỷ tiền thuế, vô tù chưa đầy 2 năm đã ra tù. Nực cười thay nhưng nếu nói chế độ này chủ yếu để bảo vệ quyền lực Đảng thì khối người không tin*

Bình luận Driver Nhựt: *Bao năm giải phóng như thế này phải không anh?*

Trịnh Bá Phương (ẢNH: FACEBOOK)

Đúng người đúng thời điểm

Nguyễn Minh Kiên (ẢNH: TUOITRE.VN)

Lên chức Trưởng phòng An ninh kinh tế Công an tỉnh Bình Dương vào tháng 5-2020, Nguyễn Minh Kiên (sinh năm 1983, thiếu tá công an) như “chuột sa hũ nếp giữa cơn hỗn loạn của dịch Cúm Tàu và thị trường vật tư y tế rối như canh hẹ

Thời điểm này, bà Nguyễn Thị Thúy (Phó giám đốc Công ty WEDE) có nhu cầu mua găng tay y tế của Công ty Khải Hoàn (do công ty này có chứng nhận, chứng chỉ nên được nhiều doanh nghiệp “săn đón”), nhưng không mua được nên nhờ Kiên “giúp đỡ”. Kiên dựng lên một kế hoạch: sắp xếp bắt quả tang lô hàng - tạo cớ làm việc với Công ty Khải Hoàn, gây sức ép, buộc công ty này phải ký hợp đồng bán hàng cho bà Thúy.

Được việc, Kiên nhiều lần yêu cầu Thúy đưa tiền hối lộ, quà cáp. Thấy bà Thúy “nghe lời”, Kiên tiếp tục yêu cầu bà Thúy đưa 1 triệu Mỹ kim để “làm quà sinh nhật cho lãnh đạo Bộ (công an?)”.

Thấy tiền trao miết mà không kiếm thêm được cháo, bà Thúy đã tố cáo Kiên. Kiên bị bắt giam. Nhưng bà Thúy lại không bị truy tố.

Bình luận Long Dương: *Chắc mua chức mắc quá nên tranh thủ “thu hồi vốn”...*

Bình luận Song Vu Thu: *Lừa đảo là “nghề tay thuận”, công an là làm thêm*

Bình luận Liêm Lê Quang: *Quan chức tham nhũng ở VN chỉ cần nộp lại 30% và chấp nhận đi “nghỉ dưỡng” vài năm. Chờ đặc xá rồi về thành đại gia*

Bảo Tồn Tiếng Việt - Nối Kết Cộng Đồng

TÌM VIỆC MIỄN PHÍ

Chuyên mục TÌM VIỆC MIỄN PHÍ là nơi dành cho quý vị cần việc làm. Quý vị có thể tự giới thiệu về bản thân, sở thích, khả năng và nghề nghiệp mong muốn.

Chuyên mục này được đăng tải miễn phí, với mục đích kết nối những người cần việc làm với các cơ hội công tác phù hợp. Báo Trẻ mong sẽ là nhịp cầu nối kết, chung tay giúp đỡ lẫn nhau, tạo cơ hội cho quý đồng hương.

Xin vui lòng gửi thông tin ngắn gọn, không quá 30 chữ.

Quý độc giả ở khắp nơi có thể viết thư gửi qua bưu điện

Địa chỉ thư tín: "TÌM VIỆC MIỄN PHÍ"

3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044

hoặc email đến tòa soạn: **info@trenews.net**

TPB LÊ THƯƠNG

Sinh năm 1943

Số quân 43/208.739. Hạ Sĩ.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Lê Thương.

ĐỊA CHỈ: Thôn 7, xã Thủy Phù, huyện Hương Thủy, tỉnh Thừa Thiên Huế.

ĐIỆN THOẠI: 037 873 2821 - 0961 802 206

TPB TRẦN VUI

Sinh năm 1950.

Số quân 70/213.337. Binh 1.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc ông Trần Vui.

ĐỊA CHỈ: Tổ 3, thôn Châu Xuân Tây, xã Bình Định Nam, huyện Thăng Bình, tỉnh Quảng Nam.

ĐIỆN THOẠI: em dâu: 036 547 9981.

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chỉ Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BDQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

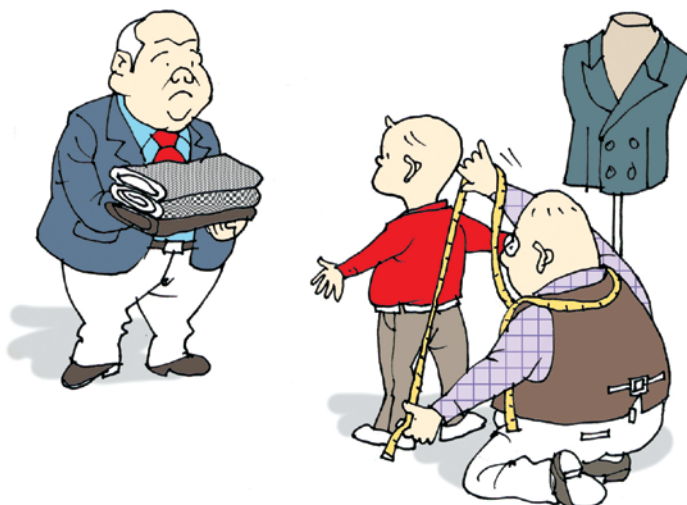
may đồ

Một người mang xấp vải đẹp vào tiệm nói với thợ may:

- Tôi muốn may một bộ vest...
- Dạ được ạ.
- Nhưng may theo số đo của con trai tôi nhá.
- Bác bảo bác sẽ mặc ngay sau khi may xong cơ mà?
- Đúng thế. Nhưng dù sao cháu nó là người thừa kế duy nhất!

THAI BANH BARRY (DỊCH)

BẢO HUÂN

khác

Chàng nọ lái xe vào làng quê chơi, chạy lăng quăng và cán phải một con gà. Anh ta lấy làm áy náy bèn gõ cửa một căn nhà ngay đấy. Một ông bà già ló đầu ra:

- Cậu hỏi ai?
- Dạ, cháu lỡ cán con gà này, nếu phải là gà nhà bác thì cháu xin bồi thường ạ.
- Ông bà già cầm con gà lật tới lật lui rồi lắc đầu:
- Màu lông thì y hệt, nhưng chắc không phải, vì gà nhà tôi không xẹp lép như vậy đâu!

TRƯƠNG VU NGUYEN (SỬU TẨM)

BẢO HUÂN

khó hiểu

Một ông hom hem bước vào văn phòng bác sĩ:

- Bác sĩ xem liệu tôi sống thọ không?
- Bác sĩ đo mạch, nghe ngóng một lát rồi hỏi:
- Bác có hút thuốc không?
- Không.
- Bác thường uống rượu không?
- Một giọt cũng không.
- Bác có ham hố tình dục không?
- Chả thèm!
- Thế bác muốn sống lâu làm gì?

PHÚC BÙI (TOYOTA)

Quý khách muốn sống ở một nơi
khí hậu ấm áp, trồng cây bơ, xoài, ổi, mít,
hoa trái quanh năm như ở Việt Nam

**hãy
đến với**

Sunshine | State!
tiểu bang nắng ấm: Florida

Xin gọi cho Linh Ân

407.897.9729

quý khách sẽ được tư vấn, hướng dẫn miễn phí,
cho đến khi quý khách tìm được căn nhà như ý!

CÔNG TY ĐỊA ỐC

HOME SMART

Myrealtor316@gmail.com

710 E Colonial Dr., Orlando, FL 32803

NAMAR
MILLION DOLLAR CLUB

2020, 2021, 2022 & 2023

